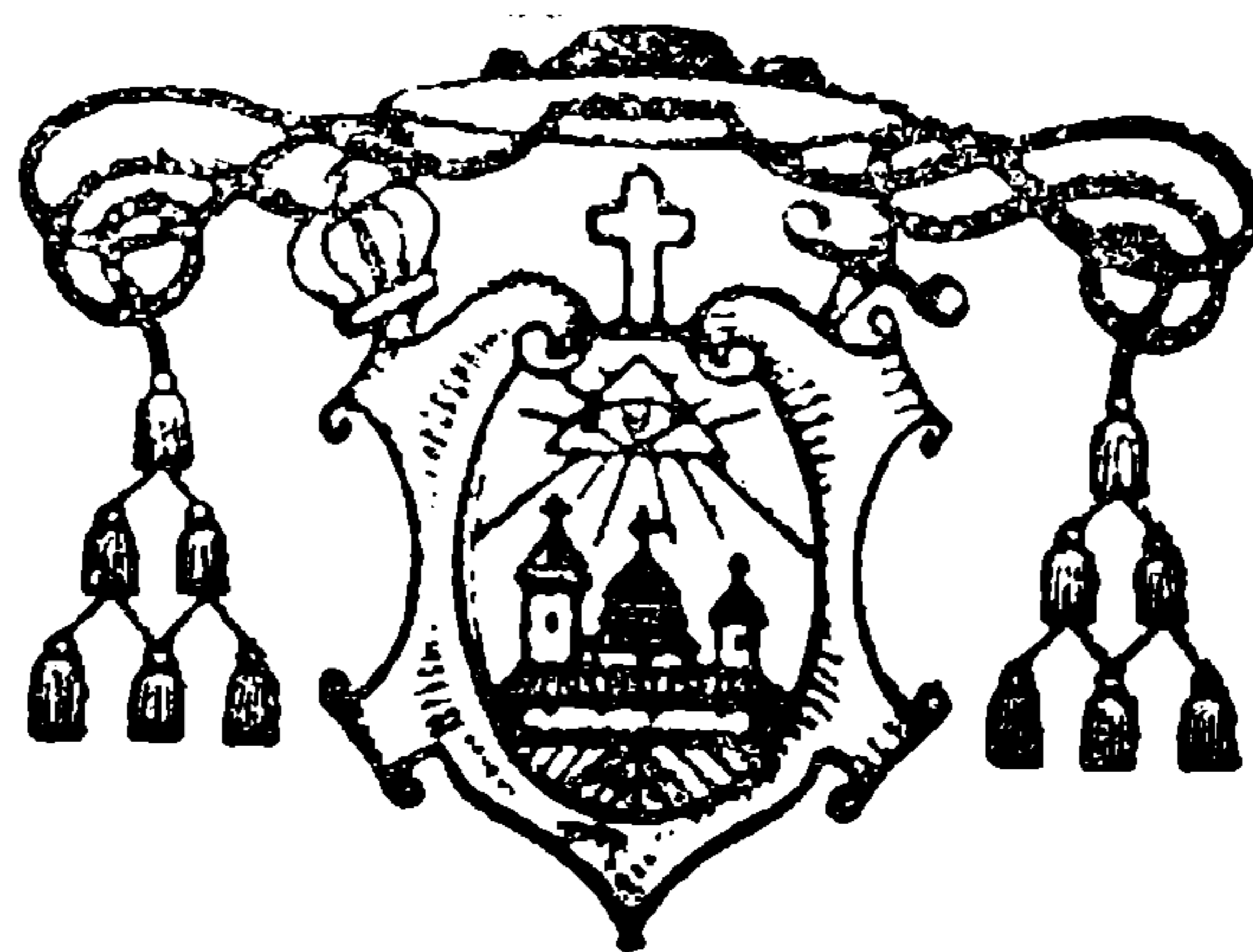


ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХИИ  
МУКАЧЕВСКОЙ



MUNKÁCSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK

HODIE!

I/1942.

221|1942 sz.

**A volt Cseh-szlovák megszállás idejében kötött s a vegyes-vallású szülők házasságából származó gyermekek vallására vonatkozó megegyezések — reverzálisok érvényesítése.**

A m. kir. Minisztérium 1941 november hó 14-én kelt és a Budapesti Közlöny 260 számában 1941 november hó 16-án megjelent 8.110/1941 M. E. sz. rendelete a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeknek az országgal egyesítéséről szóló 1938: XXXIV t. c. 4. §-ában, valamint a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területeknek az országgal egyesítéséről szóló 1939. VI. t. c. 7. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a m. kir. Minisztérium a következőket rendeli:

1. §.

(1) A házastársaknak a visszacsatolt felvidéki területen az 1921. évi július hó 26. napjától az 1938. évi november hó 2. napjáig terjedő időben a gyermekek vallására vonatkozóan kikötött és akár közokiratba, akár mind a két fél által aláírt magánokiratba foglalt megegyezése érvényes, ha

1. valamennyi gyermek vallásául a magyar jogszabályok szerint bevett vagy elismert vallást jelöltte ki és ha

2. az eredeti okiratot a jelen rendelet hatálybalépésétől számított három hónap alatt vagy a jelen rendelet hatálybalépése után legközelebb született gyermek születésétől számított harminc nap alatt bármelyikük bemutatja bármelyik házastárs lakóhelye szerint illetékes állami anyakönyvvezetőnek.

(2) Az anyakönyvvezető a bejelentőnek a szülők és a gyermekek vallására vonatkozó előadását jegyzőkönyvbe foglalja.

(3) Ha az (1) bekezdés értelmében érvényes megegyezés a házassági anyakönyvben nincs feljegyezve, a megegyezést az utólagos bejegyzések rovatában fel kell jegyezni, ha pedig a megegyezés a házassági anyakönyvben már fel van jegyezve, azt kell az utólagos bejegyzések rovatában feljegyezni, hogy a megegyezés a jelen rendelet értelmében érvényes. Ha a házasság megkötésére vonatkozó bejegyzést tartalmazó anyakönyvet nem az (1) bekezdés 2. pontjában megjelölt anyakönyvvezető vezeti, a bejelentést és az iratokat az utólagos bejegyzés végett átteszi ahhoz az anyakönyvvezetőhöz, ahol a házasság anyakönyvezve van; ilyen esetben a bejelentőnek a házassági anyakönyvi kivonatot be kell mutatnia.

Amidőn örömmel állapítom meg, hogy a jelen kormányrendelettel egyik súlyos egyházi sérelmünk nyert orvoslást, egyben a cseh-szlovák megszállás idejéből Egyházunk javára adott reverzálisok haladéktalanul sürgős s legpontosabb érvényesítése céljából az alábbiakat rendelem el:

1. Azon reverzálisok érvényesítéséről van szó, amelyek 1921 évi július hó 26-ik napjától a Felvidéken 1938 november hó 2-ik napjáig, Kárpátalján pedig 1939 március hó 14-ik napjáig kötöttek akár közokiratban, akár mindkét fél által aláírt magánokiratban.

2. §.

(1) Az 1. §. (1) bekezdésének rendelkezése nem érinti az 1938. évi november hó 3. napja előtt született annak a gyermeknek a vallását, akinek váltását a szülők a cseh-szlovák jogszabályok alapján megállapították (megválasztották), vagy akinek vallását az anyakönyvbe a jelen rendelet hatálybalépése előtt olyan megegyezés alapján jegyezték be, amely nem felel meg az 1. §. (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók abban az esetben, ha a gyermek vallásául olyan vallást állapított meg, illetve jegyezték be az anyakönyvbe, amely a magyar jogszabályok szerint sem nem bevett, sem nem elismert vallás.

A jelen rendelet nem érinti annak a vallását aki a jelen rendelet hatálybalépésekor tizennyolcadik évét már betöltötte, ugyancsak annak a vallását sem, akinek a vallása az 5900/1939. M. E., illetőleg az 1440/1940. M. E. számú rendelet alapján már megállapított.

3. §.

A jelen rendelet rendelkezéseit a visszacsatolt kárpátaljai területen kötött megegyezésekre akként kell alkalmazni, hogy az 1938. évi november hó 2. napja helyett az 1939. évi március hó 14. napját, az 1938. évi november hó 3. napja helyett pedig az 1939. évi március hó 15. napját kell érteni.

4. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba; hatálybalépése az 5900/1939. M. E. és az 1440/1940 M. E. sz. rendelkezéseinek hatályát nem érinti.

Budapest, 1941 évi november hó 14-én.

**Bárdossy László**, s. k.  
m. kir. miniszterelnök.



2. A rendelettel kapcsolatban két fő kötelezettség hárul a lelkeszkedő papságra: *a. F. É. FEBRUÁR HÓ 16-ig érvényesítenie kell a megkötött reverzálisokat a vegyes vallású házastársak állami házassági anyakönyvébe való bejegyeztetése által.* A reverzálisokat a vegyes vallás alóli felmentés megadása alkalmából és mindig visszaküldötte a lelkeszi hivatalokhoz az egyházmegyei Főhatóság, azok tehát sürgősen kikeresendők a levéltárból. Minthogy pedig a kormányrendelet nem intézkedik arra az esetre, ha pl. elkallódott a reverzális s így nem mutatható be, ezen esetben is jelentkezni kell az anyakönyvvezetőnél s a határidőnek meghosszabbítását kell kérni, hogy a reverzális későbbi időben is be lehessen mutatni. *b. Gondoskodnia kell arról, hogy a hatóságok által előbb esetleg érvénytelennek tartott reverzális megkötése után született és nem görög-katolikusnak anyakönyvelt gyermekek valamennyien görög-katolikus vallásuaknak igazittassanak ki az állami anyakönyvekben.*

3. A lelkesz személyesen és szeretetteljesen kérje fel a reverzálissal kötött vegyes vallású házasság görög-katolikus felét és jelen rendeletem vételétől számított 3 napon belül jelenjenek meg vele együtt az illetékes állami anyakönyvvezetői hivatalban, ahol a házasság annak idején államilag is anyakönyvvel lett s **kérjék a reverzálisnak a görög-katolikus Egyház javára való érvényesítésének az anyakönyvbe való törvényes bejegyzését, nemkülönben a reverzális megkötése után született és esetleg nem görög-katolikusnak anyakönyvelt összes gyermekek vallásának a görög katolikus vallásra való kiigazítását.**

Bár a rendelet nem írja elő az eredeti reverzális átadását, a lelkesz vigye magával a reverzális másolatát is, hogy azt az anyakönyvvezető által való hitelesítés után szükség esetén ott át is adhassa. A lelkesz kérje meg az akvezetőt, hogy az érvényesítést a reverzálison ismerje el.

4. Ha a görög-katolikus fél a lelkesz szeretetteljes felhívására sem volna esetleg hajlandó az anyakönyvvezetői hivatalban a reverzális érvényesítésének bejegyzése céljából megjelenni, úgy a lelkesz egyedül is jelenjék meg a reverzális érvényesítése céljából, mert a lényeg a reverzális bemutatásán van. A reverzális érvényesítésénél esetleg makacsodó és a gyermeket nem a görög-katolikus Egyház szellemében nevelő görög-katolikus házastársat pedig figyelmeztetni kell, hogy az egyházi törvénykönyv 2.319. Can. 1. §. 2—4, ill. 2. §-a szerint püspöknek fenntartott excommunicatio esik, s míg jóvá nem teszi bűnét, fel nem oldozható a büntetések alól, tehát szentségekhez sem járulhat, katolikus temetésben sem részesülhet, ha így elhaláloznék, végső poenitentiátlanságban. Természetesen a **lelképásztorok nagy körültekintéssel mindent tegyenek meg, hogy a reverzálisok érvényesítése minden zökkenés nélkül foganatosíttassék.** Hiszen nem másról van itt szó, mint mindkét házastárs esküvel is megerősített ígéretének és szavának becsületes betartásáról.

5. Ha a görög-katolikus fél vagy esetleg mindkét fél már **meghalt**, úgy az illetékes lelkesz azonnal és személyesen érvényesítse a reverzálisot az anyakönyvvezetőnél s amennyiben ez megtagadná a reverzális érvényesítésének bejegyzését, úgy a lelkesz legazonnal és személyesen forduljon **az illetékes gyámhatósághoz ennek eszközlése végett.**

6. Ha a vegyes vallású házaspár között **más párochia területére költöztek volna át**, a lelkesz egyedül mutatja be érvényesítés végett a megkötött reverzálisot s az érvényesítés megtörténtéről értesítse a felek lakhelye szerinti illetékes lelkeszt. Ha az anyakönyvvezető netalán megtagadná a reverzális érvényesítésének bejegyzését, úgy az eredeti reverzálisot expresse küldje el a lakóhely lelkeszének a reverzális ottani érvényesítése végett.

7. **A schismával inficiált területen** figyeljenek a lelkeszek arra is, nehogy a pápa által házasságilag összeadott, azonban a fennálló törvények szerint görög-katolikus fél részéről esetleg most utólag valami reverzális féle állíttassék ki s így a törvény szerint görög-katolikus gyermek vallása másnak irassék be.

8. Amennyiben a **lelkesznek az ügyek rendezésénél valami nehézsége támadna**, úgy haladéktalanul és személyesen keresse fel kerületi esperesét, aki szükség esetén személyesen és haladéktalanul járjon el az illetékes anyakönyvvezetői hivatalban. Ha törvényes kivánságunknak nem lenne elég téve, úgy a kerületi esperes telefonon, vagy sürgönyileg forduljon az Egyházmegyei Főhatósághoz (Tel.: Ungvár 3—62).

9. *Nyomatékosan hangsúlyozni kívánom, hogy jelen rendeletem lelkiismeretes és legpontosabb teljesítésének elmulasztása a legsúlyosabb fegyelmi vétségek egyikének számít s a mulasztóval szemben a legszigorúbban alkalmaznám az egyházi előírásokat, nem zárva ki még az esetleges suspensio-t sem, mert az Egyháznak minden egyes lélek drága kincse.*

10. A jelen **kormányrendelet hatálybalépte, vagyis 1942. február 16-ika után született** s a reverzális értelmében görög-katolikus vallású gyermek esetében a reverzálisot a születés után 30 nap alatt kell az előbb említett módon érvényesíteni. Az ilyen eset pontosan nyilvántartandó!

A reverzálisok ügyével kapcsolatosan mindig és változatlanul fennáll természetesen azon egyik legszentebb kötelessége a lelkipásztoroknak, hogy a vegyes házasságból született gyermekek katolikus szellemben való nevelését mindenkor ellenőrzik, elősegítik és arra a katolikus felet opportune-importune buzdítják.

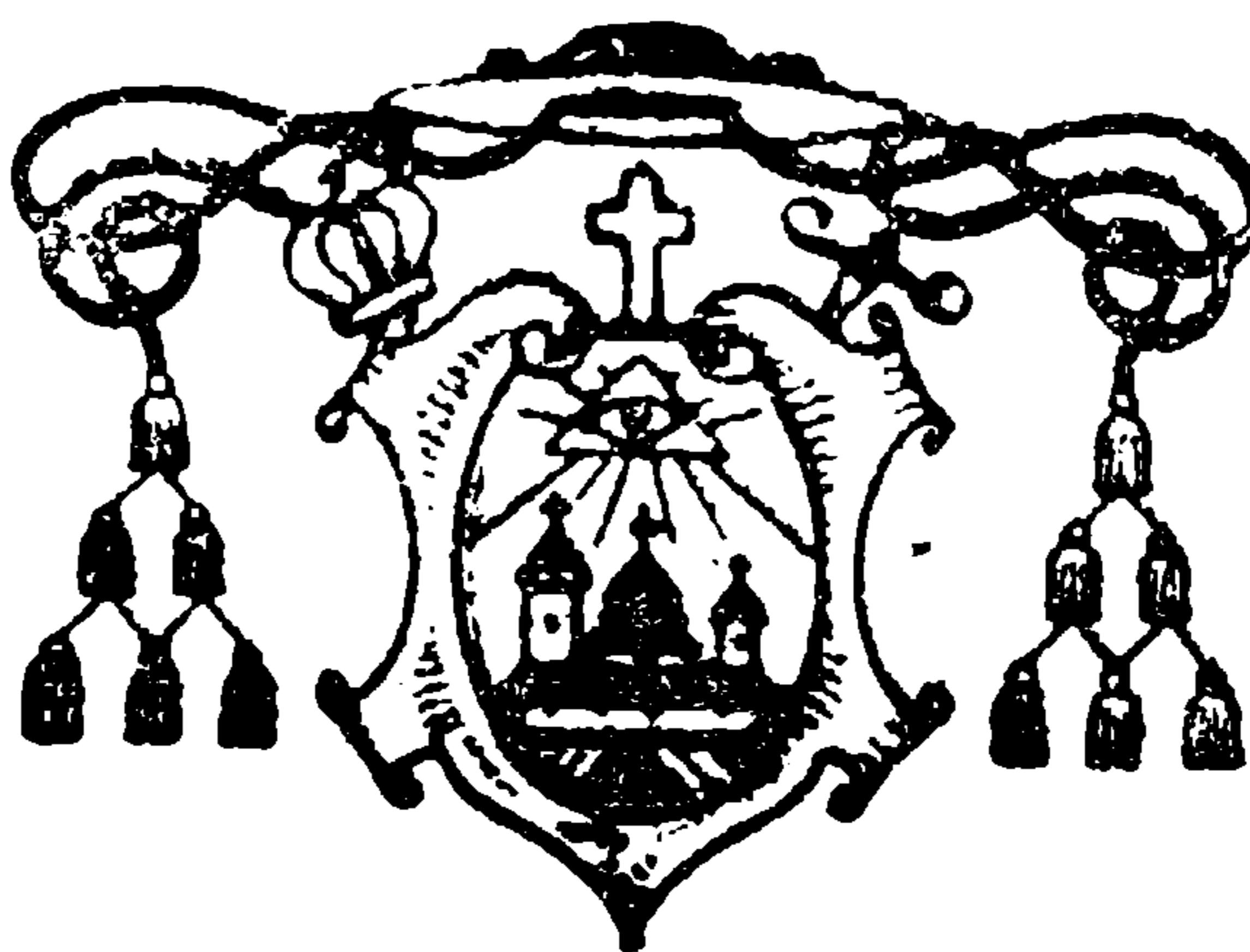
Végül felhívom a Ntdő papságot, hogy a reverzálisok megtörtént érvényesítéséről hozzám **1942 február hó 20-ig kimutatást terjesszen fel**, minden egyes esetről külön hivatkozva az egyházmegyei főhatóság azon számára, amellyel annak idején a vegyes vallás akadályát alól a felmentést megadta.

U n g v á r , 1942 január hó 20-án.

*Főpásztori áldással:*  
† S Á N D O R s. k.  
püspök.



**ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХІИ  
МУКАЧЕВСКОЙ**



**MUNKÁCSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK**

**II/1942.**

**Высокопреп. духовенству и благочестивымъ вѣрникамъ  
Епархіи Мукачевской**  
Миръ здравіе и спасеніе отъ Господа съ архіерейскимъ нашимъ благословеніемъ\*).

Сегорочный св. великій постъ, приготавлиющій насъ къ спасительнымъ страданіямъ и славному воскресенію Господа Іисуса Христа по словамъ св. Августина начинаеме въ **закрутихъ вирѣ время и въ утѣшеніяхъ Бога**. Подобно бо дни нашимъ еще не видѣла свѣтова исторія. Мѣру морального, духовного и матеріального пустошенія ани приблизительно не можеме мы переглянути. Страшеннѣйшее что съ отъ сего буде лише то, коли при конци свѣта на страшномъ судѣ небеснѣ тѣлеса звалются на насъ. Усилюе же тяжесть положенія и то, что кромѣ Бога никто не знае, что коли и який буде конецъ сей свѣтовой войны.

Всетаки, хоть по кости бродять люде въ крови ближнихъ, и трупы людскѣ возносятся подобно горамъ, — по сыропустной недѣли и сего рока начнеся св. великий постъ, о котромъ такъ красно спѣваеме съ нашою Матерію Церковію: „Постное время свѣтло начнемъ, къ подвигомъ духовнымъ себе подложивше, омынимъ душѣ, очистимъ плоть, постимся якоже въ смѣдехъ отъ всякіа страсти, добродѣтельными наслаждающиеся душѣ...“ И прото есть сіе сякъ въ порядку, Дорогѣ мои, бо святой Евангелистъ голоснѣйше каноновъ голосить намъ и въ сей свѣтовой войнѣ вѣчну истину: „...дондеже прейдетъ небо и земля, іота едина, или една черта не придетъ отъ закона, дондеже все вѣдетъ.“ — Мѡ. 5. 18. — „Иисусъ Христосъ — бо — вчера и днесъ, тойже въ вѣки.“ (Евр. 13. 8.)

\*) Настоящее архипастырское посланіе на сыропустной недѣли по св. Литургіи вмѣсто проповѣди треба прочитати.

**А Munkácségyházmegyei Ntdő Papságnak és istenfélő hiveknek Üdvöt és békességet az Urban Főpásztori áldásunk adása mellett\*).**

Az Úr Jézus üdvösséges kinszenvedéséhez és dicsőséges feltámadásához előkészítő ezévi szt. nagy böjti időszakot szt. Agoston szavai szerint **az idők forgotaga és a jó Isten vigasztalása közepette kezdjük meg**. Napjainkhoz hasonlókat ugyanis eddig még nem látott a világtörténelem. Az erkölcsi, szellemi és anyagi pusztulásnak mértéke pedig még megközelítőleg sem tekinthető át. Ennél borzalmasabb csak az lesz majd, amikor a világ végén az utolsó ítéletkor az égi testek szakadnak le majd reánk. S fokozza a helyzet súlyosságát az is, hogy Istenen kívül senki sem tudja, mikor és milyen vége lesz ennek a világháborúnak.

És bár bokáig gázolnak az emberek egymás vérében s az emberi hullák már a hegyek magasságával versenyeznek, vajhagyó vasárnap után ez évben is kezdetet veszi a szt. nagy böjt, amelyről olyan szépen énekeljük édesanyánkkal az Egyházzal: **A böjt idejét ünnepélyesen kezdjük meg, a lelki harcnak alávetve magunkat, mossuk meg lelkünket, tisztítsuk meg testünket s valamint bizonyos eledelektől böjtöljünk, úgy a lelki indulatoktól is tartózkodjunk, erényekben gyönyörködtetve szellemünket...** És azért van ez így és rendjén is, Kedveseim, mert a szt. Évangélista az ágyuk bömbölését is tulharsogva hirdeti nekünk ebben a világháboruban is azt az örök igazságot: „...*Mig elmulik az ég és föld, egy betű, vagy egy pont el nem marad a törvényből, mig mind meg nem lesz*“ (Mt. 5, 18). „*Krisztus — ugyanaz tegnap és ma és mindörökké*“ (Zsid. 13, 8).

\*) Vajhagyó vasárnapon jelen főpásztori szózat a mise végén szt. beszéd helyett a szószékről felolvasandó



Вы, Дорогъ мои, всѣ добре знаете, что наша свята восточного обряда католическа Церковь такъ догматически, якъ поетично различными способами выражае значение и спасительное дѣло св. великого поста. Въ одномъ изъ сякихъ красныхъ спѣвовъ сякъ говоритъ къ намъ: „Се женихъ грядетъ въ полночи и блаженъ раба егоже обратитъ вѣдши...“ И сіе святое бдѣніе сими дуже красными словами выражае наша Церковь въ своей св. Литургии: „Никтоже достоинъ отъ съзавшихся протекшими похотами и сластями приходити и приближитися и служити Тебѣ Царю славы...“ Изъ другой же части воззвае насъ Церковь на найполюбѣйшее вглубленя въ себе самого, можно сказати на онѣмъбніе, коли въ великосубботной св. Литургии сякъ спѣвае съ нами: „Да молчитъ всакая плоть чловѣча, и да стоитъ со страхомъ и трепетомъ, и ничтоже земное къ себѣ да помышлетъ: Царь бо царствующи, и Господь господствующи приходитъ заклатися, и да тиса къ себѣ вѣрныи...“ Но мы, Дорогъ мои, всетаки не можеме молчати. Что больше, кающесе словами акаѳиста спасительныхъ страданій Христа сякъ восклицаеме: Гдѣи, вистиннѣ вѣи, прочто Тебѣ червени ризы? Азъ, Господи, азъ грѣшани монни оуазвихъ Те!

Аино! Такъ маеме говорити и чувствовати, бо се есть правдивымъ духомъ великого поста. Еслибы не было грѣха, ани великого поста бы не было. Еслибы мы не грѣшили, тогда и Христось не муѣль бы на крестѣ откупительною смертію умирати. По ученіи бо нашей святой вѣры покаженна людска природа больше страданій причинила, якъ стихии. Отъ военъ бо больше людей згинуло бѣгомъ время, якъ на пр. отъ потопа, землетруса, мороза, огня. Человѣческой умъ бо вынаходитъ и пользуется всякими охоронными средствами противъ свирѣпостей стихій, даже хвалится и знаніемъ продолженія чловѣческого вѣка, но равночасно виробляе машины и зброѣ, котрыми народы умертвляють оденъ другого. И еслибы страданія и лишенія нашихъ время изъ дня на день убольшалися, и сему не чудовалися бы мы. Зато есть все сіе, бо въ нашихъ часахъ обновляются, что больше убольшаються страданія Христа, причинами котрыхъ мы есьме. Про грѣхъ есть таже великій

Ti, Kedveseim, mindnyájan jól tudjátok, hogy keleti szertartásu katolikus Szentegyházunk úgy dogmatikailag mint költőileg sokféleképen fejezi ki a szt. nagy böjt jelentőségét és üdvösséges voltát. Egyik ilyen szép énekében például így szól hozzánk: *Ime, a vőlegény jő éjjélkor és boldog az a szolga, kit virrasztva talál...*“ És ezt a szent éberséget ezekkel a nagyon szép szavakkal fejezi ki Egyházunk szt. Miséjében: *Senki sem méltó a testi kívánságok és gyönyörűségek által lekötött halandók közül, hogy Hozzád járuljon, vagy közeledjen, vagy Neked szolgáljon, dicsőség Királya...* Másrészt a legteljesebb magábaszállásra, valóságos elnémulásra hív fel bennünket az Egyház, amikor a nagyszombati szt. Misén velünk így énekel: *Hallgasson minden emberi test és félve és rettegve álljon és semmi földit magában ne gondoljon, mert a királyok Királya és az uralkodók Ura jő, hogy magát feláldozza és a hiveknek eledelül adja. De mi, Kedveseim, még sem hallgathatunk! Mi több, mellünkret verve, az Ur Jézus üdvösséges szenvedése Akaftisztjának szavaival így kiáltunk fel: Tudom, biztosan tudom, miért pirosak ruháid? Uram, saját büneimmel én sebeztelek meg Téged!*

Igen! Így kell beszélnünk és éreznünk, mert ez a nagyböjt igazi szelleme. Ha nem lett volna bűn, úgy nagyböjt sem lett volna soha. Ha nem vétkeztünk volna, úgy Krisztusnak sem kellett volna a kereszten a mi bűneinkért megváltói halált halnia. Szt. hitünk tanítása szerint ugyanis a romlott emberi természet több bajnak és szenvedésnek okozója, mint az elemi csapások. A háboruktól bizony többen pusztultak el az idők folyamán, mint pl. a vizözöntől, földrengéstől, fagytól, tüzvészttől. Az emberi ész ugyanis kitalálja és felhasználja a természet csapásai elleni védekezés eszközét, sőt még az emberi életkor meghosszabbításának tudásával is dicsekszik, de ugyanakkor fegyvereket és gépeket készít, amelyekkel a nemzetek halálra gyilkolják egymást. És ha szenvedéseink s nélkülözéseink netalán óráról órára fokozódnának is, még ezen sem csodálkoznánk. Azért van ez így, mert napjainkban megújulnak, sőt megsokszorozódnak Krisztus szenvedései, amelyeknek pedig okai mi vagyunk. A bűn miatt van tehát nagyböjt és nagypéntek, és a bűn az oka a mai borzalmas világháborúnak is.



постъ и велика пятница, и грѣхъ есть причиною теперѣшной страшной свѣтвой войны.

Церковію Христовою славно управляющій Сявѣйшій Римскій Отець Пій XII. минувшого рока, коли для Рима, Вѣчного Города, визначилъ постныхъ проповѣдниковъ, съ апостолскимъ своимъ благословіемъ сими словами отпустилъ ихъ: Тѣ рушнѣ подѣѣ, котрыхъ наочными свѣдками есьме, суть по правдѣ судьбовыми наслѣдками отрицанія Бога, — грѣха — котрое якъ заразлива пошестъ помѣшають и розвращають душу народовъ и якъ пожаръ грозять запалити цѣлу Европу — нынѣ же — на жаль можеме сказати — цѣлый свѣтъ. Дуже мѣтко примѣтилъ передъ пару роками Виннигъ, бывший національ — социалистичный президентъ восточной Пруссіи: **Европа есть огрожена въ своихъ фундаментахъ, бо стараеся стрясти изъ себе службу кресту....** Глубоко роздумующій одень англійскій державникъ же тогда сякъ говорилъ: **Европа або станеся християнскою, або пропаде.**

Народы высше наведенныхъ двоухъ мудрыхъ людей теперь, якъ смертельнѣ вороги стоять противъ себе въ войнѣ. Однакъ обоє — и въ семъ имъ вторять народы цѣлого свѣта — согласнѣ въ томъ что Европа: **съ крестомъ Христа жие або безъ него пропадае.**

Все сіе мы коротко сякъ выражаеме: **ОДИНОКО ХРИСТОСЪ ПУТЬ, ИСТИНА И ЖИВОТЬ.** Зато каже Господь Христосъ въ книзѣ о Его наслѣдованію такъ красно: **Иди за мною. Азъ есьмъ путь, истина и животь. Безъ пути не можно ити; безъ истины не можно познавати; безъ живота не можно жити. Азъ есмъ путь, котрымъ ты долженъ ити; истина, котрой ты долженъ вѣровати; животь, котрого ты долженъ надѣятися.** (Кемписъ: О насл. Христа III. 56.) И въ семъ смыслѣ, хотъ якъ великѣ суть спокусы нашихъ дней, треба вѣровати въ божественномъ обѣщаніи: *„Имкѣйте вѣрѣ, азъ побѣдихъ мѣрѣ.“*

Дорогѣ мои! Въ семъ св. великомъ постѣ особенно много и ревно маеме молитися и размышляти о спасительныхъ страданіяхъ Христа. Сколько ревныхъ молитвъ чекае отъ насъ въ сихъ тяжкихъ часахъ наша Церковь, Отчина и народъ, коли **всѣ народы, стоящѣ въ**

Krisztus igaz Egyházát dicsőségesen kormányzó Szentséges Atyánk, XII. Pius Pápa a mult évben, amikor Róma, az Örök Város részére jelölte ki a nagybőjti szónokokat, apostoli áldásával és ezekkel a szavakkal bocsátotta utra őket: Azok a mozgalmak események, amelyeknek szemtanúi vagyunk, valóságos nemezis-szerű következményei az istentagadásnak, — a bűnnek — amelyek mint metelyező járvány megzavarják és szétzüllesztik a népek lelkét és tüzvészként felégetéssel fenyegetik egész Európát, mamár — sajnos tehetjük hozzá — az egész világot. Találón mondotta egy pár évvel ezelőtt Winnig, keletporoszországi volt nemzetiszocialista elnöke: **Európa alapjaiban van veszélyeztetve, mert kivonja magát a kereszt szolgálata alól...** Egy mélyen gondolkozó angol államférfi pedig ugyanakkor így nyilatkozott: **Európa vagy keresztény lesz, vagy elpusztul.**

Az említett két mélyen gondolkozó elme nemzete ma halálos ellenségként háboruban áll egymással. A két ellenség azonban az egész világ helyeslésével meg egyezik abban, hogy Európa, sőt maga a világ is: **Krisztus keresztjével él, vagy nélküle pusztul.**

Mindezeket így fejezzük ki mi röviden, egyedül KRISZTUS AZ UT, IGAZSÁG ÉS ÉLET. Ezért mondja az Ur Jézus az Ő követéséről irt könyvben oly szépen: Kövess engem! Én vagyok az ut, az igazság és az élet. Ut nélkül lehetetlen járni; igazság nélkül nincs megismerés; élet nélkül nem lehet élni. Én vagyok az ut, melyen járnod kell; az igazság, melyet hinned kell; az élet melyet remélned kell. (Kempis: Krisztus követése III. 56). És ilyen értelemben, bármily nagyok is legyenek napjaink megpróbáltatásai, hinni kell az isteni ígéletben: *Bizzatok, én meggyőztem a világot!*

Kedveseim! Ezen szt. nagy bőjten különösen sokat és buzgón kell imádkoznunk és elmélkednünk Krisztus üdvösséges kinszenvedéséről. Mennyi sok és buzgó imát vár most tőlünk Egyházunk, Hazánk és népünk, amikor az egymással háboruban álló népek mindegyike valósággal versenyre kél ebben és a maga számára



бою для себе просить **ежедневно** **пришествіе побѣдоносного мира**. Не забудьме, что по мѣрѣ доброты и жертволюбія **одинокаждой христіанской души** снисходит Богъ къ поодинокимъ людямъ и народамъ и исполняе къ Нему восходящѣ молитвы. А намъ, Русинамъ, особенно всѣми силами треба старатися умиловити Бога и за то, бо посредствомъ безбожного большевизма правѣ **наибольшій славянскій народъ** указался въ **послѣднихъ десятилѣтіяхъ** быти **найзавязтѣйшимъ** **ворогомъ** Бога.

Воздайте благодареніе въ семь св. великомъ постѣ Богу и за то, что нашу Церковь, отечество и родну землю сохранилъ отъ **впаденія найзавязтѣйшихъ** **вороговъ** Бога. Бо насъ лише **центиметры** **отдѣляти** отъ **вратъ адовыхъ**. Но **Богъ въ Него вѣрующихъ** **николи не** **валишитъ**. **Да будетъ за сіе имя** **Господне** **благословенно** **отъ нынѣ до вѣка**.

Въ семь роцѣ буде **лехше** **задержати** **св. постъ**, бо теперъ не лише Церковь, но и правительства державъ **цѣлого свѣта** **предписують** **самоотверженіе** **одинокаждому** **гражданину**. Но добрый христіанинъ изъ **всеобще** **обязательного** **самортверженія** **сдѣлае** **добродѣтель**. **Зато** **будеме** **постити**, **бо** **грѣшилисьме**. **Зато** **будеме** **постити**, **чтобысьме** **не** **грѣшили**. **Зато**, **чтобы** **нашимъ** **самоотверженіемъ** **и** **сокрушеніемъ** **сердечнымъ** **испросити** **отъ** **добротливого** **Бога** **для** **Церкви**, **Отечества**, **народа** **и** **цѣлого** **свѣта** **чимъ** **скоршій** **справедливый** **миръ**.

И понеже еще **николи** **не** **были** **актуальнѣйшими** **слова** **Спасителя**: „Имѣй двѣ ризы да дасть **неимѣющимъ**; и имѣй брашно такожде да творитъ“ (Лк. 3,11). — **словами** **Апостола** **съ** **любовію** **прошу** **всѣхъ** **васъ** **въ** **сихъ** **тяжкихъ** **часахъ**: „Бывайте **дрѣвѣ** **къ** **дрѣвѣ** **взвзи**, **милосердны**“ (Ефез. 4, 32.)

Да дасть Господь, **чтобы** **сей** **св. постный** **часъ** **по** **Его** **милосердію** **былъ** **початкомъ** **рока** **мира**, **очѣкованного** **всѣми** **народами**, **въ** **котромъ** **по** **словамъ** **Псалмопѣвця** **правда** **и** **миръ** **облобызаються**, **въ** **котромъ** **вмѣсто** **дотеперѣшной** **ненависти** **переборьовали** **бы** **другъ-друга** **въ** **упражненіи** **любви** **къ** **Богу** **и** **къ** **ближнимъ**.

Съ **любовію** **прошу** **всѣхъ** **Васъ**, **что** **бы** **Вы** **съ** **особенною** **ревностію** **нашивляли** **въ** **св. великомъ** **постѣ** **ежедневно**

**кѣри** **а** **гьдзелмес** **бѣке** **минѣл** **елѣббл** **ел** **жѣветелѣт**. **Ne** **feledjűk**, **hogy** **minden** **egyes** **keresztűny** **lѣlek** **jűsagának** **ѣs** **aldozatkűszgének** **mѣrtѣke** **szerint** **ereszkedik** **le** **Isten** **az** **egyes** **emberekhez** **s** **nѣpekhez** **ѣs** **teljesiti** **a** **hozzű** **kűldűtt** **fohűszokat**. **S** **a** **ruszin** **nѣpnek** **plűne** **a** **legnagyobb** **buzgűsaggal** **kell** **tűrekedni** **Isten** **kiengesztelѣsere** **azert** **is**, **mert** **a** **bolsevizmus** **rѣven** **ѣpen** **a** **legnagyobb** **szlűv** **nѣp** **mutatkozott** **az** **utolsű** **ѣvtizedekben** **Isten** **legadűzabb** **ellen-sѣgének**.

Adjunk **halát** **is** **Istennek** **ebben** **a** **szt. bűjtben** **azert**, **hogy** **Egyhűzunkat**, **hazűnkat** **ѣs** **szűlűfűldűnket** **megűvta** **Isten** **legadűzabb** **ellensѣgeinek** **hozzűnk** **valű** **betűrѣsėtűl**. **Pedig** **minket** **igazűn** **csak** **centimѣterek** **vűlasztottak** **el** **a** **pokol** **torkától**. **Isten** **azonban** **a** **Benne** **bizűkat** **soha** **nem** **hagyja** **el**. **Legyen** **ezert** **aldott** **az** **Ur** **neve** **mostantűl** **mindűrűkkѣ**.

Еbben **az** **ѣvben** **kűnyebb** **lesz** **a** **szt. bűjtűt** **betartanunk**, **mert** **most** **nemcsak** **az** **Egyhűz**, **hanem** **a** **vilűg** **űsszes** **államainak** **korműnyai** **is** **űnmegetagadűst** **irnak** **elű** **minden** **polgűr** **sűműrű**. **A** **jű** **keresztűny** **azonban** **erently** **csinűl** **az** **űltűlűnos** **kűtelezű** **űnmegetagadűsbűl**. **Azert** **fogunk** **bűjtűlni**, **mert** **vѣtűkeztűnk**. **Azert** **fogunk** **bűjtűlni**, **hogy** **ne** **vѣtűkezzűnk**. **ѣs** **mѣg** **egyert** **fogunk** **bűjtűlni**. **Azert**, **hogy** **űnmegetagadűsunkkal** **ѣs** **tűredelmes** **bűnbűnatunkkal** **leesdjűk** **a** **jű** **Istentűl** **Egyhűzunk**, **Hazűnk**, **nѣpűnk** **ѣs** **az** **egѣsz** **vilűg** **rѣszere** **a** **minѣl** **elѣbbi** **igazsűgos** **bѣkėt**.

Minthogy **pedig**, **Kedveseim**, **talűn** **mѣg** **soha** **sem** **voltak** **annyira** **idűszerűek** **az** **űdvűzitű** **ezen** **szavai**: „**Akinek** **kѣt** **kűntűse** **van**, **adja** **annak**, **kinek** **nincsen**; **ѣs** **akinek** **ѣlelme** **vagyon**, **hasonlűkѣpen** **cselekedjűk**, (Лк. 3, 11) **az** **Apostol** **szavaival** **szeretettel** **arra** **kѣrlek** **Mindnyűjűtűk** **ezekben** **a** **nehűz** **idűkben**: „**legyetek** **egyműshoz** **kegyesek** **ѣs** **irgalmасok**“ (Ефез. 4, 32).

Adnű **a** **jű** **Isten**, **hogy** **a** **szt. nagybűjtű** **idűszak** **az** **ű** **kegyelmѣbűl** **kezdetelenne** **az** **űsszes** **nѣpek** **űltűl** **epedve** **vűrt** **bѣke** **ѣvѣnek**, **amelyben** **a** **Zsoltűros** **szavai** **szerint** **az** **igazsűg** **ѣs** **bѣke** **űsszecsűkolűznak**, **s** **amelyben** **a** **nѣpek** **az** **eddigű** **gyűlűlkűdѣs** **helyett** **versenyre** **kelnek** **az** **Isten** **ѣs** **egyműs** **irűntű** **szeretet** **gyakorlűsűban**.

Szeretettel **kѣrlek** **Mindnyűjűtűk**, **hogy** **kűlűnűs** **buzgűsaggal** **keressѣtek** **fel** **a** **szt. nagybűjtűben** **naponkint** **az** **Isten** **hűzűt**,



храмъ Божій, особливо же въ недѣльнѣ и праздничнѣ дни, якъ и въ пятницѣ, когда въ отповѣдномъ часѣ по полудню будетъ кончитися або акаѳистъ къ спасительнымъ страстямъ Христа, набожность къ Его Найсвѣйшему Сердцу съ суппликаціею, або крестна дорога (где есть). Вашѣ душпастырѣ въ теченіи св. великого поста ежедневно будутъ кончити св. Литургіи, по пятницямъ же и литургію преждеосвященныхъ даровъ. Всѣ будьте ревнѣ, но особенно прошу членовъ молитвенныхъ обществъ, матерей, ихъ невинныхъ дѣтей и школьную молодежь, чтобы они указовали добрый примѣръ. Впреп. Духовенство же да поступаетъ по сказаннымъ въ 2-омъ числѣ рочника 1942 „Доброго Пастыря“.

Словами акаѳиста къ спасительнымъ страданіямъ Христа заключаю мое архипастырское посланіе: „Прнзри на мѧ Господи и порази жестокоє сердце мое, да слезами моими омыю грѣхи мои“.

Ужгородъ, дня 5-го февраля 1942.

Благосклонный отецъ Вашъ въ Христвѣ:

† **АЛЕКСАНДЕРЪ** в. р.  
епископъ.

főleg pedig vasár és ünnepnapokon és a pénteki napokon, amikor délután alkalmas időben vagy Krisztus szenvedéseihöz Akafiszt, vagy pedig az Ő Szentséges Szívéhez való ájtatosság vagy a keresztut lesz végezve szuplikációval. Lelkipásztoraitok a nagybőjt folyamán napokint fognak szt. Misét végezni, legalább péntekenként dél előtt pedig az előszenteltek liturgiáját. Mindenki buzgólkodjék, de főleg a hitbuzgalmi egyesületek tagjait, az édesanyákat, azok ártatlan gyermekeit és a tanuló ifjuságot kérem, hogy különösen ők járjanak elől jó példával. A Ntdő Papság a nagybőjti szt. beszédekben és katechesisekben a „Jó Pásztor“ 1942. 2-ik számában közöltek szerint járjon el.

Krisztus szenvedése akaftisztjának szavaival végzem főpásztori szózatomat: **Te-kints le reám Uram és győzd le keményszívűségemet, hogy könnyeimel mossam le bűneimet.**

Ungvár, 1942 február hó 5-én.

Krisztusban szives atyátok:

† **SÁNDOR**, s. k.  
püspök.

533,942 sz.  
Decretum de  
Missarum reductione et satisfactione.

Sacra Congregatio Concilii die 1. mensis Augusti 1941. sub Nr. 3195/41, de Missarum reductione et satisfactione sequens edidit Decretum:

„1. — Accurate servantur praescripta canonum 1517 et 1551 Codicis iuris canonici, quibus reductio, moderatio et commutatio onerum praesertim Missarum, nisi fundator hanc potestatem Ordinariis expresse concesserit, semper Sedi Apostolicae unice competit.

2. — Cum ex praescripto canonis 842 „ius et officium advigilandi ut onera Missarum adimpleantur, in ecclesiis saecularium pertinet ad loci Ordinarium, in religiosorum ecclesiis ad eorum Superiores“ iidem accurate huic officio incumbant. Quapropter a rectoribus ecclesiarum, a moderatoribus religionum etiam exemptarum, atque ab iis omnibus, sive personis physicis sive moralibus, quorum interest, librum omnium Missarum, tum fundatarum, tam ad instar manualium, tum manualium requirant, animadvertentes praecipue in unamquamque foundationem, in numerum Missarum a fundatoribus vel ab oblatores statutum, in earum eleemosynam et intentionem, et tandem in earum-

dem celebrationem, ad normam canonum 841 843 et 844.

3. — Quodsi reductio huiusmodi foundationum ob imminutos reditus aliamve causam legitime obtenta fuerit, iidem Ordinarii invigilent num appositae his rescriptis de reductione Missarum clausulae servantur, vi quarum nempe indultarii singulis annis proprios Ordinarios edocendi obligatione tenetur de onerum reductorum satisfactione, eum in finem ut Ordinarii ipsi certiores fiant et de causis, si adhuc permaneant, obtentae reductionis.

4. — Item memorati Ordinarii quam maxime advigilent ut observentur praescripta canonum 828 et 840 § 1, quorum vi „tot celebrandae et applicandae sunt Missae, quot stipendia, etiam exigua data et accepta fuerint“, eademque sunt, transmittantur.

5. — Haec, ut facilius observentur, valde opportunum erit si, ad mentem canonis 832, Ordinarii locorum sacerdotibus utriusque cleri minorem eleemosyna dioecisana vel in dioecesi vigente stipem pro Missarum applicatione accipere prohibeant.



6. — *Et, ne hac de causa, qui tenuioris sunt conditionis prohibeantur Missas applicandas tradere, locorum Ordinarii praescribere curent ut in unaquaque ecclesia, etiam religiosa seu regulari, collocetur capsula aliqua ad oblationes, cuiusvis sint valoris, colligendas pro Missis applicandis, et ex pecunia ita collecta tot applicentur Missae ad mentem oblatores, quot satis sint ad rationem eleemosynae in diocesi vigentis.*

7. — Quo vero aptius tota haec res ordinetur ad normam Codicis iuris canonici, et ratione quam maxime habita voluntatum oblatores, haec Sacra Congregatio, de speciali mandato Ssmi Domini Nostri, praescribit ut, infra annum a die editi huius Decreti, singuli Ordinarii sive locorum sive religiosorum etiam exemptorum, qui iure vel privilegio reducendi Missas aut earum eleemosynam fruuntur. Sanctae Sedi, idest Sacrae Congregationi a qua quisque hac in re dependet, facultates omnes denunciare tenentur, quae quinquennium excedant, vel quae datae sint nullo praefinito tempore vel etiam vivae vocis oraculo, non obstantibus quibusvis etiam speciali mentione dignis, addita comminatione qua, eodem anno elapso, huiusmodi facultates, quae non fuerint ita denunciatae, eo ipso uti abrogatae et nullius momenti habendae sint.

8. — Idipsum praestandi obligatione tenentur per proprium Ordinarium, atque sub iisdem conditionibus ac sanctionibus, aliae personae omnes sive physicae sive morales quae indultis, de quibus in superiore numero 7. forte gaudeant.

*Praesentibus mando ut hoc Decretum in Diocesi Munkacsensi ab omnibus ad amussim servetur.*

Saepenumero in tot rerum calamitatibus, quibus undique premimur, Ssmus Dominus Noster Pius Pp. XII populum christianum ubique terrarum effusa caritate adhortatus est, ut publicas privatasque preces effundat pro praesentibus societatis humanae necessitatibus et praesertim ad populorum pacem conciliandam, Divini Magistri promissiones recolens. „Petite et dabitur vobis, quaerite et invenietis, pulsate et aperietur vobis“ (Matth. VII, 7; Luc. XI, 9).

Hunc quoque in finem idem Ssmus Dominus Noster, Motu proprio Norunt profecto diei 27 Octobris 1940, Eucharistica Sacrificia ubique terrarum offerri iussit, quum nihil magis valeat „ad Numinis maiestatem placandam propitiandamque quam Eucharisticum Sacrificium, quo ipse humani generis Redemptor in omni loco sacrificatur et offertur... oblatio munda“. Divinum enim Sacrificium quod in Missa peragitur et in quo, docente

Tridentina Synodo: „idem ille Christus continetur et incruente immolatur, qui in ara Crucis semel se ipsum cruento obtulit“ (sess XXII. cap. 2), non solum laudis et gratiarum actionis, sed etiam vere propitiatorium est tam pro vivis quam pro defunctis.

Quapropter populi christiani in saeculorum cursu nunquam destiterunt ut tam pro sui ipsorum necessitatibus quam pro fidelibus in Christo defunctis nondum ad plenum purgatis, a solis ortu usque ad occasum, haec oblatio munda offerretur, eidemque frequenter ac devote interesse consuevissent.

At, fide ac pietatis studio languescentibus, omnes norunt sanctissimum hunc morem in dies intermitteri, atque fideles complures, divinarum rerum amore posthabito, Missae Sacrificium nec uti oportet colere, nec sicut antea pro suis necessitatibus ac defunctorum suffragiis ut applicetur ferventer curare, dum ad alia minus salitaria haud raro se convertere non dubitent.

Quapropter haec Sacra Congregatio Concilii, de speciali Ssmi Domini Nostri Pii Pp. XII. mandato, omnes ubique terrarum Ordinarios vehementer hortatur, ut per semetipsos ac curatores animarum aliosque utriusque cleri sacerdotes instanter christifideles edoceant:

1<sup>o</sup> de Sacrificii Missae natura et excellentia atque de eiusdem finibus ac salutaribus effectibus pro mundi vita, et demum de eiusdem ritibus ac ceremoniis, ut ipsi, non passive tantum eidem intersint, sed cum sacerdotibus Sacrum peragentibus unum sint animo et corde, fide et caritate;

2<sup>o</sup> de gravi, qua tenentur, obligatione Missam audiendi, quotquot rationis usu compotes sunt diebus dominicis aliisque festis de precepto (can. 1248 Codicis I. C.), quum agatur de praecipuo actu cultus externi et publici, Deo debiti, quo supremum in nos imperium Dei Creatoris, Redemptoris et Conservatoris agnoscimus;

3<sup>o</sup> de Sacrificii Missae vi impetratoria, et propitiatoria, qua bene perspecta ac cognita, fideles alliciantur ad eidem Sacro frequenter ac etiam quotidie, si fieri potest, adsistendum, ad gratias Deo agendas, ad beneficia obtinenda, ad peccata expianda cum propria tum eorum qui vita sunt functi, memores moniti Sancti Augustini: „Audeo dicere quod Deus cum esset sapientissimus, plus dare nescivit; cum esset ditissimus, plus dare non habuit“ (tract. 84 in Ioannem);

4<sup>o</sup> de coelestis convivii saluberrima participatione quoties Sacro intersunt, quo artius Christo adhaereant, prout est in Decreto huius Sacrae Congregationis diei 20. Decembris 1905. *De quotidiana SS. Eucharistiae sumptione*, et ad mentem eiusdem Tridentinae Synodi: „Optaret quidem sacrosancta Synodus ut in singulis Missis fideles



adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiae perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius Sacrificii fructus uberius proveniret“ (sess. XXII. cap. 6), iuxta illud ipsius Iesu Christi: „Ego sum panis vivus qui de coelo descendi. Qui manducat ex hoc pane vivet in aeternum. Qui manducat me et ipse vivet propter me“ (Ioann. VI);

5<sup>o</sup> de dogmate Sanctorum communionis, cuius vi Sacrificium Missae uberrime applicatur non tantum pro fidelibus defunctis, qui piaculari igne suas expiant humanas labe, sed etiam pro hominibus qui vitam degunt, quippe qui, tot tantisque angustiis et calamitatibus, in praesens potissimum, undique pressi, indigent ut misericordiam apud Deum inveniant et auxilium consequantur.

Quo vero facilius locorum Ordinarii ceterique animarum curatores haec praescripta in rem deducant, saepius fideles revocent ad vitam secundum Christi praecepta vere componendam ea omnia insui vivendi ratione devitantes, quae fidem moresque christianos vel minus deceant. Quare improbare ne cessent immodicos sumptus, quos fideles vanitate adlecti, in variis vitae adiunctis atiquando insumunt, illo quandoque praetermisso Sacrificio Missae quod omnium cumulate suffragiorum et gratiarum potissimum adiumentum et divitiarum Dei infinitus est thesaurus.

Denique ad omnia haec assequenda curatores animarum adiutricem requirant operam Confraternitatum seu Sodalitatum Sanctissimi Sacramenti, quae in unaquaque paroecia, ad normam canonis 711 § 2 Codicis I. C., ideo praecipue institutae sunt, ut omnibus fidelibus exemplo auxilioque sint in praestando atque alendo cultu Eucharistico.

Quodsi, Deo favente, populus christianus huiusmodi hortationibus Ordinariorum et curatorum animarum alacri animo obsequutus fuerit, Eucharisticum Sacrificium, quo nihil Deo honorabilius nihil iucundius esse potest, fiet revera pro totius mundi salute fons vitae et sanctitatis.

Datum Romae, die 14 mensis Iulii, anno 1941.

F. Card. **Marmaggi**, Praefectus.

I. **Brunno**, Secretarius.

мір, чтобы достойно выразилъ свою дѣтинску любовь и непоколебиму отданность къ земному Намѣстнику Христа, Наслѣднику Св. Верхов. Апостола Петра и непогрѣшимоу хранителю истинъ Христовой вѣры. И убоольшае любовь, довѣріе цѣлого христіанского міра къ общему отцу Христіанства и то, что въ нынѣшнихъ часахъ уже — можно сказать — лише Ватиканъ есть одинокимъ мирнымъ кутикомъ, откуда мае вылетѣти голубъ мира на всѣ стороны свѣта.

Въ семь юбилей, святкованномъ цѣлымъ свѣтомъ и мы съ радостію береме участь. Мы не золото и серебро принесеме въ даръ Святѣйшему Римскому Отцу, бо мы такое не мае и сіи суть лише поминающѣ. Мы по указаніямъ Христа: **божественнѣ и вѣчнѣ дѣяности** хочеме вознести Святѣйшому Отцу. Мы, священники откончимо св. Литургію за него, нашихъ вѣрниковъ же захоочуйме, чтобы по своей силѣ давали на намѣненіе Святѣйшого Отца на св. Литургію, най оферуютъ святѣ причастія, послушаніе св. Литургіи, нащивленія Найсвятѣйшей Евхаристіи, рожанцѣ и най приносятъ на его намѣненіе душевнѣ и тѣлеснѣ добрѣ учинки. И въ сихъ всѣхъ мы священники **маме показовати добрый примѣръ**, на нашѣ одушевляющѣ слова нашѣ религіознѣ товариства, матери съ невинными дѣтьми и учащася молодѣ съ своими катехетами.

Директоровъ Епарх. Институцій, профессоровъ религіи и катехетовъ воззываю, чтобы питомцѣ, имѣ ввѣренѣ въ теченіи мѣсяца мая старались на честь Святѣйшого Отца **упорядковати академію**, на котрѣ мають привватися и вѣрники.

На собраніе высшеназначенныхъ душевныхъ подарунковъ заслуженного редактора „Благовѣстника“, Всеч. о. **Варооломея Дудаша ЧСВВ.** запросилъ я. Прошу таже выказы пожертвованій заслати ему **найпозднѣйше до 1. апрѣля 1942.** въ редакцію „Благовѣстника“ (Ужгородъ, ул. Раковця ч. 46.) Разомъ воззываю вниманіе Впреп. Духовенства и вѣрниковъ на число 2. 1942. „Благовѣстника“, гдѣ на 61. сторонѣ обширнѣйше объясняется способъ собиранія духовныхъ даровъ для Святѣйшого Отца.

Чась и способъ церковныхъ торжествъ буде сообщенъ Духовенству позднѣйше.

На основѣ данной мнѣ власти отъ Св. Апостольского Римского Престола удѣляю въ Господѣ всѣмъ вѣрникамъ богоспасаемой Епархіи мукачевской полегшенія отъ св. постовъ и воздержанія на годъ 1942. въ той мѣрѣ, якъ то было поданно на годъ 1941. подѣ чис. 608/941. (см. Цирк. I/1941.)

13 го мая 1942. буде **четвертьстолѣтній радостный юбилей** торжественного посвященія въ Епископы Церковію Христовою въ сихъ тяжкихъ историчныхъ часахъ славно управляющого **Святѣйшого Вселенского Архіерея Пія XII. Папы Римского.** На сей милый юбилей и въ днешныхъ кровавыхъ событіяхъ съ радостію готовится цѣлый христіанско-каѳолическій

Ч. 535/942.  
25 рочный епископский юбилей Святѣйшого Отца.  
A Szentatya 25 éves püspöki jubileuma

Ч. 536/942.  
Постна диспензација г. 1942.  
Böjti felmentés az 1942 évr.



Ч. 537/942.  
Ius binandi  
на годъ 1942.  
Ius binandi az  
1942 évre.

Всѣмъ тымъ епарх. духовникамъ, котрѣ въ минувшомъ 1941. году мали власть двойшой св. литургизаціи по недѣлямъ и праздникамъ, сія власть въ Господѣ симъ продолжается и на 1942. годъ, если важнѣ причины бинаціи и въ семь роцѣ будутъ эксистовати, задержая однако по закону и обмкновенію задержимая.

Ч. 538/942.  
Испытательна  
комиссія для  
среднешколь-  
ныхъ катехетовъ.  
Hittanárokat  
vizsgáztató bi-  
zottság ujja  
szervezése.

Реорганизованну испытыву комиссію для квалификаціи профессоровъ религии въ сред-  
ныхъ школахъ нашей Епархіи, въ слѣдующихъ  
составилъ я:

1. Предсѣдатель комиссіи: о. Александръ Хира каноникъ, разомъ экзаминаторъ изъ нра-  
воученія. Испытатели: о. дръ Александръ Ма-  
рина для фунд. и спец. догматики, о. Дръ Лу-  
довикъ Миня для церк. исторіи, о. Георгій Чур-  
говичъ, для педагогін, о. Дръ Стефанъ Качуръ  
актуаръ.

Ч. 539/942.  
Подпорваніе  
худобныхъ  
богослововъ.  
Szegény papnö-  
vendék támoga-  
tása.

Между милыми нашими богословами боль-  
ше такихъ находится, котрѣ не въ силѣ выпла-  
тити не лише умѣреннѣ семинарскѣ оплаты, но  
ани реверенду не знаютъ собѣ купити про бѣд-  
ность. На жаль сіи недостатки ани державна  
подпора, ани Епархіа, ани сама семинаріа не въ  
силѣ цѣлкомъ упорядковати безъ подпоры Впреп.  
Духовенства.

Съ любовію прошу зато всѣхъ тыхъ, сук-  
ресценцію Епархіи любящихъ и матеріально  
богатшихъ моихъ олтарныхъ братьевъ, чтобы  
заявили мнѣ, что на высшесказанну цѣль яку  
мѣсячну сумму были бы готовѣ дозволити ис-  
тягнути изъ своей конгруй, наченше отъ 1-го  
марта 1942? Вдячно прійму и одноразову сум-  
му на сію цѣль.

Благословеніе Пастыреначальника нашего  
Христа да будетъ съ добросердечными дарова-  
телями, котрыхъ нашѣ богословы изъ вдячнос-  
ти включаютъ въ свои молитвы.

Ч. 540/942.  
Предсѣдатель  
контрольной  
комисіи Епарх.  
Фунд. Кассы.  
Alapkezelőségi  
felügyelőbizott-  
ságl elnök ki-  
nevezése.

На мѣсто предсѣдателя контрольной ко-  
миссіи Епарх. Фунд. Кассы, упороженное смер-  
тію бывшего предсѣдателя, по услышаніи Все-  
честной Капитулы назначень о. Андрей Шимша  
ст., п. архидіаконъ, окр. намѣстникъ и парохъ  
въ Буштинѣ.

Ч. 541/942.  
Coetus depu-  
tatorum Духов-  
ной Семинаріи.

Членами церк. правомъ предписанного т.  
зв. coetus deputatorum — а Духовной Семинаріи  
по услышаніи Всечестной Капитулы назначилъ я  
а.) для контроллы въ душевныхъ: Впреп.  
и Вельм. о. Евгенія Ортугай, архидіакон-паро-

ха въ Ужгородъ-Цеголни и Впреп. о. Михаила  
Пензелъ, окр. намѣстника-пароха въ Радванцѣ.

б.) для контроллы въ матеріальныхъ:  
Впреп. и Вельм. о. Евгенія Петрикъ мл., п.  
каноника, директора Епарх. Фунд. Кассы и  
Впреп. и Вельм. о. Рудольфа Кабацій, п. архи-  
діакона, окр. намѣстника и пароха въ Середномъ.

Сердечно дякую милымъ моимъ священ-  
никамъ и возлюбленнымъ вѣрникамъ за ихъ мо-  
литвы и благожеланія поводомъ праздника Рож-  
дства Христа и Нового рока архипастырю сво-  
ему выраженнѣ и изъ глубины моего сердца же-  
лаю всѣмъ обильное божое благословеніе.

Ч. 542/942.  
Подяка Архи-  
пастыря.  
A Főpásztor  
közönete.

Egyházmegyénkben igen nagy a létszá-  
ma azoknak a középiskolai tanulóknak, akik  
vidékről járnak be a különféle közép-és kö-  
zép-fokú iskolákba s vasár- és ünnepnapra szent-  
misehallgatási kötelezettségüknek nem az is-  
kolájuk keretében, hanem odahaza tesznek  
eleget s hittanáraiknál esetről-esetre igazol-  
ják, hogy eleget tettek szentmisehallgatási kö-  
telezettségüknek. Sajnos, ezen a téren több  
irányu panasz merült fel, s ezért szeretettel  
kérem a Ntdő Papságot, hogy a paróchiájuk  
területén lakó s így a tanév idején is a hive-  
ik közösségébe tartozó, különféle iskolákba  
bejáró tanulókra különös gondot fordítsanak  
s megkülönböztetett figyelemmel kísérik val-  
lási kötelemeik teljesítését, a szentmise alatti  
viselkedésüket és általában az ő otthoni er-  
kölcsei magaviseletüket s lépjenek érintkezés-  
be bejáró diák hiveik hittanáraival s időköz-  
önként adjanak információt paróchiájuk di-  
ákjairól az illetékes hittanároknak.

543/942 sz.  
Bejáró közép-  
iskolai tanulók  
felügyelete.  
Hadvorь надъ  
дoвaджaючими  
учениками.

Az 1939: II t. c. a honvédelemről az ér-  
deklődés előterébe hozta a papság szorosabb  
kapcsolatát a katonasággal. Eddig két ízben  
hívtak be felszentelt papokat és papnövendé-  
keket tábori lelkészi kiképző tanfolyamokra.

544/942 sz.  
Tart. tábori lel-  
készek kiképzése.  
Revervнъ воен-  
нѣ духовники.

Mivel a jövőben az ilyen behívások rend-  
szeressé válnak (így az 1942-ik évben az 1918-  
19-20-os évfolyamok lesznek behiva) szüksé-  
ges e tanfolyamok tárgyával és lefolyásával  
foglalkozni. Éppen ezért felhívom az érdekel-  
tek figyelmét az Egyházi Lapok 1942-ik évi  
január havi számára, ahol részletesen tárgyal-  
va van a tábori lelkészi alapkiképzés minden  
szempontból.



545/942 sz.  
Az e. m. Főtanfelügyelőség közleményei.  
Сообщения Еп. Шк. Инспектора.

1. Felhívja az e. m. Főtanfelügyelőség az e. m. iskolák igazgatóságait, hogy a befolyt népiskolai díjak internátusi alapot megillető egyik felének összegszerű elszámolására vonatkozó kimutatást minden év november 16-ig az illetékes kir. tanfelügyelői hivatalhoz — másolatát az e. m. főtanfelügyelő hivatalhoz — küldjék be. A kimutatásban szereplő összeget pedig az e. m. Alapkezelőség Pénztárának 71.800 sz. csekklapján fizessék be.

Ahol ennek a rendelkezésnek eddig nem tettek eleget, haladéktalanul tegyék meg. A jövőben a késedelmeskedőket rendbirsággal fogja sújtani az e. m. főtanfelügyelőség.

2. Az 5.240/1941 sz. egyházmegyei rendeletnek eddig csak 45 paróchia tett eleget. Anyagi felelősség terhe mellett elkötelezem a lelkészkedő papságot, mint iskolaszéki elnököket, hogy a sérelmes iskolai bérleteket azonnal jelentsék az e. m. főtanfelügyelői hivatalnak.

3. Felhívom a Ntdő lelkészi hivatalokat, hogy minden olyan iratot, mely jóváhagyást igényel annyi példányszámban terjesszék be az e. m. Főhatósághoz (ill. e. m. főtanfelügyelőséghez), hogy egy példány az itteni irattár részére is maradjon.

546/942. sz.  
Schematismus kiadása.  
Издание схематизма.

Az új egyházmegyei schematizmus már sajtó alá van rendezve. Felkérem a Ntdő papságot, hogy amennyiben a schematizmus kiadásával kapcsolatban még volna valami pótolni valója, vagy esetleges indítványa, így pl. esetleg a kerületek alkalmasabb beosztását illetőleg stb. ily irányban lehetőleg sürgősen tegyen az egyházmegyei főhatósághoz előterjesztést.

Mint hogy pedig több lelkészi hivatal nem tüntette fel paróchiája területén hitfelekezetenként a lélekszámot, avagy legutóbb az bizonyos változáson is ment át, — kérem hogy ezeket a fontos adatokat az illetékes körjegyzői hivatalnál szintén sürgősen szerezzék be és küldjék be irodámhoz.

547/942 sz.  
Lelkészek 70/0-os fizetésemelése.  
70/0-ное подвысшение жалования духовенства.

A m. kir. Minisztérium 8500/1941. M. E. sz. rendelet 24. §-a alapján az egyházmegyei lelkészek és segédlelkészek részére 1941. év december hó 1-től kezdődően a jövedelemkiegészítő államsegély és korpótlék ezidőszereint megállapított együttes összegének 70/0-a különpótlékként engedélyeztetett. Az ezzel kapcsolatos költségvetést az egyházmegyei Főhatóság a m. kir. vallás- és közokt. Minisztériumhoz már felterjesztette és a felemelt járandóságokat 1941. év december hó 1-ei

visszamenőleges hatállyal a f. é. március havi járandóságokkal fogja a Ftdő lelkészeknek kiutalni. A családi pótlék felemelése ügyében még az egyházmegyei Főhatóság nem kapott semmi intézkedést, ezen ügyben azonban már az illetékes helyen interveniált és amennyiben az intézkedés megtörténik, úgy a felemelt csal. pótlék folyósítva lesz.

Az egyházmegyei Alapkezelőség a következőket közli a Ntdő Papsággal:

Az alapkezelőség még a viziták előtt szétküldi a szabályozott illetékekre vonatkozó kimutatásokat az egyes esperesi hivataloknak azzal, hogy a kimutatások hátlapján összegszerűleg feltüntetett és beszédett illetékeket a Ntdő esperes urak egy összegben küldjék be az egészségkerületből.

Az új egyházmegyei szabályzat szerint eddig minden egyházközség az illetékeket egyenkint tartozott beküldeni, de ez a gyakorlatban nem vált be, mert sok egyházközség a mai napig sem küldte be azokat.

A kimutatásokat kettő példányban kell kiállítani és a pénzzel együtt beküldeni az Alapkezelőségnek. Az egyik példányt az Alapkezelőség aláírva visszaküldi az esperesnek.

Sv. Kongregация Восточной Церкви дала составить Юрием Данзасомъ дуже цѣнну книгу на русскомъ языкѣ подъ титуломъ: „Католическое богопознание и марксистское безбожие“. Книга выдана на 343 сторонахъ. Цѣна книги P. 7. — и можно заказать въ Епарх. Канцелларии противъ впадения купной цѣны.

583/942. sz.  
Az e. m. szabályozott illetékek befizetése.  
Вплата епарх. регулярныхъ податей.

Допорученіе книги.  
Кönyvajánlás.

A Ntdő Papság figyelmébe ajánlom az „Evangélium“ című hitszónoklati folyóiratot, mely nemcsak új formában, hanem tartalmilag is gazdagon megújulva f. é. január hó 1-től kezdve havonként kétszer, egyenkint 48 old. terjedelemben jelenik meg. Évi előfizetési díja 20 P. Kiadóhivatala: GYŐR, Kisfaludy u. 16.

A papság útján melegen figyelmébe ajánlom magyarajkú híveinknek b. e. Melles Emil „A dicséret áldozata“ c. imakönyvének bővítve átdolgozott 5-ik kiadását, amely mindenben kielégíti keleti szent ritusunk magyarajkú hívei lelki igényeit. Az imakönyv ára P. 8:50—12—15—20. Megrendelhető Bangert Péter könyvkereskedőnél Budapest, Futó u. 10.

Melegen felhívom a Ntdő Papság figyelmét az Actio Catholica Országos Elnökségének köriratára a „Magyar Katolikus Akció“ lapra, amelynek egy évi előfizetése 1 példányban külön postázva P. 1:80.



ч. 589|942.  
Подяка духо-  
венству и вѣр-  
никамъ ужго-  
родской око-  
лицѣ.  
Köszönet az  
ungvárkörnyéki  
felkészítőknek.

Симъ путемъ выражаю архипастырску мою  
подяку тымъ Впреп. отцамъ и добрымъ вѣрни-  
камъ околицѣ нашего резиденціального города,  
котрѣ на мое отцевское прошеніе похвальнымъ  
способомъ пришли на помощь нашимъ ужго-  
родскимъ монахинямъ ЧСВВ., въ ихъ дуже тяж-  
комъ матеріальномъ положеніи. Богъ щедроты  
най воздасть имъ сторицею.

Симъ поводомъ съ любовію прошу Впреп.  
Духовенство и богобойныхъ вѣрниковъ околицѣ  
Мукачева, Хуста и Великого Бычкова, чтобы и  
они были на помощь своимъ монахинямъ, и  
сиротамъ, котрѣ такожъ въ дуже тяжкомъ поло-  
женіи находятся.

Упокоилися.  
Elhunytak.

Впреп. о. НИКИФОРЪ ГЕБЕЙ, конс. со-  
вѣтникъ и парохъ въ Великомъ Раковци дня  
19. ноября 1941 несподѣванно упокоилися.

Его Превосх. Впреп. о. АНДРЕЙ МЕЛ-  
ЛЕШЪ, п. каноникъ, правительственный гол.  
совѣтникъ и пенс. священникъ Епархіи дня 21-го  
декабря 1941 въ Великомъ Березномъ упокоился.

Впреп. о. ДАНИИЛЬ ГАДЖЕГА, п. намѣ-  
стникъ и парохъ въ Влаговъ дня 13-го января  
1942 въ Влаговъ упокоился.

Преп. о. АЛЕКСАНДЕРЪ ЧАПОВЦІЙ,  
администраторъ въ Терешели дня 1. февраля  
1942 въ ужгородской больницѣ упокоился.

За усопшихъ нашихъ алтарныхъ братьевъ  
откончѣмъ по одной заупокойной литургіи.

В. И. П.

Особнѣ вѣсти.  
Személyi hírek.

Впреп. о. ЕВГЕНІЙ ХИРА, п. намѣстникъ  
и парохъ въ Уличѣ назначенъ окр. намѣстникомъ  
Собора Занастасського.

Преп. о. АНТОНІЙ КОСТЬОВЪ, адсторъ  
въ Берегдароцу назначенъ парохомъ въ Чича-  
ровцяхъ.

Преп. о. ЕВГЕНІЙ БЕЛЛОВИЧЪ мл., доч.  
адсторъ въ Вышковѣ на основаніи призынты  
патрона назначенъ адсторомъ въ Вышковѣ.

Преп. о. АЛЕКСАНДЕРЪ НЕМЕТЪ, па-  
рохъ въ Акна Раховѣ именованъ консисторіаль-  
нымъ засѣдателемъ.

Преп. о. ЮАННЪ ПОПОВИЧЪ, парохъ  
въ Бѣлкахъ, Преп. о. МИХАИЛЬ ФИЗЕРЪ,  
катехетъ въ Мукачевѣ, Преп. о. ЮЛІЙ ИВАН-  
ЧОВЪ мл., парохъ въ Лютой и Преп. о. АН-  
ДРЕЙ АЗАРІЙ, парохъ въ Драговѣ именованъ  
нѣ почетными намѣстниками.

Ужгородъ—Ungvár, 8. II. 1942.

Впреп. о. СТЕФАНЪ САБОВЪ, п. намѣ-  
стникъ и доч. душпастырь ужгородской вязницѣ  
Впрвсх. Министерствомъ Справедливости назна-  
ченъ дифинитивнымъ духовникомъ ужгородской  
вязницѣ.

Преп. о. НИКОЛАЙ БАРНА, катехетъ  
въ Ужгородѣ назначенъ конороллоромъ Епарх.  
Фунд. Кассы.

Вел. п. ВАСИЛІЙ ШЕРЕГІЙ мл., абс. бо-  
гословъ, докторандусъ, назначенъ катехитомъ  
въ Ужгородѣ.

Преп. о. МИХАИЛЬ ЕГРЕШІЙ, адсторъ  
въ Велятинѣ назначенъ парохомъ зъ Великомъ  
Раковци.

Преп. о. АНДРЕЙ ШИМПА мл., адсторъ  
въ Синовирѣ назначенъ адсторомъ до Велятина.

Впреп. о. ЮАННЪ ФИРЦАКЪ, засл. на-  
мѣстникъ и парохъ въ Нижнихъ Реметахъ на  
основаніи призынты благор. патрона назначенъ  
парохомъ до Убли.

Преп. о. СТЕФАНЪ ГОРЗОВЪ адсторъ  
въ Квасовѣ назначенъ парохомъ въ Влаговъ.

Преп. о. НИКОЛАЙ САВЧУКЪ неопре-  
свитеръ назначенъ администраторомъ до Сино-  
вира.

Въ сей св. Четырдесятници съ помощію  
Божію въ слѣдующихъ парохіяхъ подержатся  
св. Миссіи и то **I. 8 ми дневна:** отъ 8. II. въ  
Маккошяноші; отъ 8. III. въ Берегсасѣ, **II. 5-ти  
дневна:** отъ 21. II. въ Вышномъ Быстромъ и  
Чаповцяхъ; отъ 28. въ Ниж. Верецькихъ; отъ 7. III.  
въ Воловци, Становѣ, Олешнику, Вел. Березномъ;  
отъ 14. III. въ Золотаревѣ, Ардановѣ, Тисауйлаку,  
Вел. Копани; отъ 21. III. въ Выш. Апши, Дун-  
ковици; отъ 28. III. въ Зняцевѣ, Чинадѣвѣ и  
Вел. Кумятахъ; всегѣ въ 18-ти парохіяхъ.

Комп. ОО. Душпастыри най приготавлиють  
святу Миссію точно и отповѣдно, якъ то об-  
ширно исписанно въ „Душпастыри“ г. 1934 на  
стор. 166-168. Священники же най молятся за  
успѣхъ св. Миссій.

Сусѣдныхъ священниковъ обяыую въ Гос-  
подѣ, чтобы при сповѣди вѣрниковъ были на  
помощь ОО. Миссіонарамъ.

Понеже — слава Богу — изъ многихъ  
мѣсть просили св. Миссію и сему желанію —  
на жаль — не могъ я въ всѣхъ удовлетворити,  
сообщаю, что св. Миссія и по Пасцѣ будетъ  
продолжаться, прошу таже новый отповѣдный  
терминъ просити.

ч. 598|942.  
Миссии.  
Misiók.

Съ архіерейскимъ благословеніемъ

† **Александръ,**  
епископъ мукачевскій.



ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХИИ  
МУКАЧЕВСКОЙ



MUNKÁCSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK

III/1942.

**A MUNKÁCSEGYHÁZMEGYEI NTDŐ PAPSÁGNAK  
ÉS ISTENFÉLŐ HIVEKNEK ÜDVÖT ÉS BÉKESSÉGET AZ URBAN,  
FŐPÁSZTORI ÁLDÁSUNK ADÁSA MELLETT.\*)**

F. é. május hó 13-án lesz 25 éve annak, hogy Pacelli Jenőt, az alázatos lelki, szent életű és tudós papot A SZENTLÉLEK URISTEN PÜSPÖKNEK HELYEZTE, HOGY KORMÁNYOZZA ISTENNEK EGYHÁZÁT, MELYET TULAJDON VÉRÉVEL SZERZETT (Ap. Csel. XX. 28).

És ez a püspöki jubileum most örvendetes ünnepévé vált az egész földkerekségnek, mivel a jubiláló püspök Isten kegyelméből már 3-ik éve XII. Pius néven Krisztus 262-ik földi helytartója, szt. Péter Apostol utóda és a kereszténység közös atyja, aki a világtörténelem tengernyi könnyel, kimondhatatlan szenvedéssel és megmérhetetlen anyagi és erkölcsi pusztulással teljes éveiben kormányozza Krisztus Egyházának hajóját.

Abból az örvendetes tényből, hogy még ezekben a nehéz időkben is az egész földkerekség népe nagy lelkesedéssel készül megünnepelni ezt a szép jubileumot, az következik, hogy a Krisztusi nyáj 400 milliót számláló fiai és leányai nagy szeretettel és igazi gyermeki ragaszkodással vonzódnak a Szentatyához. És a mi ünnepünk különösen bensőséges lesz azért is, mert a Szentatya személyes és szeretvetisztelt ismerősünk is a budapesti eucharisztikus világkongresszus idejéből, s hazánk és népei azóta is állandóan tapasztalják irántunk való melegebb atyai szeretetét. — A világ népeink a Szentatya iránti szeretete egészen természetes is. Hiszen minden igazi keresztény katolikus hívő jól tudja, hogy a Szentatya Krisztus legszentebb felhatalmazásából beszél, amikor így szól hozzánk: Én vagyok az igazság tanítója; amit én hirdetek, az Krisztus igaz Evangéliuma; amit én feloldok, fel van oldva, amit megkötök, meg van kötve. A Krisztus által átadott tant, mint letétet változatlanul, elvétel és hozzáadás nélkül őrzöm és tévedés nélkül magyarázom. — S ebben a legszentebb és legdicsebb munkájában a Szentlélek vezérli a Szentatyát, hogy **Krisztus Egyházán a pokol kapui se vehessenek erőt.** Kőszikla nekünk a Pápa, aki Krisztus Egyházával látni fogja a Sztalinok temetését is, mint ahogy e Sziklán végzetes hajótörést szenvedtek a multban Néró, Dioklécián, Isten és Egyháza ádáz ellenségei s a hozzájuk hasonlók egészen a mai napig.

**De vajjon mit tesz a Pápa a háboru alatt?**

Elsősorban **sokat imádkozik** és imádkoztatja a föld összes népeit, hogy a jó Isten minél előbb könyörüljön meg rajtunk és szabadítsa meg az emberiséget ettől a borzalmas világégéstől. Jubileuma alkalmából is arra kér bennünket a Szentatya, hogy a világ összes papjai és hivei gyűljenek össze szent templomaikban oly célból, hogy **a földkerekség minden helyéről egy szívvel és lélekkel felajánlott ünnepélyes, hatalmas és legbensőbb ima száljon fel az Egek Urához a most dühöngő világháboru minél előbbi megszűnéséért és az igazi keresztény társadalmi rend megvalósításáért.**

A Pápa **sokat szenved** a háboru alatt, s önmagát ajánlotta fel Istennek áldozatul az emberiség megmentéséért. Együtt érez a hősökkel, akik életüket áldozzák fel hazájukért, együtt szomorkodik az özvegyekkel, árvákkal és hadifoglyokkal, tehetségéhez mér-

\*) E főpásztori körlevél f. é. május hó 10-én a Szentmisén szentbeszéd helyett ünnepélyesen felolvasandó



ten a földkerekség különböző pontjaira küldi el szeretetadományait az éhezőknek és nélkülözőknek, s ezek között elsősorban az ártatlan gyermekeknek, tekintet nélkül vallásukra vagy nemzetiségükre.

A Szentatya a háboru alatt is állandóan **tanítja és inti az emberiséget**, gyakran rámutatva arra, hogyan lehetne minél előbb elérni az igazságos bekét, amely kizárná a nemzetek között a gyűlölködést, s azt a pogány elvet, hogy a hasznosság és az erőszak az alapja a jognak. A Pápa nap-nap mellett meg nem szünik hangoztatni, hogy minden népnek joga van az élethez és a függetlenséghez, ezért úgy kell a föld javait felosztani, hogy többé ne lehessenek egy részről minden földi jóban dúslalkodó nemzetek és egyesek, másrészt pedig még a mindennapi kenyeret is nélkülöző miliók!

És még egyet tesz a Pápa ma. A maga, a Világegyház püspökei, papjai, szerzetesei, apácái, az ártatlan gyermekek és minden jóakaratu ember imája és munkája segítségével **fáradhatatlanul dolgozik a háboru utáni új és igazságos világregend felépítésén**, hogy a hegyeket kitevő hősi halottak áldott teteimeinek eltemetése és a patokakban folyó emberi vér felszáradása után Krisztus kegyelme és tanítása kovászként járja át a világot, hogy új élet létesüljön a romok felett.

Magasra emeli a Pápa a Krisztus szövetségét s mintegy a bethlehemi csillag ragyogó fényével bevilágítja a világháboru véres, füstös és bűnösen sötét éjszakájába, rámutat Krisztusra, a Béke Örök Királyára és minden nehéz kérdés megoldójára, Aki így szól a népekhez: „*Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok és terhelve vagytok-e világháboruban- és én megnyihlek titeket*“, mert amint mindig, úgy e szörnyű haláltusában is csak „*én vagyok az Ut, az Igazság és az Élet*“.

A Szentatya jelmondata így szól: „Opus iustitiae pax“, vagyis az igazság útján való járás a béke záloga. Igen, mert csak a Krisztusi törvények és igazságok betartásával élt élet és munka nyújthatja, biztosíthatja és tarthatja meg a várva-várt békét.

A legteljesebb bizalommal, igazi gyermeki szeretettel és ragaszkodással tekintünk mi mindig az Örök Rómára, de főleg ma, mert XII. Pius Pápa áldott apostoli személyében is megvalósulni látjuk azt a nagy igazságot, amit III. János Pápa Rómában a Szent Apostolok templomán így örökölt meg: „Hitvány korban is fennköltén, a Pápa nem hagyja eltemettetni magát az összeomló világ romjai alá!“ **Szentséges Atyánk nem hagyja eltemetni a mi bűnös világunkat sem! Jubileuma alkalmából imáinkkal legyünk segítségére világotmentő és újjáalakító fenséges munkájában!**

Buzgón imádkozzunk mindnyájan, hogy a Szentatya pápai címerében lévő s szájában a béke olajágát tartó galamb, a Pápa, a mi és az egész világ népe imájának hatása alatt minél előbb repüljön ki a Vatikánból, a földkerekségen ez idő szerint a béke egyedüli szigetéről s vigye el a béke olajágát az összes népekhez, hogy minél előbb valósuljanak meg a Zsoltáros szavai: „az igazság és a béke összeölelkeznek“.

S amikor az egész földkerekség népei örömmünetet ülnek a jubileum alkalmából, szeretett egyházmegyénk papsága és hivei lelki ajándékokkal-ima, szentmisék, szentáldozások, az irgalmasság lelki és testi cselekedetei stb. — felajánlásával kedveskedjünk a jubiláló Szentatyának, biztosítsuk őt mindnyájunk törhetetlen ragaszkodásáról és gyermeki szeretetéről.

**A jubileumi szentmisén — amely a mi hazánkban, Magyarországon f. é. május hó 10-én lesz megtartva —** meleg szívvvel mondjuk mindnyájan: *Az elsők között emlékezzél meg Urunk szentséges főpásztorunkról, XII. Pius Pápáról, s tartsd meg őt szentegyházaidnak békeségben, tisztességben, egészségben és hosszú életben a Te igazságod igéinek helyes hirdetésére*, aminthogy ő is imáiba foglalja hazánkat és minket is mindnyájunkat.

\* \* \*

**A jubileummal kapcsolatban egyidejűleg az Urban elrendelem, hogy**

1. **F. é. május hó 9-én**, szombaton este 8 órakor az egyházmegye összes templomaiban egy negyed órán keresztül huzassanak meg a harangok.

2. **F. é. május hó 10-én** vasárnap a szentmisét a papság a Szentatya szándékára ajánlja fel, minden kérés intentio-ja szerint.

3. A szentmisére meghivandók a helyi hatóságok is. A Szentmise végén a Szentatyának **éltetés intonálódó, majd a pápai himnusz éneklendő.**

4. Az egyházi épületeket május 10-én pápai és állami zászlókkal fel kell lobogózni.

5. Egyebekben a lelkészkező papság és a hitoktatók mindenben úgy járjanak el a Szentatyának nyújtandó lelki csokor felajánlásában, amint az a f. é. II./942. sz. körlevélben 535/942 sz. a. el volt rendelve. Akik eddig nem küldték be írásban a lelki csokrot, azok most már pótlólag ne küldjék be, de úgy azok, akik beküldötték, mint azok, akik ezt elmulasztották, a **felajánlott lelki csokorban foglaltak buzgó elvégzésével emeljék lelkiekben a Szentatya jubileumát.**

Kelt püspöki lakhelyünk épületében Ungvárott, 1942 április 21-én.

Krisztusban szíves atyjuk:

† SÁNDOR, s. k.

püspök.



**ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХІИ  
МУКАЧЕВСКОЙ**



**MUNKÁCSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK**

**III/1942.**

**ВЫСОКОПРЕПОДОБНОМУ КЛИРУ И БОГОБОЙНЫМЪ ВЪРНИКАМЪ  
ЕПАРХІИ МУКАЧЕВСКОЙ МИРЪ, ЗДРАВІЕ И СПАСЕНІЕ ОТЪ ГОСПОДА  
СЪ АРХІЕРЕЙСКИМЪ НАШИМЪ БЛАГОСЛОВЕНІЕМЪ.\*)**

13 го мая с. г. буде 25. лѣтъ тому, что Евгенія Пачеллі, смиренного духа, святой жизни и ученого священника **ДУХЪ СВЯТЫЙ ПОСТАВИ ВЪ ЕПИСКОПЫ, ПАСТИ ЦЕРКОВЬ ГОСПОДА И БОГА, ИЖЕ СТЯЖА КРОВІЮ СВОЕЮ** (Дѣян. Ап. XX. 28).

И сей епископскій юбилей теперь стался радостнымъ торжествомъ всей вселенной, бо епископъ ювилантъ подь именемъ **XII-го Пія**, изъ ласки Божой уже 3-ый рокъ 262-ій земный намѣстникъ Христа, наслѣдникъ св. Верх. Ап. Петра и общій отецъ христіанства, котрый въ сихъ рокахъ свѣтовой исторіи, полныхъ слезъ, неизреченныхъ страданій и неизмѣримыхъ матеріальныхъ и моральныхъ пустошеній управляетъ кораблемъ Церкви Христовой.

Изъ того радостного факта, что еще и въ сихъ тяжкихъ часахъ населеніе всей вселенной съ великимъ одушевленіемъ готовится праздновати сей красный юбилей то слѣдуетъ, что 400 миліонове стадо Христовыхъ дѣтей съ дуже великою, любовію и правдивою преданностію относится къ Святѣйшому Отцу. И нашъ праздникъ буде особенно теплымъ и зато, бо Святѣйшій Отець есть и нашимъ личнымъ и облюбленнымъ знакомымъ изъ часовъ будапештянскаго свѣтового евхаристійного конгресса и наше отечество и его народности отъ того часу постоянно чувствуютъ его теплѣйшу отцевску любовь къ намъ.

И сія любовь народовъ къ Святѣйшему Отцу есть цѣлкомъ природна. Тадъ одинокаждый христіанско-каѳолическій вѣрникъ добре знаетъ, что Святѣйшій Отець говоритъ по найсвятѣйшему уполномоченію Христа, коли каже: Я учитель истинны; что я голошу, то есть правдивое Евангеліе Христа; что я разрѣшу, есть разрѣшено, что я свяжу, есть связано. Христомъ переданну науку, якъ депозитъ безъ перемѣны, безъ отъятія и приложенія сохраняю и непогрѣшимо толкую. — И въ сей найсвятѣйшой и найславнѣйшой работѣ Духъ Святый веде Святѣйшого Отца, чтобы **Церкви Христа ани врата адова не одолѣли**. Святѣйшій Отець есть для насъ **Скалою**, кто съ Церковію Христа буде видѣти и погребѣ Сталіновъ, якъ и въ минулости на сей Скалѣ перетерпѣли кораблекрушеніе Неронъ, Діоклеціанъ, непріятели Бога и Его Церкви и имъ подобнѣ ажъ до нынѣшняго дня.

**Но что робить Святѣйшій Отець подчасъ войны?**

Въ первыхъ много молится и воззываетъ къ молитвѣ всѣхъ народовъ землѣ, чтобы добротливый Богъ чимъ скорше змилосердовался надъ нами и освободилъ человѣческой родъ отъ сей страшной всемірной пошести. И поводомъ своего юбилея на то просить насъ Святѣйшій Отець, чтобы всѣ священники и вѣрники свѣта собралися въ своихъ святыхъ церквахъ изъ той цѣли, чтобы изъ **каждого и наименьшого мѣста вселенной единымъ сердцемъ и душою поднесена величава и вдохновенна молитва возносилася къ Господу Богу о прекращеніи въ чимъ скоршомъ часѣ теперь свирѣпствующой свѣтовой войны и о осуществленіи правдивого христіанскаго общественнаго порядка.**

Святѣйшій Отець много страдаетъ подчасъ войны, и самъ себе поднесъ въ жертву Богу за спасеніе человѣческаго рода. Сочувствуетъ героямъ, котрѣ жизнь свою жертвуютъ за отечество.

\*) Сіе архипастырское посланіе 10-го мая с. г. на св. Литургіи мѣсто проповѣди треба торжественно прочитати.



во, сумує съ вдовами, сиротами и военнопльнними и по своей силѣ на различнѣ мѣста все-ленной засылає свои дары голодающимъ и нуждающимся, — между ними особенно невиннымъ дѣтямъ — безъ различія вѣроисповѣданія або національности.

Римскій Отець и подчасъ войны постоянно **учить и напоминаетъ народы**, часто указы-ючи на то, якъ можно бы чимъ скорше досягнути справедливый миръ, котрый выключилъ бы всяку ненависть между народами и той поганскій принципъ, что хосенность и насильство **єсть основаніємъ права**. Святѣйшій Отець ежедневно не перестаетъ голосити, что каждый на-родъ має право на жизнь и независимость, зато треба добра земли такъ роздѣлити, чтобы впредь не было народовъ и единицъ преобладающихъ всякими земными добрами, съ другой, же части миліоновъ нуждающихся и кускомъ хлѣба.

И еще одно робить днесъ Святѣйшій Отець. Помощію работы, молитвы своей, епис-коповъ, священниковъ, монаховъ, монахинь, невинныхъ дѣтей и людей доброй воли всей все-ленной **неутомимо праює надъ выбудованіємъ повоеенного нового справедливого свѣтового порядка**, чтобы по честномъ похоронѣ труповъ героевъ, лежащихъ горами на боевыхъ попри-щахъ, и по высушеніи людской крови, котра тече потоками, благодать Христа и ученіе Его подобно квасу переходили свѣтомъ и нова жизнь зродилася надъ руинами.

Высоко поднимаетъ Святѣйшій Отець свѣтильникъ Христа и якобы свѣтломъ вифлеем-ской звѣзды озаряюще кроваву, зачаджену и грѣшно темну ночь свѣтовой войны, указує на Христа, на Вѣчного Царя Мира и рѣшителя всякого тяжкого вопроса, Кто сякъ говоритъ къ народамъ: „Прійдите къ мнѣ всѣ тѣждающіеся и обремененніе — въ сей свѣтовой войнѣ — и азъ оупокою вы“, бо якъ всегда, такъ и въ сей смертельной борбѣ „азъ єсмь Истна, Истинна и Животъ“.

Гасло Святѣйшого Отца єсть: „Opus iustitiae pax“, то єсть послѣдованіє справедли-вости єсть залогомъ мира. Аїно, бо лише жизнь и работа перебытъ при задержаніи Христо-выхъ законовъ може подати свѣту такъ ожданый миръ.

Съ найсовершенѣйшимъ довѣріємъ, правдивою дѣтинскою любовію и преданностію дивимеся мы всегда на Вѣчный Римъ, но особенно днесъ, бо и въ благословенной особѣ Свя-тѣйшого Вселенского Архіерея Пія XII. видиме осуществленіє той великой истины, котру Святѣйшій Отець Іоаннъ III. на церкви Святыхъ Апостоловъ сякъ увѣковѣчилъ: „И въ подломѣ вѣщѣ маєстатично, Святѣйшій Отець не дає себе поховати руинами розпадающаго міра!“ **Нашъ Святѣйшій Отець не дозволитъ поховати ани сей грѣшный свѣтъ! Поводомъ его юбилея будьме ему на помощь въ его благородной свѣтъ спасающей и наново будущей работѣ!**

Горячо молѣмся мы всѣ, чтобы голубъ находящійся въ гербѣ Святѣйшого Отца и несущій въ своемъ клювѣ оливову вѣтвь мира, подъ вліаніємъ молитвъ Святѣйшого Отца, нашихъ и цѣлого міра чимъ скорше вылетѣлъ изъ Ватикана — изъ сего острова мира теперъ одинокого въ свѣтъ — и понєсь оливову вѣтвь мира всѣмъ народамъ, чтобы чимъ скорше осуществилися слова Псалмопѣвця: „Правда и миръ облокызактєся!“

И когда всѣ народы свѣта торжественно празднують поводомъ юбилея, и мы Русины возносѣмъ ювиланту Святѣйшему Отцу нашѣ духовнѣ дары — молитвы, св. литургіи, св. при-частія, душевнѣ и тѣлеснѣ ученики милосердія и т. д. на его намѣреніє — и обезпечѣмъ его о незломимомъ преданіи и дѣтинской любви добротливого Бога любящего руського народа, жиющаго подъ Карпатами въ святостефанской Державѣ.

**На юбилейной св. Литургіи, — котра въ нашемъ Отечествѣ, Угорщинѣ подержитєя 10-го мая с. г., — съ теплымъ сердцемъ рѣшѣмъ вси: „Изъ церквѣхъ помани Господи Святѣйшого Вселенского Архіерея Пія Папа Римскаго, евоже дарѣи святыхъ тѣконѣхъ церквамъ въ мирѣ цѣла, честна, здрава, долгоденстєвєюща и правопракалєща слово Твоея истины,“ якъ и онъ молитєя за наше отечество и за насъ всѣхъ.**

**Въ связи съ юбилеемъ одновременно въ Господѣ опредѣляю, чтобы**

1. 9-го мая с. г., въ субботу вечеромъ о 8-ой годинѣ въ всѣхъ церквахъ Епархіи за четверть часа звонилосєя,

2. 10-го мая с. г. священники най кончатъ св. Литургію на намѣреніє Святѣйшого Отца, по рубрикамъ „всякаго прошенія“.

3. На св. Литургію треба запросити и представителей мѣстныхъ урядовъ. На конци Литургіи треба возгласити **многолѣтствіє и заспѣвати папскій гимнъ.**

4. Церковнѣ будинки 10-го мая треба украсити папскими и державными прапорами.

5. Въ прочихъ Духовенство и катехиты въ всѣхъ такъ мають поступовати въ состав-ленію духовного дара Святѣйшему Отцу, якъ то было опредѣленно распорядженіємъ ч. 535/42 въ циркулари П/942. Котрѣ бы еде до сихъ поръ письменно незаголосили духовный даръ, те-перъ уже додаточно най его не засылають, но такъ тѣ, котрѣ заслали, якъ тѣ, котрѣ незаслали най найревнѣйше откончатъ въ немъ предложеніє и сякъ **въ душевныхъ най поднесутъ значєніє ювилея Святѣйшого Отца.**

Данно въ архіерейской пребыванія Нашего палатѣ  
въ Ужгородѣ, дня 21-го Апрѣля 1942.

Благосклонный Отець Вашъ въ Христвѣ:

† **АЛЕКСАНДЕРЪ** в. р.

епископъ.



**ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХІИ  
МУКАЧЕВСКОЙ**



**MUNKÁCSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK**

**IV/1942.**

Ч. 2639|1942.  
Конкурсальное  
конс. засѣданіе.  
Egyházmegyei  
konkurzualis  
szentszéki ülés.

Обычное рочное **КОНКУРСУАЛЬНОЕ  
КОНСИСТОРИАЛЬНОЕ ЗАСѢДАНІЕ** въ семь  
роуѣ подержится **2-го юлія** въ мѣстности Епар-  
хіальной Консист. Залѣ въ Ужгородѣ. Пертрак-  
товатися будутъ релации о епарх. институціяхъ  
и принятіе кандидатовъ въ рядѣ богослововъ.

Впр. ОО. Засѣдателей Консистории нашей  
симъ любезно приглашаю на засѣданіе, котрое  
начинается **2-го юлія рано о 9-ой годинѣ**. Пе-  
реже о 8-ой годинѣ совершится въ каѳ. храмѣ  
св. Литургія о призываніи помощи св. Духа.

Воззваю Впр. ОО. Духовныхъ, особен-  
ноже профессоровъ религіи, чтобы богобойнымъ  
и талантливымъ юношамъ гр. каѳ. вѣроисповѣ-  
данія, происходящимъ изъ мукачевской Епархіи  
и имѣющимъ гимназіальну матуру, чувству-  
ющимъ призваніе на санъ священнической, —  
вручали конкурровати.

Конкуренты **1-го юлія** о 10-ой годинѣ пе-  
редъ полуднемъ должнѣ появиться у Преосвя-  
щеннаго Епископа Александра на авдіенціи и  
предложити власноручно писанну просьбу о при-  
нятіи съ слѣдующими документами: 1. крестный  
листь, 2. аттестатъ зрѣлости изъ гимназіи и  
годиное свидѣтельство изъ VIII. кл. гимназіи.  
(Просьба неимѣющего аттестатъ гимназіальной  
зрѣлости не берется въ вниманіе). 3. Свидѣ-  
тельство гражданства или принадлежности. 4.  
Моральное свидѣтельство отъ комп. профессора  
религіи въ закрытой конвертѣ, обширно харак-  
теризующее моральное поведеніе и свойства  
конкурента. 5. Свидѣтельство дотычного па-  
роха о моральномъ поведеніи и матеріальномъ  
станѣ конкурента.

Относительно конк. конс. засѣданія въ  
прочихъ остаются въ силѣ предписы дотепе-  
рѣшныхъ епарх. распоряженій.

Принятѣ богословы мѣсячно Р. 25.— дол-  
жнѣ платити на воздержаніе въ семинаріи, что  
могутъ и натураліями исполняти.

Ч. 2640|1942.  
Конкурсъ на  
епарх. фундаціи.  
Egyházmegyei  
alapítványokra  
pályázat.

Конкурсъ оголошается на слѣдующѣ епарх.  
фундаціи:

1. на фундацію **СКУНЗЕВИЧА** для дѣ-  
вочки, сироты епарх. священника, котра послѣ  
оконченія гражд. школы, або учит. семинаріи  
намѣряетъ записатися на высшѣ курсы промы-  
сла, техники, музыки, торговли.

2. на фундацію **ПОПОВИЧА** для дѣвочки,  
записанной въ гражд. школу або Женску Учит.  
Семинарію.

3. на фундацію им. Дра **СИМЕОНА СА-  
БОВЪ** для двоухъ высокошкольныхъ студентовъ  
або студентокъ.

4. на фундацію каноника **ВАСИЛІЯ ДРО-  
ГОБЕЦКОГО** для воспитанника епарх. конвик-  
та въ Ужгородѣ.

5. на фундацію Дра **ВАСИЛІЯ ГАДЖЕ-  
ГИ** протоіерея для середношкольныхъ студен-  
товъ або студентокъ.

Подробнѣ условія конкурса сихъ фунда-  
цій находятся въ 1—8 числѣ „Душпаствыря“  
изъ рока 1939 на стор. 14—16. Конкуренты  
просьбу свою (безъ марки) адресованну  
Высокодост. Правительству Епархіи Мукачев-  
ской должнѣ до 25-го юнія 1942 предложити  
Епарх. Канцелларіи. Позднѣйшѣ прошенія  
не будутъ взятѣ въ увагу.

**ДЕКРЕТЫ СЯТОЙ КОНГРЕГАЦИИ ДЛЯ  
ДЪЛЪ ВОСТОЧНОЙ ЦЕРКВИ О ЛИТУР-  
ГИЧНЫХЪ КНИГАХЪ И О СЛУЖЕНИИ  
СВ. ЛИТУРГИИ.**

Ч. 2641|1942.

Св. Римскій Апостольскій Престоль най-  
высшимъ своимъ распоряженіемъ съ дня 10.  
сентября 1941 за числомъ Прот. 1219/28 Св.  
Конгрегаціи Восточной Церкви: выдати благо-  
извоилъ першій типъ **СВЯЩЕННОЙ И БО-  
ЖЕСТВЕННОЙ ЛИТУРГИИ Св. ІОАННА  
ЗЛАТОУСТАГО** въ большомъ и меньшомъ  
форматѣ и **ПОСЛѢДОВАНІЕ ВЕЧЕРНИ И  
УТРЕНИ** для византійскаго обряда въ употре-  
леніе Русиновъ.

Коли сіе высокое распоряженіе Святѣй-  
шого Римского Престола съ великою радостію,  
благодарностію и дѣтинскою отданностію къ  
Святому Престолу принимаеме, разомъ старатися  
буду познакомити Васъ обширнѣйше съ симъ  
великимъ событіемъ нашей церковной жизни.

Ученнѣ литургисты нашей святой, восточ-  
ного обряда каеолической Церкви сякъ насъ



учать: „Liturgia seu officium divinum sensu latiori est definitus cultum divinum externum obeundi modus. Sensu autem stricto Liturgia orientalibus est Ritus celebrandi ipsum divinum altaris sacrificium, quod cultus divini principalem partem efficit. Liturgia, ut in actibus et ritibus tacitam, ita in orationibus et precibus expressam fidei professionem exhibet, proinde liquet hos ritus, in eo quod fidei dogmata respiciunt, constantes nec variabiles esse debere“. — Conf. Enchiridion iuris Eccl. Orientalis Catholicae auctore J. Papp-Szilágyi pag. 364. — Porro: „Quoad verum cultum nemo inter catholicos dubitat, Deum ipsum protoparentibus instructionem praebuisse de modo, quo coli voluit, qui et interiori eorum cultui conveniens erat et simul ad significandum promissum Messiam congruebat, hosque iterum posteris suos de hoc edocuisse, prouti id et clarissimus Zschokke notat dicens: Filii a parentibus rituum sacrificandi edocti sunt, nam disponente sic Deo, per sacrificia memoria peccati et necessitas futurae per mortem Messiae efficiendae redemptionis semper viva conservabatur“. — Hist. S. A. T. pag. 41. —

Соборъ же львовскій премудро уставиола: Normam cultus in Veteri Testamento praescripsit populo suo ipse Deus; in Novo autem Testamento essentialia ipse Filius Dei ad salutem humani generis in hunc mundum missus determinavit, reliqua autem ipsa eius Sponsa Ecclesia traditione Apostolorum edocta et a Spiritu Sancto ducta praedefinivit.

Извѣстный же ученый факовецъ обрядовъ Св. Восточной Церкви, Лебедевъ о цѣли общественаго Богослуженія такъ насъ учитъ: Цѣль общественаго Богослуженія тройкая:

Первая цѣль, которую можно назвати догматико-церковною есть выраженіе внутренней вѣры и религіозной жизни Церкви и ея отдѣльныхъ членовъ. Выражая всю полноту религіозной жизни, общественное Богослуженіе служитъ выраженіемъ въ частности I. по отношенію къ Богу: а. благоговѣйныхъ чувствъ къ Богу, б. сознание нашей грѣховности и нужды въ благодатной помощи; II. по отношенію къ Церкви: созыдаеть а. взаимную любовь между вѣрующими, б. религіозное сознание живущее въ Церкви и въ ея членахъ III. по отношенію же къ религіи проявленія существа религіи въ священныхъ дѣйствіяхъ.

Въ тѣсной связи съ догматико-церковною цѣлью общественаго Богослуженія стоить цѣль нравственная, то есть возбужденіе, воспоминаніе и возвышеніе въ членахъ Церкви чувствъ Вѣры, Надежды и Любви, преподаваніе духовной радости и утѣшенія, поддержа-

ніе взаимной любви въ христіанскомъ Обществѣ и сознание общаго братства въ Христвѣ Исусѣ и выраженіе и поддержаніе нашего общенія съ Церковію невидимою.

Третья главная цѣль общественаго Богослуженія есть приведеніе вѣрниковъ въ общеніе съ Богомъ и преподаніе имъ божественной благодати. Сія цѣль таинственная — sacramентальная.

P. Wimmer Anselm-nek 1939-ben megjelent „A Liturgia tüzeben“ című igen tanulságos és liturgikus életet lehelő művében ezeket a szép liturgikus gondolatokat olvashatjuk: A Liturgia — opus sacrum — szent cselekmény, mert mindazt megadja nekünk, ami nem ebből a világból való és az emberi természet felett áll, hogy ezekkel az értékekkel meggazdagodva kiállhassunk az élet közismerten veszélyes porondjára, s ott, mint Krisztus katonái, helyünket hősiezen megállva, annak az Istennek a misztikus életét tárjuk a világnak, aki bennünk él, küzd és győz.

Ez a neves szerző írja tovább: A Liturgia 1. közvetíti nekünk az Isten örök életét. Az Isten életének és örökkévalóságának ugyanis legklasszikusabb emberi keretek közé szorított megnyilvánulása az a liturgikus folyamat, amely az egyházi év egymásrakövetkező időszakaiban fejlődik ki, éri el a magasslatot és csendül ki a végtelenbe.

A Liturgia 2. közvetíti az Isten életét az Egyházban. A liturgikus közvetítésből kiáradó kegyelmi életben ugyanis az Isten, főleg a Megváltó elsősorban a közösség, tehát a misztikus Krisztus-test fennállásáért és megszenteléséért küzd és szenved.

És 3. szor a Liturgia közvetíti Istennek bennünk folytatott életét. Mert a Liturgia nem más, mint Krisztus életének folytatása az egyes emberekben, vagyis az a lelkekért vívott küzdelem.

На основѣ преждесказанныхъ совершенно разумительный, таже, въ новомъ кодексѣ Церковію установленный слѣдующій законъ: „Unius Apostolicae Sedis est tum sacram ordinare Liturgiam, tum liturgicos approbare libros“ Can. 1257. et Can. 1261 § 1. „Locorum Ordinarii advigilent, ut Sacrorum Canonum praescripta de divino cultu sedulo observentur“. И зато есть въ каждомъ роцѣ на первой сторонѣ епарх. церк. устава выписанно напоминаніе св. Апостола: „Вся благообразно и по чину да бываютъ“! I. Кор. XIV. 40. — И зато напоминаетъ всѣхъ насъ священниковъ и клириковъ пророкъ Малахій сими словами: Maledictus, qui facit opus domini fraudulenter.



ДЕКРЕТЫ СВ. ВОСТОЧНОЙ КОНГРЕГАЦИИ:  
СВЯТА КОНГРЕГАЦИЯ ВОСТОЧНОЙ ЦЕРКВИ.

Число Прот. 1219/28.

Римъ, дня 10. IX. 1941.

Его Екселленци

Александрѣ Стойка,  
епископу мукачевскому

Ужгородъ.

ЦИРКУЛЯРЬ

ДО РУСЬКИХЪ ОРДИНАРИЕВЪ.

Пріятно мнѣ заслати Вашему Преосвященству три-три примѣрники изъ тыхъ литургичныхъ книгъ византійского обряду въ старославянскомъ языкѣ, руськой рецензіи, котрѣ были перевѣреннѣ и выдрукованнѣ уже стараніями сей Св. Конгрегаціи, исполняючи тымъ установленія Ихъ Еминенцій Отцевъ Кардиналовъ, принесеннѣ на Пленарномъ Засѣданіи дня 10. января 1938 г. и подтверженнѣ Его Святѣйше-ствомъ Піемъ XI. дня 15 тогоже мѣсяця.

Першою изъ тыхъ книгъ есть вытягъ (въ маломъ форматѣ) Литургикона, то есть Службника, котрый обнимае Чинъ Вечерни и Утрени на различнѣ времена въ роцѣ; друга книга (въ большомъ форматѣ) содержитъ Литургію св. Іоанна Златоустаго; трета та же Литургія въ маломъ форматѣ.

Вслѣдствіе дискуссій, котрѣ повстали между Русинами въ дѣлѣ деякихъ змѣнъ въ чинѣ литургичномъ, заведенныхъ недавно въ текстѣ або рубрикахъ литургичныхъ книгъ, дискуссій, котрѣ дотыкалися и тыхъ четырехъ пунктовъ, пертрактованныхъ на Синодѣ въ Замостѣ г. 1720., и то, что въ V. Титулѣ Синода въ Львовѣ г. 1891 содержится, Епископатъ Руській, переконтроловавши въ цѣлости ту литургичну проблему на конференціяхъ г. 1927, 1929 и 1932, рѣшилъ передати цѣлу сію kwestію суду Св. Престола и просити Его, чтобы былъ ласкавый опредѣлити и приготовить типовое издание всѣхъ литургичныхъ книгъ.

И потому Св. Конгрегація въ г. 1933 просила Преосвященныхъ Ординаріевъ руськихъ выразити своѣ думки относительно поодинокихъ вопросовъ, и получивши съ ихъ отвѣтами и Протоколы Засѣданій Междупархіальной Комиссії Литургичной въ Львовѣ 1930—1935 г. — отдала весь собранный матеріалъ для перевѣрки Конзулторамъ специалистамъ въ каноничномъ правѣ, въ восточной литургии и въ старославянскомъ языкѣ.

Ихъ Еминенцій Отцѣ Кардиналы сей Св. Конгрегаціи на уже згаданномъ Пленарномъ Засѣданіи дня 10. января 1938, не входячи въ меритумъ поодинокихъ спорныхъ пунктовъ, установили певнѣ общѣ принципы, котрѣ мають служити за базу въ дальнейшей работѣ при про-

вѣрцѣ и друкованію руськихъ литургичныхъ книгъ и вѣрили сію роботу специальной комиссії подъ проводомъ Его Еминенціи Кардинала Секретаря сей св. Конгрегаціи.

Междувременно распорядженно оминати всякѣ споры, позволено однакъ уживати тексты, якѣ дотеперь уживалися, а новѣ изданія публиковати безъ особлившого дозволенія Св. Конгрегаціи было запрещено.

Вашему Преосвященству напевно буде при-емно довѣдатися, до якихъ результатовъ дойшла дотеперь въ своихъ працяхъ Комиссія, котра надѣ самымъ Литургикономъ, то есть Службникомъ мала 61 засѣданій, не переставючи при томъ старатися приготавливати и иншѣ книги.

1. Насампередъ установленно, что специальна руська рецензія екзистуе, котра есть оги обще уживанной далеко старша, бо не естѣ оправьяованна, якѣ та, котра выдалася на основаніи греческихъ выданій XVII. ст. Таже руська рецензія, если указуеся, что она отвѣчае найстаршимъ текстамъ, заслуге на то, чтобы была поставленна на першомъ мѣстѣ.

2. Скопстатованно, что почавши отъ другой половины XVII. ст. не лише тексты самѣ, но особенно рубрики повмѣньованно и поперекручованно подъ ровличными вplyвамъ, въ чемъ, если выключаеме тѣ четыре специальнѣ пункты, обговореннѣ на Синодѣ въ Замостѣ, Св. Престоль не малъ нѣякой участи.

3. Найважнѣйшее переиначеня было въ рубрикахъ Литургии евхаристичной: скодификованно ихъ першій разъ въ Литургиконѣ Митрополита Кипріяна Жоховского выданномъ въ Вильнѣ 1692 г., а потомъ о много побольшеннѣ въ „Чинѣ служенія Литургии читаной“, котрый былъ першій разъ вставленнѣ въ Службнику, друкованномъ въ Умевѣ 1733 г. и потомъ передрукованно въ слѣдующихъ изданіяхъ XVIII. ст. И коли сіи цѣлкомъ нѣчезли въ галицькихъ изданіяхъ XIX. ст., заховалися они до нынѣшного дня въ Литургии торжественной. Желалося симъ чинномъ подражати церемоніи читаной Службы Божой латинского обряда.

Однакъ — хотъ радо принято въ ѡбверныхъ епархіяхъ кievской церковной провинціи сіи модификаціи, — не такъ уже легко принималися они въ епархіяхъ львовской и перемыськой — бо лише сіи екзистовали въ Галичинѣ — а въ тыхъ, котрѣ были на югѣ отъ Карпатъ еще тяжше.

4. Взявши въ увагу приватное жерело сихъ модификацій — съ котрыми Св. Престоль не малъ нѣчого до дѣла — и смотря на то непохитное желаніе Ихъ Святостей выголошованное не разъ въ документахъ и давныхъ и найновѣйшихъ, чтобы хоронити ненарушимо чистоту восточныхъ обрядовъ, уважалося отповѣднымъ



держатися текстів найдавніших, стараючися при томъ придержуватися, о сколько оно можливе, тексту (грецького) Его Святости Венедикта XIV и то преже всего въ рубрикахъ. Тымъ чиномъ хотѣлося исполнити вѣрно допорученіе того Архіерея, котрый апробуючи г. 1754. римское изданіе Евхологіона грецького, припоручаль его въ Апостольской Конституціи „Ex quo primum“ съ дня 1-го марта 1756 г. всѣмъ Епископамъ византійского обряда.

5. Издательство типовыхъ книгъ литургичныхъ для Русинівъ, установленное старательствомъ Св. Престола, придержується давной традиціи окремыхъ книгъ: 1. Евангеліе на престольное, 2. Литургионъ, то есть Служебникъ, когрый мѣститъ въ себѣ службу священническую и діаконскую, 3. Апостоль въ Антифонами, Тропарями и Прокименами, котрѣ принадлежать къ евхаристичной Литургии и суть назначенѣ для Хора и Четця. Изъ огляду на обстоятельства изданіе друкується въ зменьшеномъ форматѣ, выгуднѣйшомъ, съ многими вытягами, то есть окремими оттисками. Симъ однакъ не запрещается въ дальшихъ передрукахъ, котрѣ будутъ робити Русины, держатися якоїсь иншой системы и не такого формату. Важное тутъ одно, чтобы текстъ и рубрики заховалися въ цѣлости. Сей критерій такожъ важный и къ порядку материи въ книгахъ.

6. Теперь друкується Евангеліе въ великомъ форматѣ, назначенное на престоль, такъ и званное „на престольное“. А только что скончится теперь друковати Литургионъ, то есть Служебникъ, то заразъ, не поздячи, ради конечной потребности, зачнется друкъ Евангелія въ маломъ форматѣ, котрое мѣстити буде въ себѣ всѣ евангелія недѣльнѣ и праздничнѣ цѣлого року, а кромѣ того общину седмиць и общину Святыхъ. Въ такой самой формѣ въ маломъ форматѣ издается и Апостоль, чтобы тымъ дати до рукъ священниковъ, находящихся въ дорожѣ, практичнѣ литургичнѣ книги.

Скончивши друковати Евангеліе въ великомъ форматѣ, есть надѣя, что можно буде зачати друковати Апостоль въ томъ самомъ форматѣ.

На конецъ, до того, что сказалося, уважае Св. Конгрегация за потребное подати съ нормы:

1. На территоріяхъ, где придержуются къ литургичнымъ установленіямъ выголошенымъ Синодомъ Замоискимъ, то есть тѣ, котрѣ въ семь изданіи суть въ червеныхъ ковчыкахъ (гачикахъ), не може Епископъ, Ексархъ Апостольскій, анѣ який небудь иншій Прелатъ, котрый мае порядочну епископскую юрисдикцію або квазі-епископскую, переименовати иснуючу практику безъ интервенціи Св. Престола: то есть, если зваживши добре обстоятельства часу и мѣста, ува-

жати буде отповѣдною дерогацію закона (частинное ухиленіе отъ закона), мае сію просити отъ Св. Престола.

2. Въ мѣстахъ, где захованя литургичныхъ установлений Синода Замоиского заведено не давно звычайемъ, позволяе Св. Конгрегация Епископамъ и комп. Ординаріямъ диспензовати по своему разсужденію отъ такого захованія.

3. На территоріяхъ, где установленія литургичнѣ, предписаннѣ Синодомъ Замоискимъ и Львовскимъ не введено, желаніемъ Св. Конгрегации есть, чтобы ихъ тамъ не вводити.\*)

4. Для клиру подчиненного Ординаріямъ латинскимъ диспензация задержанна Св. Конгрегации; она рѣшитъ по услышанію мѣстнаго Ординарія.

5. Св. Конгрегация позволяе тымъ, котрѣ приняли чинъ священнической передъ датумомъ сего письма, отправляти приватно и на дальше, если желаютъ, по давнему звычайю.

Однакъ въ великихъ и малыхъ Семинаріяхъ, въ Схоластикатахъ и Новиціатахъ чернечихъ, отправки треба кончити, отъ нынѣ и на дальше, по новому Литургионѣ, то есть Служебнику и новому „Чину богослуженія“ (котрый приготавливается), выховуючи въ той практичѣ молодыхъ аспирантовъ до священства або жизни чернечой.

Буду вдячный Вашему Преосвященству, если изволите повѣдомити мене о полученіи сего; съ чувствомъ глубокого уваженія мило менѣ значитися.

Ваше Преосвященство  
широ-люблящій братъ  
**Евгеній Кард. Тиссерантъ**  
секретарь.  
† **Антоній Арата**  
Архіепископъ Сардіянскій, Ассессоръ.

## СВЯТА КОНГРЕГАЦИЯ ДЛЯ ДѢЛЪ ВОСТОЧНОЙ ЦЕРКВИ.

Римъ, 10. сентября 1941.

Ч. : 1219/28. ✓

**Ваше Преосвященство,**

Настоящимъ маю честь заслати Вашей Ексцелленціи першѣ копіи литургичныхъ книгъ для русинівъ, напечатанныхъ стараніями сей святой Конгрегации и циркуляръ розосланный нею до Преосвященныхъ епархіальныхъ епископовъ и апостольскихъ Егзарховъ.

Литургичное наставленіе для клириковъ должно даватися на основѣ рубрикъ, находящихся въ сихъ книгахъ и исключительно на основаніи ихъ; съ рубрики, въ прочемъ, суть тѣ самѣ, что въ грецькомъ евхологію Венедикта

\*) въ нашей Епархіи не введено!



XIV. съ додаткомъ даякихъ объясненій съ цѣлю сохранити стариннѣ рускѣ звичаѣ, котрѣ даколи суть давѣйшѣ якъ у текстѣ такъ и въ рубрикахъ.

По случаю сего считаю полезнымъ обратити вниманіе Вашей Экселленціи на нѣкоторыя точки, котрѣ моглибы причинити сомнѣнія.

Въ новомъ изданіи Божественной Литургіи совсѣмъ не говорится о томъ видѣ приватного служенія, котрое называется „читана Служба“ по той причинѣ что въ правдивомъ обрядѣ не существуетъ различія межи торжественною и приватною Службою. Церемоніи суть тѣ самѣ и всѣ мають быти соблюдаемѣ даже и въ томъ случаѣ, коли священникъ самъ кончить безъ діакона: только въ семъ случаѣ церемоніи совершаются безъ торжественности.

Восемь точокъ опредѣленныхъ въ „Полномъ служебнику“ (Львовъ, 1905), относящихся къ приватной Литургіи, т. е. Литургіи безъ торжественности, или такъ назв. „читаной“, мають быти объяснованѣ въ слѣдующій способъ:

1. — Перва совсѣмъ зносится, потому что священникъ вмѣсто того, чтобы робити проскомедію въ сакрестіи, має еѣ робити на проскомедійнику и перенести по тому Дары изъ проскомедійника на престоль, такъ якъ се предписано въ апробованомъ Литургиконѣ. Сіе правило не возможно соблюдати на побочныхъ престолахъ припертыхъ до стѣны, котрѣ престола роблять невозможнымъ также и повинное совершеніе другихъ церемоній.

Отъ теперъ на дальше подобнѣ престола не малибыся поставляти и потребнобы на сколько возможно, не употреблять ихъ. Уже существующѣ подобнѣ престола можно толеровати, но треба постаратися, чтобы на лѣвой сторонѣ отъ нихъ былъ поставленъ малый проскомедійникъ. Еслибы сіе было совсѣмъ невозможнымъ, най робитися проскомедія на лѣвой сторонѣ самого престола.

2. — Друга точка, котра относится до положенія Служебника, остается не измѣненою, однако вмѣсто подставки треба употреблять малу подушечку, что въ прочемъ есть также и правдивымъ римскимъ звичаемъ.

3. — Употребленіе кадила допорукаеся, но не есть обязательнымъ, особенно въ Литургіяхъ совсѣмъ приватныхъ, на котрыхъ не присутствуе группа вѣрниковъ.

4. — Малый входъ съ Евангеліемъ треба совершити обходячи престоль, такъ якъ предписано въ Литургиконѣ. Еслибы положеніе престола сего не позволяло, толеруеся дотеперѣшный звичай; но на всякий способъ священникъ мае сойти изъ степени престола.

5. — Пята точка остаеся въ силѣ: церемонія Трону не має мѣста.

6. — Евангеліе маєя читати всегда изъ царскихъ вратъ, а священникъ має быти обернутымъ до народа. Если престоль пристае до стѣны, священникъ просто обертаеся къ народу.

7. — Великий входъ долженъ быти совершенъ по предписамъ Служебника. Только если престоль пристае до стѣны, священникъ держачи въ правой рудѣ чашу а въ лѣвой дискось зробіть полукругъ отъ проскомедійника до престола произносячи голосно слова.

8. — Для т. зв. заамвонной молитвы священникъ повиненъ выйти изъ царскихъ вратъ и прочитати еѣ въ серединѣ амвона. Для концевого благословенія и аполизиса онъ стае такъ само передъ царскими вратами якъ е предписано въ Служебнику.

Если престоль припертый до стѣны, онъ сходитъ изъ степени для заамвонной молитвы и обертаеся до народа на благословеніе и аполизисъ.

Церемоніи неуказанѣ въ рубрикахъ Служебника будутъ опредѣленѣ въ „Церемониаль“, котрый приготавлиеся.

Чтецъ или служащій не повиненъ находиться внутрѣ святилища, но остатися внѣ его, съ изключеніемъ случая, когда его присутствіе есть необходимымъ въ святилищи для прислуги священнику: онъ входитъ всегда побочными дверями. Може стояти или на право или на лѣво, ибо онъ представляе или одинъ или другій клиросъ.

Другий важный вопросъ относится до сослуженія (концелебраціѣ).

Характеръ обряда требуетъ, чтобы приватнѣ Литургіи нерозмножовалися, когда сего не требуетъ польза народа, но чтобы священники концелебровали около одного и того самого престола. Головный целебрантъ совершаеъ всѣ церемоніи, даеъ благословенія и т. д.; другѣ стоятъ по сторонамъ престола, каждый съ своимъ Служебникомъ въ рукахъ, и говорять діаконскѣ ектеніи по очереди. Когда одинъ говоритъ одну діаконску ектенію, другѣ вмѣстѣ съ главнымъ целебрантомъ достаточно, если слушають; подъ симъ часомъ они повиннѣ говорити соотвѣтственну ерейску молитву. Обязательнѣ ерейскѣ молитвы, на котрѣ натякае Бенедиктъ XIV. въ конституціи „Демандатамъ“ (24. декабря 1743.) н. 9., суть слѣдующѣ: для понтификальной Литургіи — молитва Трисвятого и слѣдующѣ ажъ до молитвы благодаренія включительно; для другихъ Литургій отъ молитвы первого антифона ажъ до молитвы благодаренія включительно. Другѣ молитвы произносятъся главнымъ целебрантомъ; однако концелебранты не повиннѣ отложить святѣ ризы передъ прочтеніемъ аполизиса.



Есть въ „Демандатамъ“ одно мѣсто, которое потребуеъ объясненія. Подъ н. 10. Бенедиктъ XIV. натякаетъ единственно на другоряднѣ намѣренія, — для котрыхъ подъ часъ проскомедіи кладется на дискосъ только одна частичка, — а не на головное намѣреніе въ собственномъ смыслѣ слова. Относительно сихъ главныхъ намѣреній (интенцій), имъ можно удовлетворити якъ Литургією отконченою однимъ священникомъ, такъ и Литургією концелеброваною. Апостолскій Престоль никогда не дѣлалъ различія межю одною и другою, и такую есть практика всѣхъ священниковъ византійского обряда. Если вѣрники намѣряютъ, чтобы Литургія, на котру даютъ, была откончена однимъ священникомъ, повиннѣ се выразно проголосити, и можно отъ нихъ просити большу стипендію. Такимъ есть правдивое объясненіе 10-го н. конституціи „Демандатамъ“.

Допоручается употребленіе дискосовъ восточной формы, или съ пьедесталчикомъ или же безъ него, но съ краемъ, ибо гладкій латинскій дискосъ есть небезпечнымъ по причинѣ великого числа дробненькихъ частичокъ. Повиненъ перестати звичай употребленія „сухихъ частицъ“: Евхаристійный хлѣбъ (просфоры) маеть быти порѣзаннымъ въ поодинокихъ случаяхъ съ всѣми церемоніями проскомедіи, употребляючи литургичное копіе. Тотъ самый литургичный хлѣбъ можетъ быти употребляемымъ на больше Литургіяхъ; его сохраненіе есть легкимъ. Его можно получить и въ Римѣ у монахинь св. Іосифа (Via della Lungara н. 6.).

Настоящѣ объясненія мають за цѣль облегчити употребленіе нового Службника; другѣ точки, котрѣ моглибы дати мѣсто сомнѣніямъ, будуть объясненѣ въ „Церемоніаль“.

Пользуюся симъ случаемъ, чтобы выразити чувство широго уваженія для Вашей Ексцеленціи,

якъ преданный братъ

**Евгеній кардиналь Тиссерантъ,**  
*секретарь.*

**Антоній Арата, архіепископъ,**  
*адсесоръ.*

Возываю Впреп. Духовенство, чтобы наведенное найвысшее распоряженіе Св. Конгрегаціи и одхиленія отъ теперѣшной практики (Виждѣ пертрактованно въ 4/1942 числѣ часописи „Keleti Egyház“) основно перестудіовало безъ того, чтобы въ сіе втягло вѣрниковъ.

Подчеркую, что нова практика относительно клироса и вѣрниковъ майже не содержитъ перемѣнъ, бо сіи относятся майже всѣ на функціи священника.

Одновременно сообщая, что къ Св. Римскому Престолу дня 30. января 1942 подъ числомъ 406/942 сдѣлалъ я предложеніе по услы-

шанію Всеч. Капитулы и литургичныхъ экспертовъ, просяще поодинокѣ дерогаціи для нашей Епархіи. До новѣйшого распоряженія таже остается въ силѣ дотеперѣшный порядокъ, но обязательный осмовный студіумъ вопроса и достойное приготовленіе къ практицѣ, котра буде конечно установленна. По полученіи новѣйшого найвысшого распоряженія Св. Римского Престола на розширенныхъ свящ. соборахъ якъ и на найблизшихъ духовныхъ реколлекціяхъ познакомлю Впреп. Духовенство съ конечнымъ порядкомъ.

По моимъ свидѣніямъ подобное римское распоряженіе было выданно и для Духовенства Восточныхъ Церквей греческого и румынского литургичного языка, для полной одностайности.

Tudomásul és mihez tartás végett közlöm a leánylevente foglalkoztatásról szóló következő rendeletet: 2642/1942 sz.  
Leányok leventeképzése.

„82.534 (eln.) 40.0-1941. — Leventeegyesületek női szakosztályainak tiltott foglalkoztatása. Honvédelmi Minisztérium.

A leventeegyesületek női szakosztályainak megalakítását elrendelő 81.987 (eln.) 40-1941. sz. rendeletem határozottan kimondja, hogy a női szakosztályokat csak önként jelentkező leányokból kell megalakítani. (Lásd. Hvt. U. 6. §.)

Ennek ellenére egyes helyeken állítólag mégis az összes leányokat — még tanintézetek kötelékébe tartozókat is — szinte belekényszerítették a női szakosztályokba s ezzel máris ellenszenvet keltettek a jövőben törvény alapján megszervezendő női leventeintézmény iránt.

Egyes helyeken pedig állítólag a női szakosztályok motorkerékpáros, tüzoltó, puska, stb. katonai előképzéssel foglalkoztatják a leányokat, annak ellenére, hogy az idézett rendelet szerint: „Katonai gyakorlat végzése tilos“.

Előfordult állítólag az is, hogy a női szakosztályt nem nők, hanem férfiak vezetik s így nincs biztosítva azoknak — a női lelkiéletnek megfelelő-sajátos céloknak megvalósítása, amelyeket a női szakosztályok részére kitűztem. A fenti visszasságok megszüntetésére általánosságban elrendelem, hogy további intézkedésemig a női szakosztályok ideiglenesen szüntessék be működésüket. A szünetelés ideje alatt gondoskodni kell arról, hogy a női szakosztályok vezetését elsősorban a bevált és jelenleg is működő női szervezetek, egyesületek tevékenységében résztvevő hölgyek vegyék át, illetőleg a vezetésre felkérjessék. Ilyenek hiányában gondoskodni kell arról,



hogy a női szakosztályok vezetését megfelelő társadalmi állásu és kellő — elsősorban pedagógiai — képzettségű hölgyek vállalják el (jegyzők, lelkészek, tanárok, tanítók, orvosok stb. feleségei, tanárnők, tanítónők, írónők stb.)

Nyomatékosan felhívom a figyelmet, hogy a leánytagok jelentkezése kizárólag önkéntes lehet és a levante szakosztályokba való belépésre irányuló befolyásnak még a látszatát is kerülni kell. Tanintézetekben leánylevente-csapatokat felvenni tilos.

Budapest, 1941. november 18. A miniszter helyett: vitéz Béldy Alajos s. k.“

Bár a lapokból és folyóiratokból e rendelkezés már közismert, egyes helyeken megisméltendő ellenkező törekvések miatt szükségesnek látom annak közlését e helyütt is. A katolikus intézetek tehát várják meg erre nézve az egyházi hatóság intézkedését. Ha a fentiektől eltérően valaki bárhol mégis szorgalmazná a leánylevente-egyesület megalakítását, jelentsék azt az egyházmegyei főhatóságnak.

2643|1942. sz.  
Korpótlék.  
Корпóцлэк.

A beszámítható szolgálati éveik után 1942 év július hó 1-től kezdődőleg a következő lelkészek lépnek magasabb korpótlék osztályba:

I. kp. havi P. 22.67 — Dobák Béla iszkai, Markovics Tibor hánykovicai, Zseltvay Miklós pilipeci lelkész.

II. kp. havi P 45.34 — Gőcze András alsóribnicei és Thegze János nagyábránkai lelkész.

III. kp. havi P 56,67 — Sági László rudabányácsi lelkész.

IV. kp. havi P 68. — Drohobeczky Gyula id. mezőhomoki és Legeza István beregkövesdi lelkész.

V. kp. havi P 76.34 — Dolinay Sándor ilonokujfalusi, Legeza József batári, Medve Mihály dolhai, Ortutay Jenő ceholnyai és Serregelly Sándor palágyi lelkész.

2644|1942. sz.  
A Katolikus  
Tanítónők és  
Tanárnők Or-  
szágos Egyesü-  
letének lelkigy-  
akorlati.

A „Katolikus Tanítónők és Tanárnők Országos Egyesületé”-ben tömörült pedagógusok minden iskolaév végén három napos lelkigyakorlattal köszönik meg a Mindenhatóknak az elmúlt iskolai évben vett jókat és imádkoznak az Egyház tanítói-nevelési szabadságáért és Krisztus országának az ifjuság lelkében való meggyökerezéséért.

Az idén is így akarnak cselekedni, s ezért a budapesti Szt. Sziv zárdában f. é. június hó 27-30-a között lelkigyakorlatot fognak tartani.

Felhívom a lelkészi hivatalokat, hogy a katolikus pedagógusoknak ezen lelkigyakorlatban való részvételt ajánják. Minden felvilá-

gosítást megad fentnevezett egyesület irodája Budapesten, IV., Veres Pálné u. 9. sz. I. em. 2.

**Volovcsák Miklós** ujfehértói gör. kat. esp. lelkész kereszti származása igazolása végett Volovcsák Miklós és Csurpákovics Mária kb. 1830-évben megkötött házasságának anyakönyvi bejegyzését és megkeresztelési esetének bejegyzését.

2645|1942. sz.  
Аныкőныви ада-  
ток керестетнек.  
Матричнй дата  
искаются.

**Miszovits Olivér**, Nagybánya Gr. Teleki u. 36 sz. keresi kb. 1820—50 között született Miszovics Pelágia születési és megkeresztelési esetének bejegyzését.

**Plásztán László** penészleki lakos keresi kb. 1838 évben született Miczuska (Micsucska) Ferenc (Tódor) keresztlevelét.

**őzv. Doviscsák Lászlóné** máriapócsi lakos keresi kb. 1810 évben született Doviscsák László, Városzka Erzsébet és Mihucz András keresztlevelét.

**Miklósvölgyi József** kokadi gör. kat. lelkész keresi kb. 1838—1845 évben született Medvegy (Medvigy, Medwed) Sándor keresztlevelét.

**Urhelyi (Uriskó) János** miniszt. számv. főtanácsos Budapest II. ker. Buday László u. 5/b sz. III. em. 3. keresi kb. 1800 évben bereg vagy mármaros vármegyében született Uriskó (Uriscsák, Uriska) János és Kótun Pelágia keresztlevelét és házasságlevelét.

**Török Margit** Budapest II. ker. Iskola u. 4. fsz. 3. keresi kb. 1835—55 között született Lengyel István és kb. 1840—60 között született Zékán Mária keresztlevelét, valamint nevezettek kb. 1866—76 évben kötött házassági anyakönyvi kivonatát.

**Keresztessy Aladár** Marosvásárhely Vass Gereben u. 35 sz. keresi kb. 1830—40 évek között született Keresztessy György és Dubrovánszky Mária keresztlevelét és nevezettek házasságlevelét.

**Gerzánits Elemér** Makó, Városháza keresi kb. 1760—70 évek között született Munkátsy (Gerzanits) Antal keresztlevelét és nevezettek kb. 1786—1812 között Koleszár Máriával kötött házasságlevelét.

Felhívom a lelkészi hivatalokat, hogy az említett anyakönyvi adatokat anyakönyveikben gondosan keressék és feltalálás esetén, az azokról kiállított anyakönyvi kivonatot a fent közölt címre mielőbb küldjék el.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minisztérium 190317/1941. VI. főoszt. számú rendelkezésével az egyházmegyében lévő **állami népiskoláknál** megtartott hittanórák díjazására az 1941/42 tanév első felére P. 6,250.-et utalt ki és valószínűleg ilyen összeget utal ki a II. félévre is.

2646|1942. sz.  
Hittanítási  
díjak az 1941/42  
tanévben.  
Гонораръ за  
катехизацію въ  
держ. нар. шко-  
лахъ въ шк. р.  
1941/42.



Ezzel kapcsolatban felhivom a Ntdó lel­кész urakat, hogy legkésőbb f. é. július hó 10-ig terjesszék be az illetékes áll. iskolai igazgatóság által láttamozott kimutatásukat arról, hogy az 1941/42 tanév I. és II. félévében összesen hány hittanórát tanítottak és hány kilométert tettek meg a hitoktatás ellátásával kapcsolatban. Az út csak ott számítható be, ahol az iskola 2 km. felüli távolságra van a lelkész lakásától, az út csak egyszer számítandó — azaz mindig odamenet.

Ott ahol az egyházmegyei Főhatóság, vagy az illetékes lelkész megbízásából a hittan tanítást a tanító végezte, felhivandó a figyelme a kimutatás betérjesztésére. Amennyiben az egyhm. Főhatósághoz a fent jelzett ideig a kimutatást valamelyik lelkész ur be nem küldi, úgy igényét a díjazásra elveszti, mert a kiutalt összeg a beküldött kimutatásokban megtartott órák és megtett kilométerek arányában lesz szétosztva.

Допорученіе  
книгъ.  
Кönyvajánlás

Выйшла изъ друку нова Епархіальнымъ Правительствомъ одобренна и ОО. Василіанами составленна молитвенна книжочка подъ назвою „ЛЮБЛЮ ИСУСА“ для епархіальной молодежи, субвенціонованна Епархією.

ЦѢНА СЕГО МОЛИТВЕННИКА ТОЛЬКО 10 геллеровъ, что есть въ нынѣшнихъ часахъ дуже мала цѣна за 68 стороновой молитвенникъ.

Въ молитвеннику находятся слѣдующіе молитвы: Молитвы на каждый день, Обращеніе совѣсти, Короткій катехизмъ, Наука о Сповѣди. Молитвы подъ богослуженіями. Рядъ св. Литургіи, Министрантамъ потребнѣ Тропари и много иныхъ, полезныхъ молитвъ и пѣсней.

Сей молитвенничокъ якъ найтеплѣйше вручаю въ нимаіе всѣхъ ОО. Духовныхъ для заупленія, понеже интенцією моею есть то, чтобы единокаждому молодому русинову дати въ руки отповѣдный, по возможности НАЙДЕШЕВШІЙ молитвенникъ съ найбогатшимъ змѣстомъ.

Заказати можно въ Издательствѣ ОО. Василіанъ въ Ужгородѣ.

Юріемъ Данзасомъ изданну книгу подъ назвою „Католическое богопознание и марксистское безбожие“, о котрой было слово въ II/942 Циркуляри можно получить въ Епарх. Канцеларіи за цѣну Р. 4. — и евент. порто. Священникамъ допорукается купити сію книгу, котра есть дуже актуальна.

Ужгородъ—Ungvár, 8. VI. 1942.

Впреп. о. ВАСИЛІЙ СМОЧКОВЪ, засл. особнѣ вѣсти. Osobnѣ vѣsti. Személyi hírek. намѣстникъ и сотр. въ Береговѣ назначанъ духовникомъ больницъ въ Береговѣ.

Преп. о. НЕСТОРЪ РОМЖА, адсторъ въ Брестовѣ назначенъ адсторомъ до КВАСОВА.

Преп. о. ІОАННЪ МАЛИШКА, адсторъ въ Ньегровцѣ назначенъ адсторомъ до БРЕСТОВА.

Преп. о. НИКОЛАЙ БАРНА мл., катехектъ въ Ужгородѣ назначенъ контролоромъ Епарх. Фунд. Кассы.

Впреп. о. НИКОЛАЙ МОНДІЙ, п. намѣстникъ-парохъ въ Береговѣ назначенъ окружнымъ намѣстникомъ Собора береговскаго.

Преп. о. НИКОЛАЙ СЕКЕРАКЪ, сотру­дникъ въ Яношовѣ назначенъ адсторомъ до БЕРЕГДАРОЦУ.

Преп. о. СТЕФАНЪ КИРАЛЬ, адсторъ въ В. Ратовцяхъ назначенъ духовникомъ больницъ въ Ужгородѣ.

Преп. о. ВАСИЛІЙ ШЕРЕГІЙ, неопресвигтеръ назначенъ катехетомъ въ Ужгородѣ.

Преп. о. ІОАННЪ КОСТЬ, адсторъ въ Вульшинкахъ назначенъ доч. адсторомъ до Кузмины.

Преп. о. ВАСИЛІЙ ШЕРЕГІЙ, катехетъ въ Ужгородѣ назначенъ членомъ комиссіи для выховы Левентовъ въ Ужгородѣ для Подкарпаття.

Преп. о. ВЕЛИМІРЪ ОРТУТАЙ, проф. религіи въ мадь. кор. гимназиі въ Ужгородѣ сложилъ докторатъ изъ теологіи.

Впреп. о. ЕВГЕНІЙ ПЕТРИКЪ, ст., конс. совѣтникъ и золотослужбовый священникъ Епархіи, пенс. духовникъ дня 18-го февраля 1942 въ Ужгородѣ въ Бозѣ упокоился.

Некрологъ.  
Elhunytak.

Впреп. о. ІОАННЪ СИДОРЪ МУСТЯНОВИЧЪ, пенс. священникъ, п. намѣстникъ дня 20-го февраля 1942 въ Анталовцяхъ въ Бозѣ упокоился.

Впреп. о. ІОАННЪ ДУДИНСКІЙ, засл. намѣстникъ, золотослужбовый священникъ Епархіи, пенс. духовникъ дня 27-го марта 1942 въ Росвиговѣ въ Бозѣ упокоился.

За усопшихъ алтарныхъ нашихъ братьевъ откончимъ по одной заупокойной литургіи.

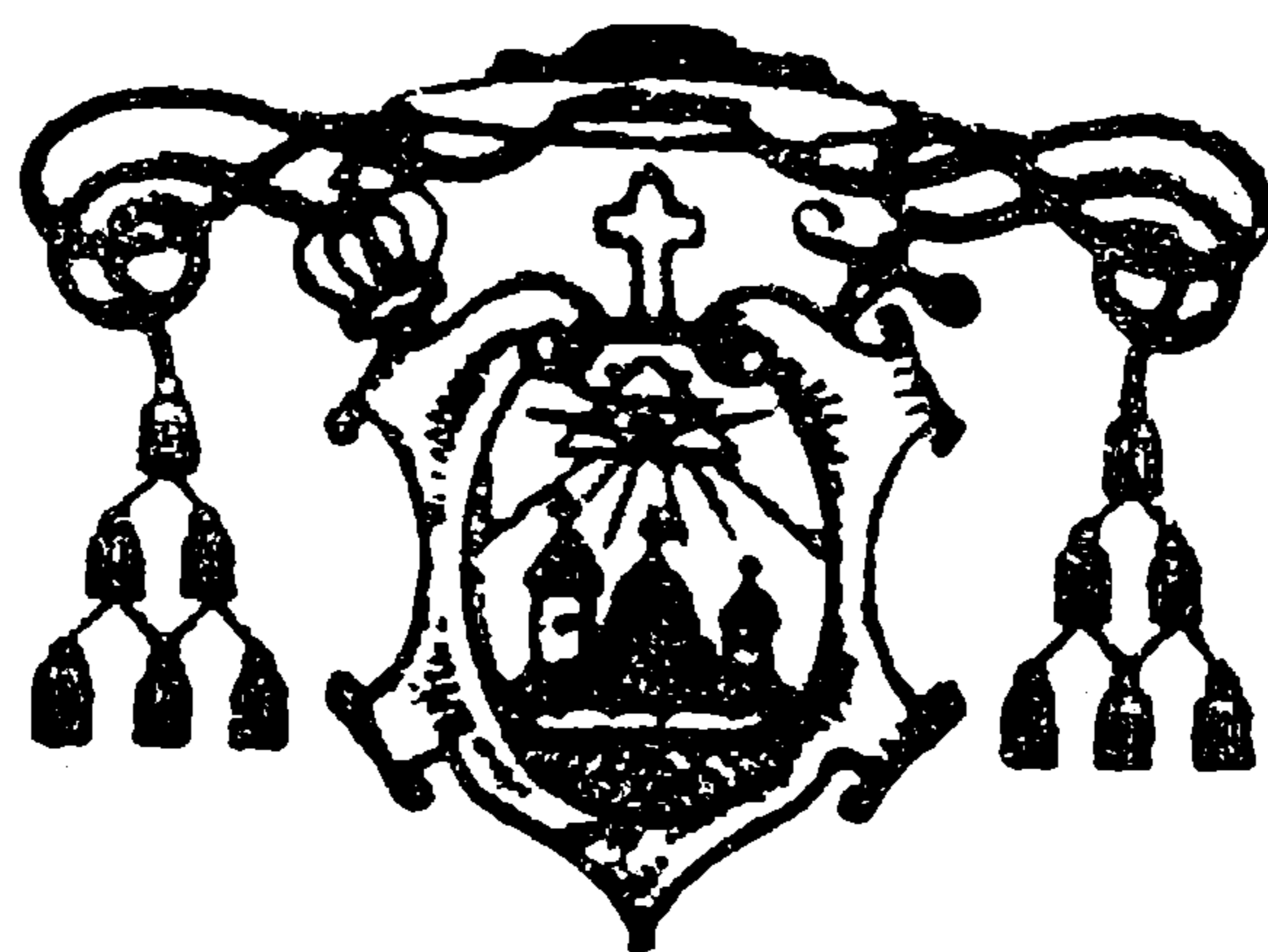
В. И. П.

Съ архіерейскимъ благословеніемъ:

† **Александръ,**  
епископъ мукачевскій.



**ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХІИ  
МУКАЧЕВСКОЙ**



**MUNKÁCSSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK**

**V/1942.**

Ч. 3526/1942.  
Результатъ съ-  
гочного конк.  
конс. засѣданія.  
Az ezévi e. m.  
konkurzualis  
szentszéki állás  
ismertetése.

Конкурсальное консисторіальное засѣданіе отбылося 2—3 юлія с. г. подъ предсѣдательствомъ Его Эксц. Преосв. Епископа Квръ Александра въ присутности Всеч. Капитулы, Архидіаконовъ и Конс. совѣтниковъ Епархіи.

По призываніи помощи св. Духа засѣданіе открылъ Преосвящ. Епископъ торжественною аллокуціею, изъ котрой сообщаеме слѣдующіе части:

„Inter vicissitudines mundi et consolationes Dei теперь уже третій разъ сошли мы ся на свѣтововоенномъ конкурсальномъ консисторіальномъ засѣданіи.

Старинный и красный обычай въ нашей древной и богоспасаемой Епархіи, что архипастыръ при сей нагодѣ подае начеркъ ситуации Вселенной Церкви и въ томъ своей Епархіи и одночасно подае и директивы до будущности.

Есть историчнымъ фактомъ, что народы большинство войнъ тогда зачинали, коли жолудокъ або душа людей голодовала. Въ сей свѣтовой войнѣ оба случаѣ существуютъ. Но интереснымъ признакомъ нынѣшней свѣтой войны и то, что теперь по большей части паеологичнѣ люде ведутъ свѣтъ. Но не ученіемъ, но передачею своихъ чувствъ путемъ суггестіи воли. И толпа безъ сопротивленія и критики иде за ними.

И сии часы видѣль Богомъ вдохновенный Апостоль, коли такъ говорилъ: „Основаніа ннаго никтоже можетъ положить паче лежащаго, еже естъ Исусъ Христосъ“. (I. Кор. 3. II). И на бурливомъ морю нынѣшней свѣтовой войны лише одень певный човень стоитъ къ диспозиціи челоувчеству: Христось, якъ Путь, Истина и Животь. Або, якъ то Оома Кемпись такъ красно каже: „Иди за мною. Азь есмь путь, истина и животь. Безъ путя не можно ити; безъ истины не можно познавати; безъ живота не можно жити. Азь есмь Путь, котрымъ ты долженъ ити; Истина, котрой ты долженъ вѣровати; Животь, котрого ты долженъ надѣятися“. (О насл. Христа III. 56).

\* \* \*

XII. Pius Pápa Öszentsége a háborus helyzetről nemrégén azt mondotta, hogy: „A dolgok mai állása mellett aligha tehetnénk a siker reménye mellett konkrét javaslatokat az igazságos és méltányos béke helyreállítására. Már a béke szó kiejtése is azzal a kockázattal jár, hogy egyik vagy másik felet megsértsük. A helyzet ugyanis az — folytatja a Szentatya — hogy miközben az egyik fél a már elért eredményekre hivatkozik a másik reményességét a most következő csatákba veti“.

A Krisztusi Egyház helyzetéről pedig szomorúan állapítja meg a Pápa, hogy „Krisztus Isteni alapítása most sok államban létéért küzd. Az istentelenség, a módszeres keresztényellenesség és a hideg közömbösség hadat üzentek az Egyháznak“. S amidőn örömmel látja meg Öszentsége, hogy közös veszélyben fokozódott az Egyházak egyesítésére irányuló óhaj, ima és munka, ezeket a buzdító szavakat intézi a Krisztusi nyájhoz: „Támasszuk fel magunkban a szeretet szellemét. Legyünk készen hitünkkel és munkánkkal arra, hogy a történelem legáltalánosabb, legpusztítóbb és legvéresebb mészárlása után közreműködhessünk az ujjaépítés hatalmas munkájában, hogy az anyagi és erkölcsi értékek romjainak általános zürzavarából békés világ emelkedjék ki, amelyben az emberek a testvéri szeretet szálai fűzik egymáshoz és amelyben a Mindenható segítségével minden megújul majd“.

Ime a Szentatya diagnózisa a halálosan beteg világról. A gyógyító írt és orvoságot pedig az elmúlt századokhoz hasonlóan, a ma általános koplalás idején is az Angyalok Kenyerében és a Szűzek Italában jelöli meg a Szentatya.



S hogy a borzalmas világégés közepette ne keresgessük a ma aktuális imára a szavakat, püspökké szentelésének negyedszázados jubileuma ünnepén **ezt a megrázó imát imádkozza előttünk és velünk a Pápa**: „Szentlélek! Világosítsd meg minden keresztény ember elméjét, hogy megértsék és átérezzék rendkívüli súlyosságát és felelősségteljes voltát a mai órának, amelyben egy régi világ alkonyodik le és egy új világ születik. Mutasd meg minden kereszténynek az erény szűk ösvényét, amely egyedül vezet az üdvösség felé. Szentlélek Uristen légy vigasztalója mindazoknak, akik igazságtalanságok, elnyomások és megaláztatások miatt szenvednek. Légy atya az árváknak, gyámolítója az özvegyeknek, kenyere a szegényeknek, hajléka a menekülteknek, oltalmazója az üldözötteknek, védőpajza a harcosoknak, felszabadítója a foglyoknak, balzsama a sebesülteknek, menedéke a bűnösöknek és segítsége a haldoklóknak.

Vigasztald meg és egyesítsd azokat, akik szeretik egymást, de a mostani körülmények között el vannak szakítva egymástól. Szentlélek! Az igazság ura! Áraszd szét az emberek szívében és lelkében a békének erős vágyát, az igazságosság, mértékletesség és a bölcsesség békéjének vágyát. Intézd úgy, hogy a népek vezetői felismerjék a béke nagyságát és jótéteményeit és nemzeteiknek létjogait ne kardjuk haszusága szerint, hanem az isteni törvény szent akarata szerint mérjék.

Alkotó Szentlélek! Engedd meg, hogy míg a megpróbáltatásnak ez az ideje tart, mi, akik őrzői vagyunk Isten nyájának, szilárd hittel, reménnyel és forró keresztény szeretettel tudjuk betölteni azt az üdvös hivatást, amelyet a Megváltó reánk bízott addig a napig, amelyen az egyház letéve kimondhatatlan gyászának öltözetét, hálával és örömmel kiálthassa a héke és az igazság Istene előtt: „Az Úr Jobbja csodát tett!”

**A Pápa imádsága a mi mindennapi imádságunk is, az ő irányelve a mi útmutatónk is. Azokhoz kell tartanunk magunkat.** S ez röviden az én főpásztori útmutatásom kedves Papjaimhoz és istenfélő híveimhez ezekben a nehéz időkben, azzal, amit a Zsoltáros örök igazságként ezekben a szavakban juttatott a világhoz: „Хранитъ Господь вса любящия его...” (Пс. 144, 20.) Azzal, amit az Apostol így hirdet: „Иже же, яко любящияхъ Бога вса поспешествуютъ къ благоу” (Рим. 8, 28.)

\*  
\*

Nemrégem olvastam, egy katonapublicista igen érdekes cikkét a **Virtus militaris**ről. Elolvasása után a virtus clericalis-ra gondoltam, mert ilyen is van.

Ha a virtus militaris arra lelkesíti és eskü alatt is kötelezi a mi dicső honvédeinket, hogy a poklok borzalmait feltáró boseviki fronton Isten becsületének megvédéséért, az európai kultúra megmentéséért és a szentistváni haza teljességéért és védelméért harcoljon, még pedig a legnagyobb földi érték, az élete feláldozásával is, akkor a virtus clericalis is nagy kötelezettségek elé állítja e sorsdöntő időkben Krisztus katonáját is, a papot. Annál is inkább, mert mi püspökök és papok hivatásunknál fogva kezdettől fogva állandó háboruban vagyunk Istennek és az emberiségnek két legádázabb ellenségével: a gonosz lélekkel és a bűnnel.

S a Krisztus katonájának is van haditudománya, stratégiája. Fő fejezetei ezek: „Sacerdotium non est officium, sed missio; Ecclesia Dei non est status civilis, sed regnum Christi; ministerium nostrum non est humana professio, sed negotium animarum: non terrena, sed aeterna lucra a nobis facienda sunt. A mi hivatásunk Krisztus programját megvalósítani. A Szentatyák tanítása szerint pedig: Programma Christi ad tria reduci potest: ad formationem mentalitatis suparnaturalis „живъ та, но оуже не та, но Христосъ въ мѣ”; ad formationem perfectionis vitae — „такъ да просвѣтитса свѣтъмъ Божь предъ человекми, тако да видатъ благоу дѣла Божь и прославатъ Отца, иже на нескѣхъ”; et ad formationem sanctitatis cordis — „Будете совершенны, якоже и Господь Богъ совершенъ есть”. Krisztus reánk, a papokra bizta egész megváltási művét, Egyházának kegyelemkincstárát és az egész világ üdvét és megmentését. S ezért **Sacerdos debet cum Jesu vivere: „mihi vivere Christus est”, ita ut fidelibus regula vivendi fiat.** „És mondá az Úr... szólj a papoknak... és mondd nekik:... szentek legyenek Istenüknek, meg ne fertőztessék az Ő nevét....” (Lévit, 21, 6.)

Az Apostol intelméhez híven harcoljunk lelkesen, mint Krisztus jó katonái, nehogy a gonosz lélek és a bűn áttörjék Krisztus és a mi frontunkat és behatolva



sorainkba, reánk és hiveinkre halált zuditsanak. Ha pedig valamely parochián, főleg a schizma és az indiferentizmus formájában már megtörtént volna ilyen frontáttörés, ne feledjük Krisztus figyelmeztető és kérő szavait: „И ны овцы имама, и тыма ми подобаетъ привести и гласъ мой оуслышатъ, и вѣдетъ едино стадо и единъ пастырь“. (Io. 10, 16.) És ebben a szent harcban Isten kegyelme után a leghatásosabb fegyverzetünk az **ima** és az **oltár**. A Krisztus igazi katonája elsősorban vir orationis és vir altaris. Ezekkel él s ezek nélkül halott a pap.

Mint az ima hivatalos emberei is naponkint kérjük az Urat, Aki a szükségben menedékünk és Akinek kezében van az egyes emberek és a nemzetek sorsa egyaránt, hogy irgalmával rövidítse meg a szenvedések idejét és minél előbb állítsa helyre azt a világrendet, amely a **Ő igazságának**, dicsőségének és az emberiség jóakarató része elfogásának megfelel. Mint az oltár emberei pedig az engesztelés, vezeklés és jóvátétel erényeit hozzuk áldozatul az Úrnak. Ezek az erények különösen kedvesek Isten előtt, mert a mai világban — sajnos — mintha kiveszőfélben volnának.

\* \* \*

## II.

**Якъ важнѣйшѣ событія случилися въ нашей Епархіи въ послѣднемъ роцѣ?**

Mindenek előtt hálát adunk Istennek azon rendkívüli kegyéért, hogy e világégés közepette hazánkat s benne egyházmegyénket és népünket megóvta minden nagyobb veszélytől. Hiveink és népünk hősi módon teljesítik a szentistváni hazával szemben kötelességeiket úgy a fronton, mint idehaza az áldozatok hozásában. A m. kir. Kormány jóakarató intézkedései és a Kárpátaljai Kormányzói Biztos Ur gondoskodása pedig népünknek munkaalkalmat és kielégítő mindennapi megélhetést biztosítanak.

Ápoljuk mindnyájan továbbra is hiveink szívében a haza iránti hűséget és a jobb jövőben való hitet.

При моихъ архіерейскихъ нащивленіяхъ, — особенно при нагодѣ святыхъ отпустовъ и миссій — съ радостію видѣлъ я, что любовь къ Богу, ревность и приверженность къ Скалѣ Петровой нашего доброго народа: похвальнѣ и постоянно возрастаютъ.

Отъ дня на день похвально возрастаетъ и число возвратившихся изъ шизмы въ лоно Церкви. Въ послѣднихъ часахъ и инде, но особенно въ Ильници, Кушници и Горѣнчовѣ видѣлисе на се красный примѣръ при стараніи ревныхъ и молодыхъ душпастырей, котрыхъ одушевленное дѣйствование достойное на всю похвалу и подражаніе. На törvényileg még nincs is rendezve és megkönnyítve a visszatérés, megelégedéssel konstátálom, hogy egyes hatósági szervek Egyházunk és a törvényes igazság iránti megértésből jóakarátulag kezelik ezt a fontos ügyet. Jó népünk a schizmából való visszatéréssel kapcsolatban helyesen szokta ujabban mondogatni: Мы не самѣ и не изъ убѣжденія перемѣнили отцевску вѣру, але бывша чеська державна власть на се насъ принудила; теперь то чекаеме, чтобы нова наша святостефанска державна власть повѣла намъ, чтобы мы вернули назадъ и се намъ полегшила.

Для Духовенства были поддержанѣ духовнѣ реколекціи, на котрыхъ подѣ моимъ проводомъ 80 священниковъ взяло участь изъ провинціи. Реколекціи держалъ одень О. Iезуитъ. И въ семь роцѣ будутъ реколекціи въ мѣсяци сентябри.

Съ большою радостію сообщаю, что въ время сегорочного великого поста на двайцати мѣстахъ были поддержанѣ **святѣ народнѣ миссиѣ**, изъ котрыхъ многѣ лично нащивилъ я; нащивити всѣ не могъ я, бо въ семь препятствовала мене моя хворота. И на семь мѣстѣ выражаю мою архипастырску подяку въ веденіи святыхъ миссий ревнующимъ Всеч. ОО. Легезови и Гегедюшови Ч. С. В. В., якъ и Впреп. и Вельм. ОО. Александру Хира, канонику и Дру Лудвику Миня п. канонику, ректору духовной семинарии, дальше Впреп. ОО. Виктору Желтвай, Стефану Легеза, Иоанну Скиба ст. и Иоанну Тихому.

Съ успѣхомъ дѣйствуетъ на территоріи нашей Епархіи и О. Г. М. — Калот — Общество Грекокаѳолической Молодежи при на всяку похвалу достойномъ веденіи пана Андрея Кутлана, подкарпатского головного секретариуса.



Дуже красно служити інтересамъ оборони вѣры для народа ОО. Васи-  
ліанами изданный „Благовѣстникъ“ и Миссійнымъ Обществомъ изданный Миссій-  
ный Календарь.

Найновійше для школяровъ народныхъ школь былъ изданный молитвенни-  
чокъ подь назвою „Люблю Исуса“ въ 20.000 примѣрникахъ и найдешевшой цѣнѣ.

Похвально служити душевному веденію католической молодежи Впреп. о.  
Емиліаномъ Бокшаемъ переведенный дуже цѣнный творъ бл. п. епископа Тигомира  
Товта „Чиста Молодежь“.

Апостольскимъ престоломъ распорядженну литургичну реформу и мы ста-  
раемься перевести.

Съ радостію сообщаю, что удалось намъ 9 отцевъ Ч. С. В. В., по больше-  
якъ однорочномъ интернованіи держ. властями высвободити при сильной подпорѣ  
всѣхъ державныхъ чинниковъ и Его Ексцеленціи Преосвященного Апостольско-  
го Нунція.

\* \* \*

### III.

И понеже сіе конкурсуальное консисторіальное засѣданіе припадае на де-  
сятилѣтіе нашего архипастырскаго управленія, достигнутаго изъ неизмѣримой ласки  
Бога, всею теплотою нашего сердца воздаемъ благодареніе Всемогущему за полу-  
ченнѣ добра подь симъ десятилѣтіемъ. Предъ десятима роками между иншими съ  
Псалмопѣвцемъ сякъ воздыхали мы: „Не оудали щедротъ Твоихъ ѿ мене... не ѿврати лица  
Твоего ѿ мене... помощникъ мой вѣди, якоже и доселѣ былъ еси и не ѿркни мене и не остави  
мене, Боже Спасителю мой...“ — (Пс. 39. 8-12). — Святый Амврозій сіе писалъ о себѣ,  
якъ епископови: „Ego sciebam, quod non eram dignus vocari episcopus, quoniam dede-  
ram me saeculi huic, sed gratia Tua sum quod sum. Et sum quidem minimus omnium  
episcoporum et infimus merito.“ Если святый епископъ, блестяща звѣзда Церкви сякъ  
говоритъ о себѣ, тогда на изреченіе моего недостойнства не есть словъ.

Сердечно дякую Всечестной Капитулѣ и Впреп. Духовенству любовь мнѣ  
проуказанну подь сими десятима роками, молитвы и общу работу въ виноградѣ  
Христовомъ для спасенія душъ и добра народа нашего. Но съ особенною теплотою  
дякую нашему милому народу за молитвы о мнѣ вознесеннѣ, за тѣ безчисленнѣ  
душевнѣ радости, котрѣ получалъ я лише въ ихъ средѣ, видячи ихъ любовь къ  
Богу, и похвальну приверженность къ Скалѣ Петровой многоразъ и въ гоненіяхъ  
и жертвахъ.

И понеже ничего такого особенного не творилъ я, за что бы мнѣ прихо-  
дилось юбилейное торжество и святкованіе, и понеже и по словамъ Евангелія: „и  
вы, егда сотворите вса повелѣнная Кама, глаголите, яко рабы неключіми есмь: яко еже должны  
вѣхомъ сотворити, сотворихомъ“. — (Лк. 17. 10.) — есть моимъ рѣшучимъ желаніемъ,  
чтобы поводомъ моего юбилея, котрый хочу подержати въ отшествіи предъ лицемъ  
Господнимъ, — и наименьшее святкованіе публичное было оминанно.

Але Вашѣ св. молитвы и любовь тымъ паче прошу и имъ изъ цѣлого серд-  
ца моего вторю.

Да благословитъ Васъ Господь ѿ Сіона и оузритъ Благола Іерусалима въ вса Дни  
Живота Вашего, Всегда, Нынѣ и Присно и въ Вѣки Вѣковъ, Аминь

благосклонный отецъ Вашъ въ Христвѣ:

† Александръ, в. р.  
епископъ мукачевский.



ч. 3527|1942.

Подяка Архипастыря за благожелания поводомъ десятирочного архіерейскаго юбилея.

## ВЫСОКОПРЕПОДОБНЪ ОТЦЫ АЛТАРНЪ БРАТЯ И ДОРОГЪ ВЪРНИКИ. \*)

12-го юлія сего рока, т. е. на праздникъ Св. Верх. Апостоловъ Петра и Павла достигло мое недостоинство изъ чрезвычайной ласки Всевышняго десятирочный юбилей того событія, что якъ Провидѣніемъ Божиимъ и благословініемъ Святѣйшаго Вселенскаго Архіерея Пія XII., сеземного намѣстника Самого Христа выбранный архипастырь былъ я дѣйствіемъ Духа Святаго и рукоположеніемъ Преосвященнѣйшихъ Святителей Церкви Христовой посвященный въ Епископы древной и богоспасаемой Епархіи нашей мукачевской.

Молитвою и постомъ въ отшествіи отъ всякаго торжественія воздалъ я благодареніе добротливому Богу за изобильнѣ добра, удѣленнѣ подъ минувшими десятима роками мнѣ и паству моему врученнымъ душпастырямъ и богобойнымъ вѣрникамъ.

Моею архипастырскою программою и въ будущности остаеся то, что я присягою обрекъ при моей епископской хиротоніи, яко званіемъ моимъ есть „благовѣстити миръ, благовѣстити благая“ (Рим. 10, 15). и „уготовати Господеви люди совершени“ (Лк. 1. 17). Всѣми моими силами придержоватися буду и на дале къ гаслу епископскаго моего служенія: „Духъ Господень на мнѣ, егоже ради помаза мя, БЛАГОВѢСТИТИ НИЩИМЪ ПОСЛА МЯ“ (Лк. 4. 18) чтобы въ нашей богоспасаемой Епархіи осуществилася „слава въ вышнихъ Богу и миръ“ и чтобы чимъ скорше настало „едино стадо и единъ пастырь“.

Къ совершенному и скорому исполненію сихъ нашихъ архіерейскихъ должностей прошу я дальшѣ и постояннѣ молитвы и подпору такъ моихъ возлюбленныхъ священниковъ якъ и дорогихъ моихъ вѣрниковъ.

Одновременно изъ души дякую всѣмъ Вамъ Дорогѣ Мои, за Вашѣ ревнѣ молитвы, за мене подъ минувшими десятима роками Богу вознесеннѣ, якъ и за доброжеланія и гратулаціи Вашѣ поводомъ моего юбилея, но особенно за ту приверженность и любовь, котрѣ я можно сказати ежедневно чувствовал изъ Вашей стороны. Въ моей юбилейной святой Литургіи съ смиреннымъ сердцемъ умолялъ я Всевышняго, да дасть Вамъ всѣмъ много ласки и благодати жити по Его найсвятѣйшимъ заповѣдямъ, ибо якъ до теперь, такъ и въ сихъ особенно тяжкихъ часахъ свѣтововоенныхъ вѣчною правдою есть реченіе Псалмопѣвца, яко „Хранить Господь вся любящія Его“ (Пс. 144. 20.) и что Апостоль сякъ голосить: „вѣмы же, яко любящимъ Бога вся поспѣшествуютъ въ благое“ (Рим. 8. 28.) Ежедневно въ горячей молитвѣ буду про-

\*) Наблишой недѣли по заамвонной молитвѣ треба народу прочитати.

## ФѢТИСЗТЛЕНДѢ ОЛТАРТЕСТВѢРЕИМ ЭС КЕДВЕС НІВЕИМ. \*)

3527|1942. sz.  
A főpásztor köszönete a tízéves püspöki jubileumára kifejezett jókívánatokért.

F. é. július hó 12-én, azaz Péter és Pál Apostolfejedelmek ünnepén érte el szerénységem a Mindenható különös kegyelméből tíz éves évfordulóját azon eseménynek, hogy mint az Isteni Gondviselés és Őszentsége XI. Pius Pápa, Krisztus földi helytartója által kiválasztott főpásztor a Szentlélek Úristen erejénél fogva és az Egyház felszentelt Főpásztorainak kézfeltétele által fel lettem szentelve a mi ősi munkácsi egyházmegyénk püspökévé.

Imádsággal és bőjtölve s minden külső ünnepléstől elvonulva adtam hálát a jó Istennek azért a sok jóért, amelyben ezen elmúlt tíz év alatt engemet, egyházmegyémet és a főpásztori vezetésemre bízott lelkipásztorokat és istenfélő híveket részesítette.

Főpásztori programom a jövőben is az marad, amit püspökké szentelésemkor így fogadtam: az én hivatásom: „hirdetni a békét, hirdetni a jót“ (Róm. 10, 15.) és „az Úrnak tökéletes népet készíteni“. (Lk. 1, 17.) Minden erőmmel ragaszkodni fogok továbbra is püspöki szolgálatom jelszavához: „Az Úr lelke énrajtam, azért kent föl engem és elküldött engem örömhirt vinni a szegényeknek“. (Lk. 4, 18.) hogy a mi egyházmegyénkben valósággyá váljon „dicsőség a magasságban Istennek és békesség...“ és hogy minél hamarább legyen „egy akol és egy pásztor“.

Ezen szent püspöki kötelességeink minél teljesebb és minél előbbi megvalósításához kérem én ugy szeretett papjaim, mint kedves híveim további és állandó imáit és támogatását.

Egyben szívből köszönöm Mindnyájatoknak, Kedveseim az elmúlt tíz esztendő alatt érettem Istennek felajánlott buzgó imátokat, valamint jubileumom alkalmából kifejezett jókívánásaitokat és gratulációitokat és főleg azt a ragaszkodó szeretetet, amelyet én ugyszólván nap-nap mellett tapasztaltam résztekről. Jubileumi szent Misében alázatos szívvel kértem a Mindenhatót: adjon Nektek mindnyájatoknak sok kegyelmet Isten legszentebb törvényei szerint élni életeteket, mert amint mindig, ugy ezekben a rendkívül nehéz háborus időkben is örök igazság marad a zsoltáros szava: „Megvédi az Úr mindazokat, kik Őt szeretik...“ (Zsolt. 144, 20.) és azt, amit az Apostol így hirdet: „Tudjuk pedig, hogy az Istent szeretőknek minden javokra szolgál“ (Róm. 8, 28.) Naponkint és forró imában fogom kérni ezután is a Mindenható

\*) Legközelebbi vasárnap, az amboni ima után felolvasandó a híveknek.



сити и отъ нынѣ Всевышняго: чимъ скорѣе „МИРЪ ВСЕЛЕННОЙ ДАРОВАТИ и душамъ нашимъ велию милость.“

„Да благословить всѣхъ Васъ Господь отъ Сіона и узрите благая Іерусалима въ вся дни живота Вашего, всегда, нынѣ и присно и въ вѣки вѣковъ. Амѣнь.“

Благосклонный отецъ Вашъ въ Христѣ:

† **Александръ в. р.**  
епископъ мукачевскій.

tót: minél hamarább békét ajándékozni a világnak és lelkeinknek gazdag kegyelmet.

„A mi Urunk Jézus Krisztus malasztja, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek közölgése legyen mindnyájatokkal!“

Krisztusban szíves atyátok:

† **Sándor s. k.**  
püspök.

ч. 3528|1942.  
Вѣчное свѣтло въ церквахъ.  
Örökmenes és oltárgyertya ügye.

Святой Римскій Престоль смотря на тяжести роздобытты лампадового олею въ нынѣшнихъ часахъ путемъ распоряженія Апостольской Нунціатуры въ Будапештѣ за числомъ 7484/942. дозволилъ, чтобы вмѣсто оливкового олея въ свѣхъ лампадахъ уживался хотьякій олей, або — при недостатку и сего — электричное свѣтло. Далѣе дозволено и предписанное количество восковыхъ свѣчокъ редуковати и вмѣсто хиблящихъ свѣчокъ палити иншѣ свѣтила, або евентуально и электричнѣ лампы. (Таже можно при богослуженіяхъ лише двѣ свѣчки восковѣ палити, иншѣ же можно нагородити парафиновыми свѣчками, евент. иншими, и электричными свѣтилами).

ч. 3529|1942.  
Епарх. Коллекты  
Egyházmegyei kollekta.

Понеже въ практицѣ неосвѣдчилося предписаніе статутовъ о господареніи церк. имуществомъ относительно засыланія парохіями епарх. коллектъ въ Епарх. Фунд. Кассу, распоряженіе статутовъ такъ модификую, что оттеперь не парохіи самѣ, но окружнѣ намѣстническѣ уряды засылають коллекты по выказамъ, имѣ Епарх. Фунд. Кассою засланнымъ. Сего года уже Епархіальна Фундаціональна Касса сіи выказы по новымъ предписаніямъ выслала Впреп. ОО. Окружнымъ Намѣстникамъ.

Возымаю прото Впреп. ОО. Окружныхъ Намѣстниковъ, чтобы по выказамъ собраннѣ коллекты немедленно переслали Епарх. Фунд. Кассѣ.

ч. 3530|1942.  
Рахунки нового пенсійного фонда свѣщ. вдовъ и сиротъ съ года 1941.  
Az új papí, özvegyi és árvák nyugdíjlapjának számadása az 1941. évről.

**НОВЫЙ ПЕНСИЙНЫЙ ФОНДЪ** епарх. свѣщ. вдовъ и сиротъ основанный былъ съ одобреніемъ епарх. консисторіи за чис. 2169/40 дня 1-го апрѣля 1940 безъ жадного капитала чисто изъ членскихъ вплатъ активныхъ епархіальныхъ священниковъ, рочного приспѣвку приходовъ и супружескихъ кавцій. Его ставъ на концѣ року 1941 былъ Р 72, 145.48. Рахунки сего фонда съ р. 1941 суть слѣдующіи:

**ДОХОДКИ:**

4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> за капиталомъ Р 34,341.20 (вплаты 1940)	1,373.64
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> переходово изъ р. 1941	474.34
Изъ супружескихъ вплатовъ	1,100.—
Изъ супружескихъ кавцій	10,000.—
Членскѣ вплаты священниковъ	26,950.50
Вплаты приходовъ	1,017.55
Подпора отъ Мин. Култу	668.25
<b>Всего:</b>	<b>Р 41,584.28</b>

**ВЫДАТКИ:**

На пенсію 4 вдовъ и 5 сиротъ	3,780.—
Дочисленно къ капиталу	37,804.28
<b>Всего:</b>	<b>Р 41,584.28</b>

**НОВЫЙ ПЕНСИЙНЫЙ ФОНДЪ** епарх.

священниковъ основанъ при тыхже условіяхъ якъ вдовъ и сиротъ. Ставъ его на концѣ р. 1941 былъ Р 56,578.71. Сей фондъ не маеть доходку изъ супружескихъ кавцій. Рахунки его съ года 1941.

**ДОХОДКИ:**

4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> за капиталомъ Р 24,514.31 (вплаты 1940)	980.57
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> переходово изъ р. 1941	483.48
Членскѣ вплаты священниковъ	28,218.50
Вплаты приходовъ	1,801.60
Подпора отъ Мин. Култу	668.25
<b>Всего:</b>	<b>Р 32,152.40</b>

**ВЫДАТКИ:**

За выпечатаніе статутовъ пенсійныхъ	80.—
Рег. poplatokъ перекнигованіе	8.—
Дочисленно къ капиталу	32,064.40
<b>Всего:</b>	<b>Р 32,152.40</b>

Понеже декотрѣ о. окр. намѣстники до сего часу еще незаинкасовали приспѣвки приходовъ изъ р. 1940, 1941 и 1942 и непереслали епарх. фонд. кассѣ, **СТРОГО** воззыются, чтобы се до конца мѣсяца августа зробили, и въ случаи коли декотрый приходъ неудовлетворить сей повинности най заголосять се Епарх. Правительству, чтобы по смыслѣ 7 § пенс. статутовъ рештанечна сумма могла быти стягненна изъ платнѣ священника того прихода. Если о.



окр намѣстникъ неупорядкуеть долги и непредложить выказъ — должна сумма приходскихъ приспѣвковъ его собора буде стягненна изъ его конгруи.

ч. 3531|1942.

Испытовѣ таксы въ Богословской Академіи.  
Theol. akadémiái vizsgadíjak.

Понеже было констатованно, что Впреп. Духовенство на синодальнѣ испытѣ, богословы же на приватнѣ и исправительнѣ испытѣ недостаточно приготавливаются, рѣшено продириекторомъ и профессорскою корпоррціею богословской Академіи установити таксы за испытѣ, якъ то есть заведено въ ишихъ семинаріяхъ. Сии таксы сѣтъ слѣдующѣ:

1. Кто въ предписанномъ времени не сложить синодальный испытѣ, долженъ влатити въ кассу богосл. Академіи на добро библиотеки Р. 25.— (См. Цирк. VI/1941 число: 5124/941).

2. Такса за першій синодальный испытѣ Р. 18.— т. е. 3.— Р. за каждый предметъ испытѣ.

3. Такса за другій синодальный испытѣ, Р. 21.— т. е. Р. 3.— за каждый предметъ испытѣ.

4. Приватный испытѣ изъ хотьякого предмета Р. 15.— (Р. 5.— предсѣдателю, Р. 10.— профессору).

5. Исправительный испытѣ Р. 10.— (Р. 5.— предсѣдателю и Р. 5.— профессору).

Сіе распоряженіе вступаеть въ силу днемъ публикаціи.

Воззываю прото Впреп. Духовенство, чтобы богослововъ перебывающихъ теперь на вакаціяхъ въ ихъ парохіи о семъ увѣдомило.

А nm. m. kir. honvédelmi miniszter ur önagy méltóságának felkérésére az Actio Catholica Országos Elnöksége f. évi október hó utolsó vasárnapján u. n. hadigondozási vasárnapot fog rendezni. E célból minden paróchia a maga idejében meg fogja az Actio Catholica központjából kapni az idevonatkozó utasításokat. Felhivom a Ntdő Papság figyelmét a fenti akcióra s az abban való legbuzgóbb részvételre.

3532|1942 szám.  
Hadigondozási vasárnap.

„A Nm. M. Kir. Vallás és közoktatásügyi Miniszter ur 1942 junius hó 30-án 77.532/1942. III. sz. a. a következő rendeletet adta ki:

3533|1942 szám.  
A Szózat éneklése.

Egyes énekkarok a Szózatot a könynyebb énekelhetőség kedvéért Vörösmarty eredeti szövegének megváltoztatásával énekelik. Ezek a szövegmódosítások sokszor annyira lényegbe vágóak, hogy nemzeti hitvallásunk értelmének eltorzítására vezetnek. Az első versszak utolsó sorát például így énekelik: „Itt élneд és meghalnod kell.“

A hasonló visszasságok elkerülése végett elrendelem, hogy a Szózat énekes előadásában Vörösmarty szövegét változatlanul meg kell hagyni s azt értelemzavaró hozzátoldásokkal kiegészíteni nem szabad.

dr. Hóman Bálint s. k.“

Felhivom az összes egyházmegyei iskolaszéki elnököket, hogy az iskolájukban esetleg beálló, különösen a tanerők személyi viszonyaira vonatkozó változásokat (pl. tanítói állás elfoglalásának időpontja, lemondás, katonai szolgálat, családi pótlékra való jogosultság beállta, ill. megszűnése, osztálybeosztás megváltoztatása, esetleges kényszerű szünet stb.) azonnal jelentsék az illetékes királyi tanfelügyelői hivatalnak, nehogy a tanítóinkat joghátrányok érijék.

3534|1942 sz.  
Népiszkolai tanítók adatváltozásai.  
Перемѣна данныхъ церк. учителей.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium f. é. május hó 2-án kelt 166.884/1942-VI/5 ü. o. sz. átíratá értelmében felhivom az összes munkácsegyházmegyei népiszkolai tanító- és tanítónőket, hogy a Magyar Tanítóegyesületek Egyetemes Szövetségének keretében működő s vármegyéjük szerint illetékes Általános Tanítóegyesületbe lépjenek be s annak munkájában minél buzgóbban vegyenek részt, mivel ez az egységes nemzetnevelés szempontjából igen fontos.

3535|1942 sz.  
Tanítóink belépése a MTE Sz-be.  
Вступъ учителей въ О-во Учителей.

A kassai tankerületi kir. Főigazgató ur f. é. 4277-1941/42. számú rendeletével értesítette az egyházmegyei főhatóságot, hogy a katolikus népiszkolák készülő új tanterve a jövő 1942/43. tanévben lép életbe. Ezért az összes népiszkoláink alsó tagozatainak tanítóit értesítem, hogy a készitendő helyi tanmenetet a V. K. Miniszter ur rendelete alapján 1943. május hó 31-ig kell bemutatni. Így tehát a jövő 1942/43. tanév a katolikus népiszkolákban nemcsak a felső, hanem въ alsó tagozatra nézve is kísérleti év lesz.

3536|1942 sz.  
Népiszkolák tanmenete.  
Учебный порядокъ нар школь.

Прошу Впреп. Духовенство, чтобы стать для Миссийного Календаря на р. 1943 найпозднѣйше до конца мѣсяця августа с. г. заслали прямо Епископской Канцелларіи въ Унгарѣ.

Ч. 3538|1942.  
Миссийный Календарь 1943.  
Missziós Naptár az 1943 évre.

Заинтересованныхъ абсолвентовъ богослововъ путемъ симъ увѣдомляю, что найближша хиротонія-рухоположеніе состоится въ дняхъ 5—13 сентября с. г.

Ч. 3539|1942.  
Хиротонія.  
Ordinatio.

Конкурсальное Консистоціальное засѣданіе г. 1942 рѣшило из конгруовой платнѣ одинокаждога духовника на добро сиротъ воспитанныхъ въ епарх. Конвиктѣ отъ 1-го Сентября 1942 стяговати мѣсячно Р. 1.— понеже число сиротъ дуже увеличилось и иначе ѣхъ воздержаніе въ интернатѣ не можно забезпечити.

Ч. 3162|1942  
Подать на добро сиротъ.  
Конвикта.

Сообщается Духовенству для принятія къ свидѣнію.



Допорученіє  
книгъ.  
Könyvajánlás.

Появилася въ руськомъ переводѣ книга Дра Тихомира Товта: „ЧИСТА МОЛОДЕЖЬ“. Авторъ, бывшій профессоръ будапештскаго университета и бывшій веспремскій епископъ, описуе въ ней борьбу молодежи за лелію св. чистоты и подае средства, котрыми можно досягнути побѣду надъ наибольшимъ непріателемъ молодого вѣка: надъ тѣлеснымъ искушеніемъ.

Книга переведенна о. Емилианомъ Бокшамъ, профессоромъ религии. Вступное слово написалъ Его Экселленція епископъ Александеръ.

Находится въ ней сорокъ образовъ отъ славнаго художника Л. Мартона. Книга переведенна на сорокъ европейскихъ языковъ и заслужить, чтобы досталася до рукъ каждого руського молодця. Потребна она не лише для студентовъ, но и для левентовъ, скаутовъ и членовъ О. Г. М. Съ великимъ хосномъ можуть читати сію книжку и священники, особенно катехеты, учитель, родичъ и взагалъ каждый, кто занимается выховою молодежи.

Книгу можно закупити въ книгарняхъ за цѣну 3.50 П, або у выдавателя: „Марійска Конгрегация Учительской Семинарии въ Унгварѣ“, где можно просити и знижку зъ цѣны.

Дозволяется сію книгу закупити и для парохіальныхъ библиотекъ.

\* \* \*

Az Actio Catholica budapesti Központi Csoportbizottsága Strecke Ernő hittanár szerkesztésében könyvalakban kiadta az „UT, IGAZSÁG, ÉLET“ címen f. é. február 6—17-ig tartott szónok-konferencia előadásait. A könyv szentgyakorlatos és világnézeti előadások számára több kitűnő egyházi férfiú előadását tartalmazza. Különös értéke, hogy minden előadás után a megfelelő magyar szakirodalmat közli. Ára P. 2.— Megrendelhető az A. C. bp. Közp. Csoportbizottságánál, Budapest, IV., Fe-

renciek tere 7. III. lépcső, II. em. (Csekkszám 29.172).

\* \* \*

Dezső Lipót ny. tanügyi főtanácsos kiadta saját kiadásában a népiskolai rendeletek gyűjteményének 1940-41 évi pótkötetét és a Népiskolai helyesírási példatárat. Ezen két művet a tanító és iskolalátogató urnak figyelmébe ajánlom. Megrendelhetők P. 3. 40 árért a kiadónál. Budapest XII., Böszörményi ut 5/b.

Преп. о. ВАСИЛІЙ ШЕРЕГІЙ, катехетъ въ Ужгородѣ сложилъ дня 20 го Юнія 1942 докторатъ по святому богословію.

Особнѣ вѣсти.  
Személyi hírek.

Вел. п. ПЕТРЪ ОРОСЪ, абс. богословъ Епархіи 28-го Юнія 1942 рукоположенъ въ пресвитеры и назначенъ сотрудникомъ до Вел. Кумять.

На Конкурсуальномъ Консисторіальномъ засѣданію 2-го Юлія 1942 приняты въ рядъ богослововъ слѣдующіе абитуриенты:

1. Андрей Березнай, 2. Францискъ Боднаръ, 3. Григорій Чечуръ, 4. Евгенийъ Фирцакъ, 5. Димитрій Гебешъ, 6. Петръ Гойдичъ, 7. Юлій Дюрко, 8. Николай Козубъ, 9. Иванъ Лелекачъ, 10. Леонтій Лизакъ, 11. Іосифъ Ляховичъ 12. Георгій Медвѣдь, 13. Гавріиль Мирошшай, 14. Михаилъ Олесинъ, 15. Василь Пуга, 16. Михаилъ Штефанъ, 17. Михаилъ Штефуца, 18. Іоаннъ Семедій, 19. Викторъ Сидоръ и 20. Іоаннъ Силцеръ.

Число всѣхъ епархіальныхъ богослововъ въ унгарской семинарии будетъ въ шк. р. 1942 1943: на V. р. 7, IV. 12, III. р. 16, II. р. 26, I. р. 20. Разомъ 81 богослововъ.

Кромъ сихъ Епархія маеть въ Римѣ 2, въ Вѣднѣ 2, а въ Будапештѣ 4 богослововъ. Таже число всѣхъ богослововъ Епархія есть 89.

Число же абсолвентовъ богослововъ 7.

Ужгородъ—Ungvár, 20. VII. 1942.

Съ архіерейскимъ благословеніемъ:

† **Александеръ,**

епископъ мукачевскій.



**ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХІИ  
МУКАЧЕВСКОЙ**



**MUNKÁCSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK**

**VI/1942.**

4492|1942. sz.  
Katolikus  
Nagygyűlés.  
Каоолицескій  
съѣздъ.

Az Actio Catholica Országos Elnöksége — a nm. Püspöki Kar jóváhagyásával — elhatározta, hogy az ezidei, XXX. Országos Katolikus Nagygyűlést 1942. évi október 2—7 napján Budapesten rendezi.

A magyarországi katolikusok ezévi seregszemléjének különös jelentőséget ad, hogy az A. C. jövő évi országos programjának megfelelően „Családmentés-Nemzetmentés“ vezetőgondolattal teljes erejével a nemzetfenntartó cél szolgálatába áll azzal a biztos és öntudatos meggyőződéssel, hogy a háborus megpróbáltatások és az ezt követő lélekpusztító, válságos idők nehéz kérdéseinek megoldásánál osakis az Egyház tanítása és irányító vezetése mutat járható és célhoz vezető utat a szebb és boldogabb jövő felé.

Ezt a célt szemelött tartva, hívják fel tehát Ntdó papjaim a szószékről a hívek figyelmét a Nagygyűlésre. Adják meg a szükséges felvilágosításokat és hassanak oda, hogy lehetőleg minél több egyházközség küldje fel képviselőjét a seregszemlére.

Elrendelem továbbá, hogy a hagyományos szokásnak megfelelően — a Nagygyűlés megnyitását megelőző napon, tehát október 1-én 19.<sup>00</sup> órakor az egyházmegye valamennyi templomában negyedórás harangzugás hirdesse a nagyjelentőségű esemény kezdetét (már ahol a harangozás a légo. rendeletek értelmében lehetséges volna.)

A Nagygyűlés részletes tervét ismertető és a tudnivalókról tájékoztató nyomtatványokat az A. C. Orsz. Elnöksége még mult hó első napjaiban megküldötte az egyes lelkeszi hivataloknak.

ч. 4493|1942.  
Миссійна  
Недѣля.  
Miszziós  
Vasárnap.

**МИССІЙНА НЕДѢЛЯ** сего рока припадае на 18 го октября. Въ связи съ симъ сообщаю Впреп. Духовенству, что всѣ попереднѣ епарх. распоряженія, котрѣ предписали способъ празднованія вопросной недѣлѣ и загального епарх. сбора для цѣлей христ. каѳ. миссіи между поганами суть обязательными и въ семь роцѣ (см. „Душпастьрь“ ч. 9—10/934. ст. 176—177).

Нужно передовсѣмъ уже на Праздникъ Покрова Пресв. Богородицы воззвати вниманіе благочестивыхъ вѣрниковъ на тѣ великѣ душевнѣ выгоды, котрѣ поводомъ Миссіейной Недѣли можно получить. Головно на то, что тѣ, котрѣ исповѣдаются и причащаются, т. е. суть въ станѣ благодати и откончатъ предписаннѣ молитвы, могутъ получить полный отпущъ, який можно приспособити и за помершихъ.

Въ святой проповѣди треба одушевляти вѣрниковъ: молитися за святѣ миссіи и жертвовати грошевѣ дары въ пользу миссіи. Собраннѣ жертвы изъ миссіейной Недѣли, изъ цѣлорочной буксы миссіейной и изъ церк. буксы Миссіейной Недѣли треба собрати и найпозднѣйше до 15 го ноября с. г. шекомъ Епарх. Фунд. Кассы переслати Ординариату. (Число шека: 71.800 — напись: Сборъ на миссію).

Сегорочнѣ синодальнѣ испиты начинаються 1-го декабря с. р. по полудню о 14.00 години письменною задачою и продолжаються 2-го декабря устнымъ испитомъ. Голоситися можно изъ обохъ частей до 20-го ноября 1942 у Ректорага Духовной Семинари. Въ прочихъ повторительно вручаю въ вниманіе испитомъ повинныхъ пережное мое распоряженіе въ дѣлѣ синодальныхъ испитовъ (См. Циклярь число: ч.: 5124/41.

ч. 4494|1942.  
Синодальнѣ  
испиты.  
Synodalis  
vizsgák.

Св. духовнѣ реколекціи въ семь роцѣ отбылися отъ 1-го до 5-го сентября съ найкращимъ духовнымъ успѣхомъ. Съ епарх. Епископомъ на челѣ участь взяли 77 провинціальныхъ и велика часть греміальныхъ духовниковъ.

ч. 4495|1942.  
Результатъ  
духовныхъ  
реколекцій.  
Lelkigyakorlatok  
eredménye

Тыхъ греміальныхъ и провинціальныхъ священниковъ, котрѣ хотѣ изъ якої причины не взяли участь въ духовныхъ реколекціяхъ о б ъ я з у ю , чтобы до конца сего рока взяли участь въ духовныхъ реколекціяхъ въ Манрезѣ (Будапештъ, XII., Labanc u. 57.) и о семь предложили Ординариату свидѣтельство.



ч. 4484|1942.  
Суспензія.

Отець Іоанъ Кешеля, мартинскій администраторъ былъ епарх. Епископомъ суспендованый ab officio et beneficio про пнствование.

ч. 4503|1942.  
Катехизація въ шк. р. 1941|42.  
Hittoktatás az 1941|42 tanévben.

Въ шк: р. 1941/42 послѣ предложенныхъ выказовъ, кромѣ професоровъ религіи и самостоятельныхъ катехитовъ въ Епархіи 185 духовниковъ и 48 учителей учило религію въ народныхъ школахъ. Подержано было въ теченіи школьного года всего 69,209 уроковъ религіи изъ якого числа 61,214 подержали духовники, а 7,995 учитель. Въ связѣ изъ ученіемъ религіи зроблено было подорожей всего 56,642 км. числячи дороги на отдаленность большу км. 2.

Наибольше уроковъ подержалъ о. Іоаннъ Сопко, окр. намѣстникъ и парохъ у Воловомъ въ числѣ 945 и при семъ сдѣлалъ подорожей на 1972. км. Наибольше подорожей зробилъ о. Андрей Шимша мол. бывшій администратъ въ Синивирѣ, теперъ адм. въ Велятахъ, на 2696 км. и при томъ училъ 522 годинъ.

о. Ст. Бендасъ парохъ въ Вел. Копанѣ 854 г. и 560 км. о. Юл. Дюрко парохъ въ Чинадѣвѣ 836 г. и 556 км. о. Фед. Романъ адм. въ Рипинномъ 785 г. и 550 км. о. Вас. Яцковичъ б. сотр. въ Довгомъ, адм. въ Задномъ 733 г. и 1916 км. о. Ник. Балтовичъ парохъ въ Туря Пасицѣ 718 г. и 596 км. о. Петръ Васко парохъ въ Лоховѣ 692 г. 944 км. о. Мих. Пензель парохъ въ Радванкахъ 675 г. и 122 км. о. Вас. Маттушъ адм. въ Пацканьовѣ 654 г. 694 км. о. Фр. Котюкъ сотр. цеголнянскій 654 г. о. І. Оросъ адм. въ Сокирницѣ 652 г. о. Ст. Копикъ парохъ въ Н. Верецкахъ 618 г. 346. км. о. Евг. Медвецкій парохъ въ Н. Студеномъ 608 г. и 664 км. о. Фед. Желтвай парохъ въ Тересвѣ 604 г. 174 км.

Выше 500 годинъ учили: о. Фед. Ференчикъ и 1316 км., о. Іоаннъ Сливка и 566 км., о. Іоаннъ Марина, о. Ст. Вербещукъ, о. Евг. Яцковичъ и 520 км., Георг. Галайда и 348 км., о. Ник. Пуза, о. Евг. Беловичъ ст. и 622 км., о. Ант. Поповичъ, о. Ник. Сабовъ и 888 км., о. Мих. Полякъ, о. Іос. Микита, о. Вас. Похиль, о. Ник. Сотакъ, о. Игн. Сиксай, о. Мих. Деметеръ и 798 км., о. Ст. Горзо, о. Андр. Тилицакъ и 436 км.

Выше 400 годинъ подержали: о. Ст. Паликъ мол. и 690 км., о. Іос. Гарга, о. Вас. Грибовскій, о. Іос. Чедрикъ, о. Консг. Ковачъ и 348 км., о. Іоаннъ Миня, о. Ал. Медвецкій, о. Ник. Ченгерій и 1536 км., о. Георг. Козубъ, о. Ник. Марковичъ, о. Ад. Грабаръ, о. Іос. Кампо, о. Андр. Шерегій, о. Юл. Тромпакъ, о. Юл. Желтвай ст., о. о. Юл. Желтай мол. о. Ник. Иванъ

Ужгородъ—Ungvár, 20. IX. 1942.

и 650 км., о. Гавр. Удутъ, о. Мих. Шуба, о. Евг. Березнай и 674 км., о. Евг. Беловичъ мол.

Нагорода за ученіе религіи ассигнованна по подержаннымъ годинамъ и зробленнымъ дорогамъ была въ сихъ дняхъ розосланна поштовымъ шеккомъ епарх. фонд. кассою интересованнымъ.

Конкурсъ оголошается на слѣдующѣ парохіи съ терминомъ 15 го октября 1942.:

а) свободного дарованія: КАЙДАНОВО, КЕЛЕЧИНЪ, МАЙДАНЪ, МИНАЙ, СТРАБИЧОВО и ЯРОКЪ.

б) На парохію ТЕРНОВО (Kökényes), стоящу подъ патронатомъ м. кор. Министра Земледѣлія. Просьбу треба адресовати: Nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium Budapest и налѣпити на ню 2.— Р. марку.

За св. молитвы и благожеланія изъ нагоды праздника моего небесного покровителя Вресп. Духовенству и богобойнымъ вѣрникамъ симъ путемъ выражаю архипастырское мое благодареніе.

Назначенія: о. ВИКТОРЪ ФЕДОРЧАКЪ адсторъ въ Рѣчцѣ адсторомъ въ Крайниковѣ; о. ЮЛІЙ БОКШАЙ, сотрудиъ въ Севлюши адсторомъ до Березова; о. АЛЕКСАНДЕРЪ ШЕРЕГЕЛІЙ, п. нам. парохъ въ Паладю парохомъ до Надьрату; о. АЛЕКСАНДЕРЪ ЕГРЕШІЙ, п. нам., парохъ въ Ярку парохомъ до Паладю; о. ДИМИТРІЙ СЛИВКА, адсторъ въ Выш. Быстромъ адсторомъ до Малой Мартинки; о. СТЕФАНЪ ДАНИЕЛОВИЧЪ, епарх. священникъ парохомъ до Вышней Колочавы — Имшади; о. МИХАИЛЬ МОЗЕРЪ, адсторъ въ Келечинѣ, адсторомъ до Вышнего Быстрого; о. НИКОЛАЙ ИВАНЪ адсторъ въ Подполозю — погорѣвшій подъ однимъ рокомъ дважды — адсторомъ до Нижнихъ Реметь; дня 13-го сентября рукоположеннѣ неопресвитеры диспонуваннѣ слѣдующе: о. АЛЕКСАНДЕРЪ ШТЕЦЪ адсторомъ до Терешели; о. АНДРЕЙ СЕЛЕХМАНЪ адсторомъ до Подполозья; о. ГЕОРГІЙ БОДНАРЪ адсторомъ до Вульшинокъ; о. СТЕФАНЪ ФЕДОРКО адсторомъ до Рѣчки; о. НИКОЛАЙ ВАСОВЧИКЪ сотрудиномъ до Севлюша и о. МИХАИЛЬ РУСИНКО сотрудиномъ до Бѣлокъ.

Вресп. о. АЛЕКСІЙ ДУЛИШКОВИЧЪ, конс. совѣтникъ и парохъ въ Минаю дня 28-го августа 1942 и о. НИКОЛАЙ МАФЕЙ, пенс. священникъ дня 19. IX. 1942 въ Росвиговѣ, упокоилися въ Бозѣ. За усопшихъ алтарныхъ братьевъ откончѣмъ по одной св. заупокойной литургии. В. И. П.

Всечестнѣйшій отецъ ЛЕОНТИНЪ ДОЛГІЙ Ч. С. В. В протоигумень провинціи св. Николая въ Угорщинѣ дня 9-го сентября 1942 въ Маріяповчи въ Бозѣ упокоился. За упокоившагося и мы молимся.

Съ архіерейскимъ благословеніемъ:

† Александръ,  
епископъ мукачевскій.

ч. 4504|1942.  
Конкурсъ на парохіи.  
Pályázat.

ч. 4505|1942.  
Подяка  
Архипастыря.  
Főpásztor  
köszönete.

Особнѣ вѣсти  
Személyi hírek

Упокоилися.  
Elhunytak.



ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХІИ  
МУКАЧЕВСКОЙ



MUNKÁCSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK

VII/1942.

4709|1942 sz.  
A Szentatya lel-  
ki ajándéka.  
Духовный даръ  
Свягъйшого  
Отца.

Dicsőségesen uralkodó Szentséges Atyánk, XII. Pius Pápa f. é. május hó 12-én kelt „Summo solacio“ Motu Proprio-jában atyai köszönetét méltóztatott kifejezni a világegyház papságának és hiveinek 25 éves püspöki jubileuma alkalmából érette az Egek Urához küldött szentmiséért, imáért és jókívánatokért. A Szentatya viszonzásul lelki ajándékot nyújt a papságnak, amely abban áll, hogy **egy év tartamára, vagyis 1942 május 13-tól 1943 május 13-ig** minden approbált áldozópap részére az altare privilegium personale azon jogát megadni méltóztatik, hogy minden egyes pap függetlenül az általa végzett szentmise intenciójától szentmiséiben egy-egy általa megjelölt és a purgatóriumban szenvedő lélek részére **t e l j e s b u c s u t** nyerhessen.

A legmelegebben ajánlom Ntdő Papjaimnak figyelmébe a Szentatyának ezt a nagy lelki ajándékát.

Ч. 4710|1942.  
Намѣрение ок-  
тябровыхъ на-  
божностей.  
Октябрьи айтато-  
сáгok intentioja.

Церковію Христовою славно управляющій Вселенскій Архіерей Пій XII., сеземный намѣстникъ Христа и наслѣдникъ Верх. Апостола Петра съ симъ отцевскимъ прошеніемъ обернулся къ духовенству и вѣрникамъ цѣлого христіанского свѣта: „*Не оминайте умертвленіями, гамованіемъ страстей и щирымъ поканіемъ направляти молитвы Вашь къ Исусу, чтобы милосердный Спаситель скоротилъ часъ стѣсненій — Ne mulassátok el az önmegtágadásnak, a szenvedélyek megfékezésének és a bűnbánatnak magatokra vállalásával könyörgéseiteket Jézushoz intézni, hogy az irgalmas Üdvözítő röviditse meg a szorongattatások idejét.*“

Понеже милосердіе великого Бога найлѣпше поканіе и умилиствление заслужуютъ, смотря потому на то, что Пречиста Дѣва Марія есть между прочими Матерію Милосердія и скорой помощи, — съ отцевскою любовію прошу Впреп. Духовенство, най одушевляють вѣрниковъ, чтобы подъ бѣжучимъ мѣсяцемъ октябрьемъ такъ на октябровыхъ молебнахъ, якъ на

молитвахъ св. Розанця молитвы поднесли добротливому Богу въ умилоствительну жертву.

A Kárpátaljai Kormányzói Biztosi hivatal telefonközlése szerint a közlelmezési miniszter ur elrendelte, hogy a görögkatolikus papságnak oltarkenyér címén havonta és minden ezer lélek után öt kilogramm finomliszt adassék ki. Ezen intézkedésről a Kormányzói Bistosi Hivatal az illetékes főszolgabirói hivatalokat e napokban értesíteni fogja.

Ugyanilyen intézkedésre kérem fel egyidejűleg a beregi, ugocsai, ungi és zempléni főispán urakat is.

Erről a Ntdő Papságot tudomásvétel végett értesitem.

Повторительно воззваю вниманіе Впр. Духовенства на МИССІЙНУ НЕДѢЛЮ, котра въ семь роцѣ отбудется 18-го Октября. Молѣмся и собирайме жертвы на цѣли св. Миссіѣ. Къ проповѣди на Миссію Недѣлю прибавленно засылается отповѣдный матеріаль для воспользованія, на большѣ мѣста же и плакатъ.

Felhivom azon Ntdő lelkész urakat, akik az 1942-es évben önálló betöltetlen parochiát adminisztráltak vagy az egyházmegyei Főhatóság, vagy a kerületi esperes megbízásából, hogy ezt f. é. december hó 20-ig jelentsék be az egyházmegyei Főhatóságnak, jelezve azt is — hogy mikortól meddig adminisztráltak a javadalmat és ezen idő alatt hányszor végeztek szentmisét és látogatták meg a hívőket ezen parochián.

A magyar nemzeti Himnusznak a szentmisék végén való éneklése ügyében többfelé tapasztalható bizonytalanság megszüntetése végett a magyarországi nm. Püspöki Karral egyetértésben elvként közlöm Ntdő Papjaimmal, hogy a Himnuszt az alább részletezett hivatalos szentmisék végén az áldás után kell énekelni:

4711|1942. sz.  
Oltárkenyérlist  
biztosítása.  
Забезпеченіе  
просфорной  
муки.

Ч. 4712|1942.  
Миссійна  
Недѣля.  
Missziós  
Vasárnap.

4713|1942 sz.  
Oldalagos ad-  
minisztráció.  
Побочна адми-  
нистрація.

4714|1942 sz.  
A magyar Him-  
nusz éneklése.  
Пѣніе мадьяр-  
ского гимна.



1. Szent István Király ünnepén (aug. 20).
2. Az Államfő születésnapján (jun. 18).
3. Az Államfő névünnepén (dec. 6).
4. Hősök vasárnapján (május utolsó vasárnapja.)
5. Március 15-én.
6. Október 6-án.
7. Egyéb hazafias jellegű ünnepeken. (Pl. honvédvasárnap stb.)
8. Helyi vonatkozású hazafias ünnepélyek alkalmából. (Zászlószentelés, hősök szobrának felavatása, felszabadulás évfordulóján, ha ünnepély is tartatik.)
9. Mindazokon a szentmiséken, melyek kimondottan a katonaság részére vannak beállítva s azok azon részt is vesznek.
10. Mindazokon a helyeken, ahol netán külön katona vagy leventemise van beállítva, s arra azok testületileg felvonnak.

Kárpátalján és a felvidék ruszinlakta részein a ruszin néphimnusz is éneklendő a magyar Himnusz után.

4715|1942. sz.  
Kegyuri deputátum.  
Патронатный депутатъ.

Az ungvári m. kir. Erdőigazgatóság f. é. augusztus hó 12-én kelt 8549/1942 sz. a. a következőket közölte az egyházmegyei Főhatósággal:

„Kapcsolatban 1942. év június hó 19-én kelt 7067/42 sz. a. közléssel tisztelettel értesíti az erdőigazgatóság, hogy a 88.553-1942./I. A. 4. F. M. sz. rendelettel életbeléptetett 1 korona=1.36 pengő átszámítási kulcs szerint a kegyuri személyzet javára jelentkező többletjárandóságot a felvidéki kegyuriszemélyzetnél 1940. jan. 1-től, a Kárpátaljai kegyuri személyzetnél 1940. április 1-től, visszamenőleg kiutalta“

A kegyuri vagy benefaktori parochiákon működő lelkész és kántor-tanító urakkal tudamásvétel végett közlöm azzal, hogy a felemelt deputátumokat az illetékes erdőigazgatóságok már ki is utalták a multa nézve.

4716|1942. sz.  
Adományok szegény papnövendékek részére.  
Поддержка бѣднымъ богословамъ.

Mint a Ntdő Papságnak tudomása van róla, az ungvári Papnevelő Intézetben a papnövendékek igen tekintélyes hányada teljesen szegény és vagyontalan szülők gyermeke, akik még a szemináriummal járó kiadásokat sem tudják sajátjukból fedezni.

Hogy ezeken a szegénysorsú papnövendékeken valamiképen segítsünk, felkérem a Ntdő Papságot, hogy tehetsége szerint legyen anyagilag segítségére a papnevelő intézet rektorátusának akár egy bizonyos papnövendék szükségleteinek részle-

ges fedezésével, akár pedig természetbeni adományoknak a szemináriumba a szegény papnövendékek céljaira való beszállításával. Az adományokat a Papnevelő Intézet Rektorátusának kell bejelenteni az esetleg felkarolandó papnövendék megnevezésével.

Gondoljunk vissza arra, hogy minket az egyházmegye ugyszólván teljesen díjtalanul nevelt fel s így egészen méltányos, hogy legalább kis részben viszonzozzuk azt az egyházmegye mostani succrescentiájának nevelésében.

A papnevelő Intézet Rektora az adományokról hozzám kimutatást tartozik belterjeszteni.

Впреп. Парохіальнѣ уряды много-разъ телеграфично або телефонично обертаются къ Епархіальному Правительству, прося разрѣшенія отъ оголошеній и заказанного времени для своихъ вѣрниковъ войковъ къ заключенію супружества. Чтобы духовенство въ будущности не было принужденно причиняти сторонамъ окремѣ издержки, на часъ сей свѣтовой войны симъ въ одинокаждомъ подобномъ случаю подаю разрѣшеніе отъ церковного трекратного оголошенія и заказанного времени подъ условіемъ, что цивильнымъ законнымъ предписаніямъ въ всемъ удовлетворили стороны. Сякій случай треба однакъ и письменно заголосити Ординариату съ пересылкою таксы.

Ч. 4717|1942.  
Супружества  
войковъ.  
Катонák házassá-  
gkötése.

A Ntdő lelkészi hivatalok sokszor fordulnak táviratilag vagy távbeszélőn az Egyházmegyei Főhatósághoz sürgős felmentést kérve a hirdetések és tiltott idő alól házassulandó katona hiveik részére. Hogy a Ntdő Papság a jövőben ne kényszerüljön külön kiadásokat okozni a feleknek, e világháboru idejére ezennel minden hasonló esetben megadom a felmentést a háromszori hirdetés és tiltott idő alól azon feltétellel, hogy a felek az állami előirt formásoknak eleget tettek. Az ilyen esetet utólagosan írásban kell jelenteni az Egyházmegyei Főhatóságnak a megfelelő díj beküldésével.

Воззваю вниманіе Впреп. Духовенства на то обстоятельство, что въ Епархіальной Канцеляріи принимательный день есть въ ПОНЕДѢЛОКЪ и ЧЕТВЕРЬ отъ 10—13 години.

Ч. 4718|1942.  
Порядокъ ав-  
діенцій.  
Audienciák  
rendezése.

Прошу чтобы, къ вышенаведенымъ одинокаждый священникъ безусловно



прилѣплялся и возвалъ на се вниманіе всѣхъ своихъ кураторовъ.

Въ иншихъ дняхъ ани Архипастырѣ, ани Епархіальна Канцелларія не могутъ стояти на диспозицію сторонъ безъ убытка урядовой работы.

Felhivom a Ntdő Papság figyelmét arra a körülményre, hogy az Egyházmegyei Irodában fogadónap HÉTFŐN és CSÜTÖRTÖKÖN délelőtt 10—13 órák között van.

Kérem, hogy a fenti fogadónapokhoz minden lelkész ur feltétlenül ragaszkodjék s hívja fel erre az egyházközségi gondnokok figyelmét is.

Nem fogadónapokon sem a főpásztor, sem pedig az egyházmegyei iroda nem állhatnak rendelkezésére a feleknek a hivatalos ügyek intézésének kára nélkül.

A nm. m. kir. honvédelmi miniszter urtól f. é. szeptember hó 24-ki kelettel 138.642/el. 35-1942 sz. a. a következő átiratot kaptam:

„A folyó évi szeptember hó 5-én elrendelt honi légvédelmi készütség tartamára az egyházi célú harangok használatának kérdését az alábbiak szerint szabályozom:

Valamennyi városban és községben a harangokat egyházi célokra napközben, az elsötétítés kivételével, tehát a mindenkor érvényes elsötétítési időponttól kezdve napkeltéig, rendeltetésszerűen szabad használni. Olyan helyeken, ahol a harangokra, mint riasztóeszközökre szükség van, az esetleg napközben bekövetkező légvédelmi riadót a harangok félreverésével kell jelezni.“

A miniszter ur ezen igen megnyugtató rendelete közölve lett Kárpatalja kormányzói biztosságával, valamennyi alispáni és közigazgatási kirendeltségi vezetővel, a főszolgabírói hivatalokkal és az egyházmegyei főhatóságokkal.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak f. é. augusztus hó 24-én 124.818/el. 40. o. — 1942. sz. a. kelt rendeletét tudomásvétel és megfelelő eljárás végett közlöm:

„Tudomásomra jutott, hogy egyes katolikus lelkészek, a fennálló egyházi rendelkezések ellenére, jelentkeztek, vagy résztvettek levante parancsnokképző tanfolyamon anélkül, hogy erre illetékes egyházi főhatóságuktól engedélyt kértek volna.

Szives tudomásvétel végett közlöm a

Főtisztelendő Egyházmegyei Főhatósággal, hogy az összes levante parancsnokságoknak elrendeltem, miszerint a jövőben csak azoknak a lelkészeknek és lelkészjelölteknek a jelentkezését szabad elfogadni, és őket levante parancsnokképző tanfolyamra behívni, akik egyházmegyei főhatóságuknak erre vonatkozó engedélyét felmutatják“.

Mihez tartás végett az alábbiakban közlöm magamévá téve a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter úrnak 108.579/42. V/1. ü. o. sz. a. kiadott rendeletét:

„Tudomásomra jutott, hogy hatóságom alá tartozó egyes iskolákban a vallásos iskolai egyesületek munkájában iskolán kívüli egyének is — gyakran mint vezetők — részt vesznek. Minthogy az ilyen közreműködés esetleg az iskolai nevelés annyira óhajtott egységének rovására lehet, *elvíleg* kívánatosnak tartom a vallásos iskolai egyesületekből az iskolán kívüli egyének teljes mellőzését.

Nehogy azonban ennek az elvnek keresztülvitele a nagy erkölcsi előnyt jelentő vallásos egyesületek eredményes működését hátrányosan érintse, megengedem, hogy a meddig valamely iskolában az egyesület vezetését az illetékes hittanár (hitoktató), illetve a tantestület egyik tagja nem láthatja el, az illetékes hitoktató írásbeli kérésére a népiskolákban és általános irányú iparostanonciskolákban a kir. tanfelügyelő — a többi iskolában az igazgató hozzájárulásával tanári, tanítói, lelkészi, vagy hitoktatói oklevéllel bíró, iskolán kívüli olyan egyének, akikről feltéltelezhető, hogy a testület nevelési törekvéseivel teljes összhangban fognak eljárni, kivételesen átmenetileg résztvehessenek ilyen egyesületek munkájában. Ezekben a kivételes esetekben is az illetékes hitoktató felelős az egyesület működéséért és azért is, hogy az egyesület a tanulók idejét iskolai kötelességeik rovására túlságosan igénybe ne vegye.

Tanári, tanítói, lelkészi vagy hitoktatói oklevéllel nem rendelkező iskolán kívüli egyéneknek a vallásos iskolai egyesületekben való közreműködése nem engedhető meg.

Erről Főigazgató Urat tudomásul és további eljárás végett értesítem.

Hasonló értelmű intézkedésre az egyházi főhatóságokat is felkértem.

Budapest, 1942. július 6. A miniszter rendeletéből: Dr. Balassa Brunó s. k. miniszteri osztályfőnök.

4721|1942. sz.  
Vallásos iskolai egyesületeknél iskolán kívüli egyének kikapcsolása.

Relig. o-va при школахъ — выключение дѣйствования постороннихъ лицъ.

4719|1942. sz.  
Harangozási tilalom visszavonása.

Звоненіе.

4720|1942. sz.  
Kat. lelkészek levante képző tanfolyamon való részvétele.

Участь духовниковъ на курсѣ левантовъ.



Ч. 4733|1942.  
Епарх. катехетовъ совѣщаніе.  
Egyházmegyei hitoktatók tanácskozása.

Воззываются епарх. середношкольнѣ и самостоятельнѣ народно-школьнѣ катехеты, чтобы 17-го октября с. г. появились въ Унгварѣ для совѣщанія и обговоренія важныхъ катехетичныхъ справъ, подѣ моимъ предсѣдательствомъ. И иныхъ, катехетикою особенно занимающихся священниковъ съ радостію витаю на семь совѣщанію.

Головнѣ точки совѣщанія: 1. реорганизация Товариства епарх. Катехетовъ и 2. издание новыхъ учебниковъ и учебного плана.

Совѣщаніе подержится въ Унгварѣ, въ консисторіальной салѣ **17-го октября с. г. предѣ полуднемъ отъ 10-ой години.** Важнѣйшѣ предложенія допорукается принести съ собою въ письмѣ, респ. напередѣ заслати епарх. Канцелларіи.

4734|1942. sz.  
Házassági felmentések díjai.  
Таксы супружескихъ разрѣшеній.

Az egyházmegyei Főhatóság miheztartás és megfelelő eljárás végett közli a házassági felmentések új díjszabását:

1. Másodfoku oldalági vérrokonság (a Szentszéktől) . . . . . P. 20.—
2. Másodfokot érintő harmadfoku oldalági vérrokonság . . . . . P. 15.—
3. Harmadfoku oldalági vérrokonság . . . . . P. 10.—
4. Elsőfoku oldalági sógorság (a Szentszéktől) . . . . . P. 20.—
5. Elsőfokot érintő másodfoku oldalági sógorság . . . . . P. 15.—
6. Másodfoku oldalági sógorság P. 10.—
7. Korhiány . . . . . P. 5.—
8. Tiltott idő . . . . . P. 5.—
9. Egy hirdetés alól felmentés P. 2.—

Gyengébb anyagi viszonyok között lévő hivesek a díjak felét fizetik, míg igazolt szegénység esetében az 1. és 4. sz. alattiak kivételével a lelkész előterjesztésére a díjak elengedését lehet kérni.

Ч. 4735|1942.  
Святѣ Миссіи.  
Missziók.

Продолжательно были подержаннѣ святѣ народнѣ миссіи въ Богаревици, въ Драговѣ и въ Копашномѣ подѣ проведениемъ Всеч. ОО. Василянѣ. Съ сими миссіями вѣдно 21 святыхъ миссіи было подержанно сего рока въ Епархіи.

Понеже и подѣ приближающеюся Филиповкою будутъ подержаннѣ святѣ миссіи, воззваю Впреп. Духовенство, чтобы намѣреніе свое на подержаніе св. миссіи до конца сего мѣсяця письменно заявило Ординаріату.

Сего года до сихъ порѣ слѣдующѣ церковнѣ общины нащивиль я:

Архипастырскѣ подорожи.  
Főpásztori utak.

Берегсасѣ, Тисауйлокѣ, Ардовецѣ, Велика Копаня, Хустѣ, Велятинѣ, Бедвя, Терново, Драгово, Чернеча Гора, Унгварѣ-Цоголя, Вышня Рыбница, Есеново, Русковцѣ, Минай. На Покровы же нащивлю: Уличѣ, Эбой и Уличѣ Кривое.

Миссіиный Календарь г. 1943. уже печатается и коло 25-го ноября 1942.

Миссіиный Календарь.  
Missziós Naptár.

съ дуже краснымъ и поучительнымъ змѣстомъ появится. Най воззовутъ на се о. духовнѣ вниманіе благочестивыхъ вѣрниковъ и въ своемъ времени пастырскою ревностію най стараются ширити сей, въ семь роцѣ единственный религіозного характера календарь.

Назначенія: о. НИКОЛАЙ ИВАНЪ вмѣсто Нижныхъ Реметь до Малой Мартинки; о. КАРЕЛЬ СЮЧЬ изѣ Кривого до Нижнихъ Реметь; о. МИХАИЛЬ МОЗЕРЪ вмѣсто Вышного Быстрога до Кривого; о. ГЕОРГІЙ ШУБА изѣ Буковця до Келечина.

Особнѣ вѣсти  
Személyi hírek

**Keresztessy Aladár**, Marosvásárhely Vass Gereben u. 37. sz. keresi kb. 1820—68 évek között született Keresztessy György és Dubrovánszky Mária keresztlevelét és házasságlevelét. A kiállított anyakönyvi kivonatokért darabonként P 5.— fizet a kereső.

Anyakönyvi adatok kerestetnek  
Глядаются матричнѣ даннѣ

**Hámori József**, Budapest III. Lajos u. 47/B. III. 3. keresi Reska (Hreska) Julianna keresztlevelét aki kb. 1875 évben született Reska (Hreska) László és Molnár Máriától kb. Bereg vármegyében, illetve a keresztlevel hiányában a szülők házassági, vagy halotti levelét. A megküldött anyakönyvi kivonatért P 30.— tiszteletdíjat fizet.

**Simon Imre**, Kaposvár Magy. Nemzeti Bank fiókja, keresi Simon József keresztlevelét kb. 1801 évből Ugocsa vm.

özv. **Németh Györgyné**, Zalaegerszeg Munkácsy u. 8. keresi Markovics Terézia keresztlevelét, aki kb. 1820—40 évek között született Ung vm.-ben.

**Éber Antalmé**, sz. Dobránszky Vilma, Budapest II. Halász u. 1. sz. keresi Öreg Dobránszky (Dobra) János keresztlevelét



kb. 1795 évből és Szántay (Szántovszky? Sztánkovszky?) Bobálával kötött házasságlevelét kb. 1820 évből kb. Bereg vm. területén.

Felhivom Ntdő lelkész urakat, hogy az említett anyakönyvi adatokat anyakönyvekben gondosan keressék és feltalálás esetén, az azokról kiállított anyakönyvi kivonatot a fent közölt címre mielőbb küldjék el.

Допоручение  
книгъ.  
Кönyv ajánlás.

Появилася Библийна Историја Ново-го Завѣта для III. кл. горожанской и другихъ среднихъ школь отъ о. Емилиана Бокшая, проф. религии. Учебникъ можно закупити въ книгопечатнѣ ОО. Василианъ въ Унгварѣ за цѣну Р. 2.—

Igen melegen ajánlom Ntdő papságom figyelmébe a levante ifuság pasztorizációjához az Actio Catholica megbízásából több lekipásztor közreműködésével **Kenyeres Lajos** által összeállított „**A szebb jövő**“ című predikációs művet (ára P. 5) és **Tóth Tibor** dr. „**Uj életsikon**“ leányifjúsághoz intézett szentbeszédese művét (ára P 6. 50)

Ужгородъ—Ungvár, 5. X. 1942.

E két igen értékes könyv megrendelhető a KORDA r. t. Budapest VIII. Mikszáth Kálmán tér 4.

**„Családvédelem“ ajánlása.**

Az Actio Catholica országos szociális és karitatív szakosztályának vezetője Dr. Wünscher Frigyes országos alelnök „Családvédelem“ c. alatt kiadott füzetében részletesen ismerteti az Országos Nép és családvédelmi Alapról szóló 1940: XXIII. t.-c. rendelkezéseit és gyakorlati útmutatást nyújt annak végrehajtásába való bekapcsolódásra.

A füzetet, melyet az A. C. minden parochiának megküldött, a legmelegebben ajánlom a Tisztelendő Papság figyelmébe és kérem, tanulmányozzák át a füzetet és tegyenek meg minden lehetőt, hogy a rászoruló szegény katolikus hívek, akiknek támogatásra való érdemességét a lekipásztor igazolhatja leghatásosabban, segítségben részesüljenek.

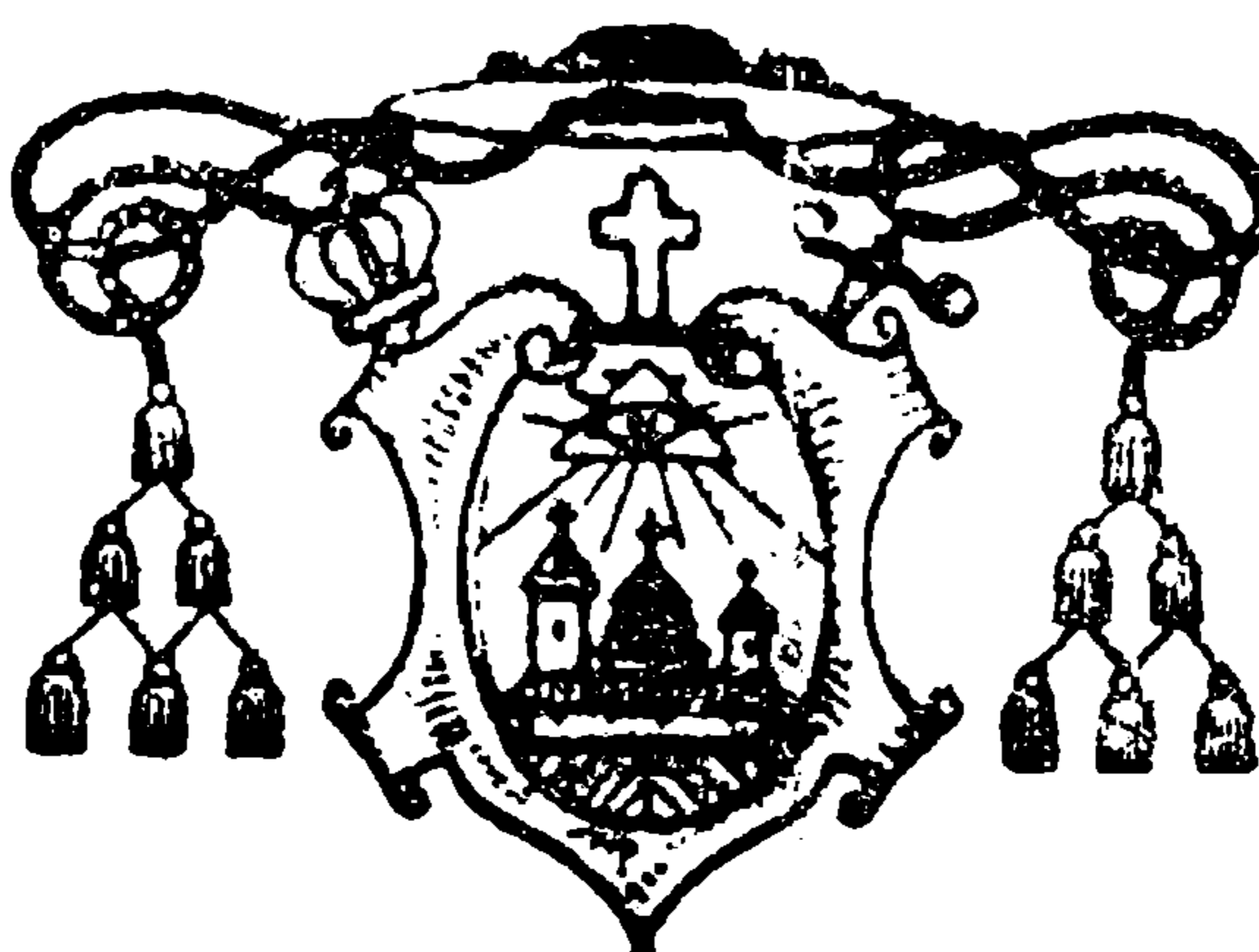
Dr. Takács Gyula tanügyi s. titkár összeállításában megjelent „A Népiskola Igazgatása“ című könyv IV. kiadása. Megrendelhető Nagy Károly Grafikai Műintézeténél Debrecen, Ferenc József út 49. sz. Ára P 5.

Съ архіерейскимъ благословеніемъ :

† **Александръ,**  
епископъ мукачевскій.



**ЦИРКУЛАРЫ  
ЕПАРХІИ  
МУКАЧЕВСКОЙ**



**MUNKÁCSSEGYHÁZ-  
MEGYEI  
KÖRLEVELEK**

**VIII/1942.**

**Божій Сынъ днесъ народился...**

**Впреп. Алтаряъ Братя и въ Христѣ  
возлюбленнѣ Върники!**

Найбольшое событіе свѣтовой — разомъ же спасительной исторіи отбылося близь 2000 роковъ тому назадъ въ Вифлеемѣ. И значеніе праздника Рождества состоитъ въ мистеріи, тайнѣ нашего откупленія, котру тайну вполнѣ поняти никогда не можно. Сутью сего же есть, что Божій Сынъ першого Рождества снизшелъ на землю для умилоствленія первороднаго грѣха и всѣхъ грѣховъ и отъ Непорочной Дѣвы Маріи взялъ на себе чловѣческое тѣло.

Человѣчество тогда получило наибольшое одзначенія и почестъ, коли друга Божественна Особа взяла на себе чловѣческу природу, таже и тѣло и сіе съ своимъ естествомъ такъ досконало злучило, что оно стало достойное умоленія. На Рождество воистинну можеме казати, что много благодатей далъ чловѣчеству, но наибольшимъ и найсвятѣйшимъ Его даромъ въ вѣки остане вочловѣченіе Бога Сына. Св. Кирилль Александрийскій воплощеніе Слова называе „вѣчною тайною Христа“ и до сего примѣчае, что сію тайну не свободно рушати невмѣстными вопросами и любопытностію. И то зато — приводитъ еще св. Амврозій — бо возносится надъ чловѣческимъ умомъ и всякою премудростію свѣта. Вдоволѣмся таже выкладомъ въ святыхъ Отца нашего Василя Великаго, что зато стался чловѣкомъ Сынъ Бога, бо не было иншого способу для умилоствленія Бога и для примиренія Его съ родомъ чловѣческимъ. То голосить Вифлеемъ бѣдными яслями стайнѣ, Младенцемъ въ нихъ лежащимъ, святою Родиною, свѣтлою вифлеемскою звѣздою, ангелами, волхвами и пастырями,

**Нб.** Настоящее архипастырское слово треба на праздникъ Рождества (въ дочерныхъ церквахъ на Соборъ Пресв. Богородицы или св. Стефана) върникамъ вмѣсто проповѣди прочитати.

**Isten fia született ma!..**

**Ntdő Oltártestvérek és Krisztusban kedvelt hveim!**

A legnagyobb világ- és üdvösségtörténeti esemény e földön közel 2000 évvel ezelőtt Bethlehemben játszódott le. S a szent karácsony ünnepének jelentősége megváltásunk teljes egészében soha fel nem fogható misztériumában, nagy titkában áll. S ennek a lényege az, hogy az Isten Fia az első karácsonykor az ősbűn és minden bűn engesztelése céljából szállott le a földre s a Szepőlőtelen Szűz Máriától emberi testet öltött magára.

S az emberiséget akkor érte a legnagyobb megbecsülés és kitüntetés, amikor a második Isteni Személy az emberi természetet, tehát a testet is felvette saját énjébe s azt önmagával oly tökéletesen egyesítette, hogy imáadásra méltó lett. Karácsonykor valóban elmondhatjuk, hogy Isten sok kegyelmeben részesítette már az emberiséget, de legnagyobb és legszentebb kegyelme mindörökre a Fiuisten megtestesülése marad. Alexandriai szt. Cyrill „Krisztus örök titkának“ nevezi az Ige megtestesülését és hozzáteszi, hogy ezt a titkot nem szabad szórszálhasogató kérdésekkel és helytelen kíváncsisággal feszegetni. Éspedig azért, — indokolja meg szt. Ambrus — mert az felülmulja az emberi észet és a világ minden bölcsességét. Elégedjünk meg tehát a szentek közül Atyánk Nagy szent Bazil azon magyarázatával, hogy azért lett emberré az Isten fia, mert **nem volt más módja Isten kiengesztelésének, az emberiség megváltásának s Isten és az emberi nem megkülésének.** Azt hirdeti Bethlehem istállójának szegényes jászlával, bennefekvő Kisdedével, a szent Családdal, a ragyogó bethlehemi csillaggal, az angyalokkal, a bölcsekkel és pásztorokkal, hogy: **Ugy szerette Isten e világot, hogy egyszülött Fiát adá érte.**

**Nb.** Ahol az új naptár szerint ünnepelték a karácsonyt, jelen körlevél Vizkereszt ünnepén olvasandó fel.



что: „Т. ко возлюби Богъ міръ, яко Сына Своего Единороднаго даль есть“. И сіе есть другою тайною Праздника Рождества. Така тайна се, къ котрой и бездушный свѣтъ скотовъ пришелъ въ свидѣтели.

Старозавѣтный Пророкъ сими словами сообщилъ человѣчеству великое чудо воплощенія Христа: „Услышите до послѣднихъ земли, яко съ нами Богъ“.

Ангель новаго завѣта же убирается въ найкрасшу одежду, разсвѣтять на небѣ чудесно блестящу вифлеемску звѣзду и въ особѣ смиренныхъ пастырей къ всему человѣчеству сякъ говоритъ Ангель въ ночи Рождества: „...благговѣствую вамъ радость велию, яже будетъ всѣмъ людямъ: яко родися вамъ днесь Спасъ, иже есть Христосъ Господь, во градѣ Давидовѣ“. (Лк. 2, 11).

Тривалость и число земныхъ радостей ограничуютъ по большей части короткѣ минуты, дни, мѣсяцѣ, або въ наилучшомъ случаю роки. Истнованію рождественныхъ радостей, якъ и тривалости царству Бога николи не буде конца. Тутъ мѣриломъ границѣ есть вѣчность и безсмертность. И отсюда походить то, что и теперь, таже близь 2000 годами позднѣйше мы такъ само радуемся рождеству Христа, якъ при першомъ Рождествѣ посланники неба и земли въ Вифлеемѣ радовалися тому.

Хотя и сіе Рождество — на жаль — нашло насъ въ страшезной свѣтовой войнѣ, мы не перестанеме радоватися и праздновати. Противъ сего праздника безсилнѣ всѣ особы и обстоятельства, и тогда, еслибы число сихъ Иродовъ было легіонѣ, або якбы ихъ называли и свѣтовыми войнами. Ибо значеніе свѣтово-историчное и спасительное Рождества Христа ничъ не може затуманити, уменьшити або стерти. **Одиноко Христосъ есть непоколебимымъ рѣшеніемъ всѣхъ вопросовъ сегосвѣтныхъ.** Вѣрьте, Дорогѣ Вѣрники, вѣрою неугасаемою крѣпко и непоколебимо, что яко тысячелѣтну темноту предходящу першому Рождеству лише свѣтло и теплота вифлеемскихъ ясель розяснило и страшезный душевный, нравственный и соціальный упадокъ лише ученіе въ сихъ ясляхъ родившагося Христа застановило, и яко квась, новое житя возстановило надъ руинами, такъ герои и побѣжденнѣ сей свѣтовой войны, хотячи нехотячи лише передъ Христомъ будутъ конечно капитуловати, бо свѣтова исторія лише въ Немъ нашла воплощеною ту евангелску правду, что Христосъ: ПУТЬ, ИСТИНА и ЖИВОТЪ. И одиноко Онъ есть тымъ, Котрый мае власть побѣдивши весь міръ, ласкаво покорити подъ свои ноги всякого сопротивнаго

És ez, Kedveseim, a karácsony ünnepének második nagy titka. Olyan titok ez, amelyhez még az értelmetlen állatvilág képviselője is eljött tanuskodni.

Az ószövetségi próféta ezekkel a szavakkal közölte az emberiséggel Krisztus megtestesülésének nagy csodáját: **Halljátok minden távol föld: mert velünk az Isten!**

Az újszövetség angyala pedig legszebb ruháját ölti fel magára, kigyújtják az egen a csodásan tündöklő bethlehemi csillagot s a bethlehemi jámbor pásztorok képviselőjében így szól az Angyal karácsony éjjelén a földkerekséghez: „... **nagy örömet hirdetek nektek, mely léssen minden népnek: mert ma született nektek az üdvözítő, ki az Ur Krisztus Dávid városában.**“ (Lk. 2. 11.)

A tisztán földi örömök tartamát legnagyobb részt az idő rövid lélekzetű percei, napjai, hónapjai, vagy legjobb esetben egy pár éve határolja. A karácsonyi örömök fennmaradásának, akár csak az Isten országa tartamának azonban sohasem lesz vége. Itt az örökkévalóság és a halhatatlanság a határmérő. S innen van az, hogy ma is, közel kétezer év múltán ugyanugy örvendezünk Krisztus születésének, minthogy az első karácsonykor az ég és föld küldöttei Bethlehemben örültek annak.

Bár ez a karácsony is — sajnos — borzalmas világégésben talál minket, mi mégsem szününk meg örvendezni és ünnepelni. Ezzel az ünneppel szemben ugyanis tehetetlenek az ünneprontó személyek és az ünneprontó körülmények, még ha a modern Heródesek egész légiójából állanának is, avagy éppen világháborúnak is neveznék azokat. Krisztus születésének üdvösségi és világtörténelmi jelentőségét ugyanis soha nem fogja semmi elhomályosítani, csökkenteni vagy pláne megszüntetni. **Egyedül Krisztus ugyanis az idők minden kérdésének csalhatatlan megoldója.** Higyjétek, kedves jó Híveim, soha nem fogyatkozó hittel erősen és rendületlenül, hogy amint az első karácsonyt megelőző évezredek sötétséget csak a bethlehemi jászol fénye és melege oszlatta szét s a borzalmas lelki, erkölcsi és szociális süllyedést csak a bethlehemi jászolban született Kisdéd tanítása járta át kovászként, új életet teremtve a romok felett, ugy a nagy borzalmas világháború hősei és legyőzöttei egyaránt, akarva-nem akarva végeredményben csak Krisztus előtt fognak kapitulálni, mert a világtörténelem csak Benne találta megtestesülve azt az evangéliumi igazságot, hogy Krisztus: **UT, IGAZSÁG ÉS ÉLET.** És egyedül Ő az, Akinek hatalma van az egész világot legyőzve, szeliden a lá-



и супостата, бо **передъ нимъ сложити зброю значить : съ Нимъ побѣдити и панувати.** Не чудуймесь таже надъ тымъ, если при нашихъ герояхъ сей свѣтовой войны, достойныхъ на всяку честь, найбільшій обдивъ, почитаніе и признаніе въ першой мѣрѣ приходитъ голгоѣску свѣтову войну такъ славно, съ безконечною любовію къ Богу и людямъ безъ великой стра- ты крови проборовшему герою Христу, надъ яслевою колыскою Котрого сію свѣтову програ- мму выголосилъ Богъ : „**Слава въ вышнихъ Богу**“ бо **лишь такъ буде „на земли миръ въ человекѣхъ благоволеніе“.**

И хотъ якъ страшна сія свѣтова война, не упадйме духомъ, но выдержѣмъ до смерти при Провидѣній. Есть безспорнымъ фактомъ, что войну не добротливый Богъ рушилъ и что съ нею онъ не мае ничъ общаго. Каждый доб- рый христіанинъ знае, что войну выповѣлъ не Богъ и что въ гуку розличныхъ зброй и тре- скотѣ танковъ не Его голосъ чути. И то знае- ме, что въ военной дипломатіи не духъ Еван- гелія пануе, якъ то видиме изъ того, что въ архивахъ мировыхъ договоровъ при Парижу и Общества Народовъ въ Женевѣ, наполняющихъ цѣль библиотеки : ани разъ не находится свя- тое имя Бога. Але и то знаеме, что и въ не Богомъ рушенной свѣтовой войнѣ присутству- етъ Богъ, и то своимъ провидѣніемъ и силою упорядкующою, чтобы дерева не росли до неба. И о семъ Бозѣ говоритъ Псалмопѣвецъ : „**Хра- нить Богъ любящія Его.**“

И коли, Дорогѣ мои, на святой Празд- никъ Рождества Христа воздаеме всѣ славу Богу за тую безконечную доброту, что нашу святу Церковь, возлюбленну святостефанску державу и въ ней стародавну епархію и милу родну землю до сихъ поръ освободилъ отъ большихъ бѣдъ и спокусъ, одновременно съ дѣтинскою любовію припадѣмъ къ вифлеем- скимъ яслямъ и умильно просѣмъ Царя Мира : най сторожить надъ нашею Церковію, отече- ствомъ, всѣми нами, но въ першой мѣрѣ надъ нашими сынами гонведами и чимъ скорше най обдаруе насъ такъ очекованными радостями побѣдоносного мира. Мы же въ интересѣ оче- кованного мира радо принесѣмъ въ жертву на- шѣ молитвы, добродѣтели и самопожертвующее и найточнѣйшее исполненіе нашихъ святыхъ повинностей къ отечеству.

И коли предлагаеме Божественному Мла- денцу рядъ нашихъ рождественныхъ прошеній, вдохновенными словами нашей св. литургии особенно то просѣмъ отъ него : „**Твой миръ и Твою любовь даждь намъ Господи, вся бо воздалъ еси намъ...**“

Благодатію Божою полнѣ и мирнѣ Рож- дественнѣ свята желаючи цѣлою теплотою мо- его сердца всѣмъ Вамъ. удѣляю Одинокаждому мое архипастырское благословеніе и остаю  
въ Ужгородѣ, въ Навечеріе Рождества Христа г. 1942.

Благосклонный отецъ Вашъ въ Христвѣ :

† **Александръ в. р.**  
епископъ мукачевскій

bai alá hajtani minden ellenséget és támadót, mert **Előtte kapitulálni annyit jelent, mint Vele győzni és uralkodni.** Egy cseppet sem csodál- kozzatok tehát azon, ha a mai világháború minden tiszteletünkre méltó hőseink mellett a legnagyobb csodálat, tisztelet és megbec- sülés elsősorban a golgotai világháborút oly dicsőségesen, Isten és ember iránti határ- talan szeretettel és kevés vérvesszességgel megharcolt Krisztus hősnek jár, Akinek já- szolbölcsője felett ezt a világprogramot hirdette ki az Isten : **Dicsőség a magasságban Istennek, mert csak így lesz béke a földön a jóakarató embereknek!**

És bármilyen borzalmas is ez a világ- háború, mégse essünk kétségbe, de tartsunk ki mindhalálig a gondviselés mellett. Minden kétséget kizáró tény az, hogy a háborút nem a jó Isten csinálta és hogy Neki ahhoz sem- mi köze. Minden jó keresztény tudja, hogy a háborút nem Isten üzenté, hogy nem az Ő hangja szól a százféle fegyverek zajában és a tankok robajában. Azt is tudjuk, hogy a háborús diplomáciában sem az Evangelium szelleme az uralkodó hang mintahogy az el- ső világháborút végzetesen likvidáló Párizs- környéki békék és genfi népszövetség könyv- táraikat kitevő aktaiban egyetlen-egyszer sem fordul elő az Isten szent neve. De azt is tud- juk, hogy a nem Isten által indított világhá- borúban is jelen van az Isten, a maga gond- viselésével és eligazító hatalmával, nehogy az égig nőjenek a fák. És erről az Istenről mondja a Zsoltáros : „**Védelmezi az Isten az Őt szeretőket. . . !**“

S amidőn, Kedveseim a karácsony szent ünnepén hálát adunk az Istennek azért a végtelen jóságáért, hogy Szentegyházunkat, szeretett szentistváni magyar hazánkat és benne ősi egyházmegyénket és kedves szülő- földünket eddig megkimélte a nagyobb ba- joktól és megpróbáltatásoktól, egyidejűleg gyermeki szeretettel boruljunk le a bethlehe- mi jászol előtt, s esdve kérjük a béke Kirá- lyát: örködjék továbbra is Szentegyházunk, hazánk, mindnyájunk, de elsősorban kedves honvéd fiaink felett s minél előbb ajándé- kozzon meg bennünket a győzedelmes béke örömeivel. Mi pedig ezért a várva-várt béké- ért szívesen hozzuk áldozatul imáinkat, erény- áldozatainkat a hazával szembeni szent köte- lességeink önfeláldozó és legpontosabb telje- sítését.

És amidőn karácsonykor kérelmeink so- rozatát terjesztjük az Isteni Kisdéd elé, szent Misénk ihletett szavaival főleg azt kérjük Tőle : a **Te békédet és a te szeretetedet add nekünk Uram, mert akkor mindent megadtál nekünk . . . !**

Kegyelemteljes és békés karácsonyi ün- nepeket kívánva kedves Mindnyájatoknak szí- vem egész melegével, főpásztori áldásomat adom kedves Mindnyájatokra s vagyok

Ungvárott, 1942. évi karácsony Szentestjén,

Krisztusban igen szíves atyátok :

† **Sándor s. k.**  
püspök.



5878, 1942. sz.  
Papi kedvezmény  
igénye a Honvédelmi  
Minisztertől.

Понеже чрезвычайнѣ военнѣ часы а особ- ливо потребнѣ и всіми нами точно задержимѣ розпоряженія протилѣтаковой обороны забороняють тому, чтобы Церковію предписанѣ и звычайнѣ полунощнѣ одправы сего рока о полунощи спокойно и безъ пренятствія кончилися, — въ интересѣ душевного слокою нашихъ возлюбленныхъ вѣрниковъ и для подчеркненія принадлежности другъ къ другу въ Господѣ сими такъ розполагаю, чтобы маестатичнѣ полунощнѣ одправы нашей св. Матери Церкви сего года въ Навечеріе Праздника Рождества о шестой (: 18.00 :) годинѣ кончилися въ всѣхъ церквахъ Епархіи.

На святый вечеръ о пятой (17.00) годинѣ впрочемъ выголешу радіорѣчь на руськомъ и мадыарскомъ языкахъ и колядованіемъ изъ Унгвару открыеме святкованіе Рождества плоти Господа нашего Исуса Христа.

Прошу Впреп. Духовенство, пп. учителей и членовъ милой интеллигенціи, котрѣ мають радиоаппаратъ: най сдѣлають возможнымъ вѣрникамъ послуханіе архипастырского слова. По передачи изъ Унгвару же вѣрники най зайдуть въ церковь свою и до початку одправъ най колыдуютъ.

Было бы дуже милымъ, еслибы одинокаждый душпастырь на конци полунощныхъ одправъ въ короткой рѣчи виталь своихъ вѣрниковъ и пожелалъ имъ благодатію божю полнѣ рождественнѣ свята.

5879, 1942. sz.  
Papi kedvezmény  
igénye a Honvédelmi  
Minisztertől.

A m. kir. honvédelmi miniszter úrnak 60.203/Eln. o., 1942. sz. átiratát azzal teszem közzé alábbiakban, hogy Papjaim közül azok, akik behívót kapnak, azonnal — sürgősség esetén táviratilag vagy távbeszélőn — közölik ezt a püspöki főhatósággal, hogy részükre a szóbanforgó igazolvány kellő időben kiállítható legyen.

„M. kir. Honvédelmi Miniszter. 60.203. sz. Eln. oszt./1942. Papi kedvezményesek igényjogosultságának bizonyítása és a papi kedvezmény megszüntetésének bejelentése.

Főtisztelendő Munkács Egyházmegyei görög katolikus Püspökségnek Ungvár,

Budapest, 1942. évi október hó 10-én.

Főtisztelendő Egyházmegyei Főhatóság!

Felkérem Főtisztelendőségedet:

1) hogy a joghatósága alá tartozó s a tartalékos tábori lelkészi tanfolyamra, valamint az azt követő két szolgálati gyakorlatra behívandó papi kedvezményre jogosultjai számára papi kedvezményi jogosultságuk fennállásának bizonyítása végett a tanfolyam, illetőleg a szolgálati gyakorlat megkezdése előtt közvetlenül, vagy legfeljebb két héttel előtte keltezett egyházhatósági bizonyítványt szolgáltatasson ki s egyben arra utasítsa kedvezményeseit, hogy ezt az igényjogosultsági bizonyítványt a tanfolyamra, illetőleg a szolgálati gyakorlatra való bevonulásuk alkalmával az illetékes katonai parancsnokság előtt mutassák be.

2) hogy a joghatósága alá tartozó papi

Ужгородъ—Ungvár, 30. XII. 1942.

kedvezményre jogosult bármely alantasa (legyen az akár növendékpap, akár tart. tábori lelkész kinevezett felszentelt, illetőleg felavatott lelkész, akár végül tart. táb. lelkésszé ki nem nevezett s épen ezért a póttartalék nyilvántartásába helyezett és vezetett lelkész) papi kedvezményének bármily okból (akár elbocsájtás, akár megfosztás, akár önkéntes eltávozás okából) bekövetkezett megszüntése esetén e megszüntést haladéktalanul jelentse be a papi kedvezményt elvesztett egyén területileg illetékes hadtestparancsnokságánál. A miniszter rendeletéből: vitéz Faragho s. k. vezérőrnagy“.

Конкурсъ оголошается

а. на парохію Тячево, стоящу подѣ патронатомъ Nagyméltoságu m. kir. földmívelésügyi Miniszterium Budapest. Просьбы адресованнѣ къ Министерству и снабженнѣ маркою Р. 2.— треба предложити Ординаріату.

б. на парохію свободного дарованія Урмезіово.

Терминъ конкурса 25. Января 1943.

Впреп. и Вельм. о. АНДРЕЙ ШИМЦА ст., поч. архидіаконъ, консист. засѣдатель, окружный намѣстникъ и парохъ въ Будипештѣ за Мараморышского и

Впреп. о. АЛЕКСАНДЕРЪ ПАППЪ, консист. засѣдатель, окружный намѣстникъ и парохъ въ Тисауйлоку за Угочанского дѣйствительныхъ архидіаконовъ назначенѣ.

НИКОЛАЙ ВОЛОВЧАКЪ бывшій священникъ епархіи мукачевской, нынѣ намѣстникъ парохъ въ Уйфегирто, гайдудорогской епархіи, поводомъ своей золотой св. литургии назначенъ засѣдателямъ консисторіи мукачевской.

ЕВГЕНІЙ ІЕЛЕШЪ, засѣдатель консисторіи и пенсіонованный священникъ епархіи поводомъ своей діамантовой святой литургии назначенъ почетнымъ архидіакономъ.

ІОАНЪ КЕШЕЛЯ, епархіальный священникъ разрѣшенъ отъ суспензіи (см. ч. 4.484/942 въ Цирк. VI/942.) и назн. адсторомъ до Ярку.

СТЕФАНЪ ЧИЗМАРЪ, адсторъ въ Тисауйгелю и МИХАИЛЬ ФЮЗЕРЪ, п. нам. катехетъ въ Мукачевѣ были закликанѣ въ войско и теперь якъ военнѣ духовники исполняютъ службу на восточномъ фронтѣ.

о. ІОАНЪ ЭГРЕШШІЙ ст., архидіаконъ марамарошскій, парохъ въ Тячевѣ и золотослужбовый священникъ епархіи дня 27-го октября 1942. въ Тячевѣ.

о. ІОАННЪ РАБАРЪ ст., архидіаконъ угочанскій, пенс. золотослужбовый священникъ епархіи, правительственный гол. совѣтникъ и пр. дня 11-го ноября 1942 въ Севлюши,

о. ГЕОРГІЙ ЛЕНДЪЕЛЬ, админ. въ Урмезіовѣ дня 7-го дек. въ Бушгинѣ трагично и о. СТЕФАНЪ ГОЛОВАЧЪ, свящ. епархіи мук. дня 8-го декабря 1942 въ Королевѣ въ Бозѣ упокоилися.

За усопшихъ нашихъ алтарныхъ братьевъ откончѣмъ по одной св. заупокойной литургии. Вѣчная имъ память.

Съ архіерейскимъ благословеніемъ:

† Александръ,  
епископъ мукачевскій.

Ч. 5880/1942.  
Конкурсъ на  
парохію.  
Pályázat.

Назначеніе новыхъ архидіаконовъ.  
Új főesperesek kinevezése.

Особнѣ вѣсти.  
Személyi hírek

Некрологъ.  
Elhunytak